



INFORMACJA

**Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Lublinie**

**o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
miasta Lublin w 2015r.**

Lublin, luty 2016r.

SPIS TREŚCI

	Strona
I. Wprowadzenie.....	3
II. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
III. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	22
IV. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	29
V. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	36
VI. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty prowadzące działalność leczniczą	40
VII. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	44
VIII. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.....	56
IX. Ocena warunków sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych	57
X. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	78

I. WPROWADZENIE

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

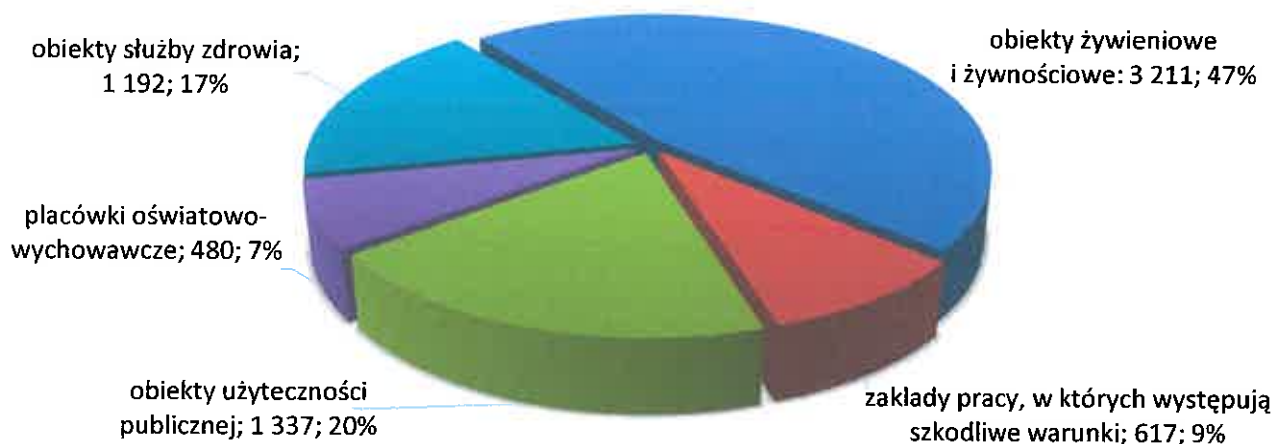
Powyższe działania są realizowane przez **81** pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie zatrudnionych w Oddziałach:

1. Nadzoru Przeciwepidemicznego,
 2. Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,
 3. Higieny Dzieci i Młodzieży,
 4. Higieny Komunalnej,
 5. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego,
 6. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,
- oraz **21** w Oddziale Laboratoryjnym.

Ogółem w PSSE w Lublinie zatrudnionych jest **127** pracowników. Łączna liczba obiektów będących pod nadzorem wynosi **6 837**.

Realizacja przedsięwzięć przyjętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie jest gwarantem bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców Lublina.

Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Lublin za 2015r. dokonano na podstawie kontroli przeprowadzonych w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz pobranych do badań próbek laboratoryjnych wody i żywności, jak również na podstawie zarejestrowanych zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych a także przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych. Równoległe do działalności kontrolnej w PSSE Lublin, w celu kształtowania wśród mieszkańców miasta Lublin odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych, prowadzona była działalność oświatowo-zdrowotna.



Wykres 1. Liczba obiektów na terenie Miasta Lublin pod nadzorem PPIS w Lublinie w 2015r.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAWODOWYCH

W 2015r. Oddział Nadzoru P/Epidemicznego przeprowadził ogółem 810 kontroli placówek ochrony zdrowia na terenie miasta Lublin i powiatu lubelskiego oraz 670 wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych. Nałożono 14 grzywnien w drodze mandatu karnego na sumę 1550 zł oraz wydano ogółem 670 decyzji administracyjnych, w tym 298 decyzji płatniczych. Na dzień 31 grudnia 2015r. Oddział Nadzoru P/Epidemicznego posiadał pod nadzorem 1192 obiekty w 953 placówkach ochrony zdrowia zlokalizowanych na nadzorowanym terenie.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

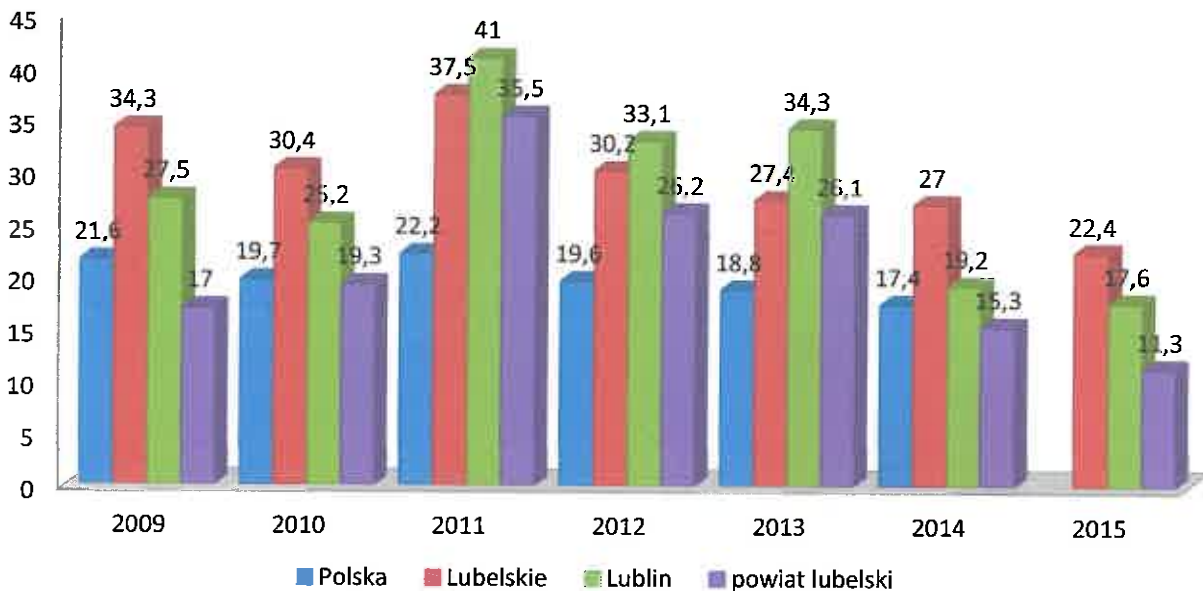
1. Zachorowalność na grypę i infekcje grypopodobne.

Na terenie miasta Lublin w 2015r. w stosunku do 2014 roku wystąpił niewielki wzrost zachorowań w zakresie podejrzeń grypy i infekcji grypopodobnych, zarejestrowano 28 581 przypadków. Nie zgłoszono przypadków grypy potwierdzonych laboratoryjnie (zgodnie z obowiązującymi „definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego”). W 2014r. ogółem zgłoszono 25 035 przypadków podejrzeń grypy i infekcji grypopodobnych, również bez przypadków potwierdzonych (zgodnie z definicjami jak wyżej).

2. Zachorowalność na gruźlicę.

W 2015r. zarejestrowano dalszy spadek zachorowań na gruźlicę wśród mieszkańców Lublina – zgłoszono 60 przypadków zachorowań na gruźlicę (współczynnik zapadalności 17,6/100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc, odnotowano 42 przypadki gruźlicy płuc w okresie prątkowania, w tym 14 przypadków potwierdzonych badaniem rozmazu plwociny i 28 przypadków potwierdzonych za pomocą hodowli prątków. Zarejestrowano zachorowania na gruźlicę nieprątkującą u dzieci do 14 roku (wiek: 4, 6 i 11 lat, narodowości czeczeńskiej, po rozpoznaniu dzieci powróciły do Czeczenii). Zarejestrowano również gruźlicę prosówkową u 39 letniego mężczyzny, w przypadku którego w/w jednostka chorobowa związana była z rozpoznaniem AIDS. W 2015r. wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą poddanie się badaniom diagnostycznym w kierunku gruźlicy, w stosunku do osoby kontynuującej leczenie oraz 1 decyzję administracyjną nakazującą poddanie się leczeniu gruźlicy, w stosunku do osoby, która po odbytej hospitalizacji odmówiła kontynuacji leczenia (w tym przypadku wszczęto również postępowanie egzekucyjne).

Porównawczo w 2014r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 66 przypadków zachorowań na gruźlicę (współczynnik zapadalności 19,2/100 tys.), w tym 39 przypadków gruźlicy płuc w okresie prątkowania, potwierdzonej laboratoryjnie). Wydano 2 decyzje nakazujące poddanie się badaniom diagnostycznym w stosunku do osób kontynuujących leczenie.



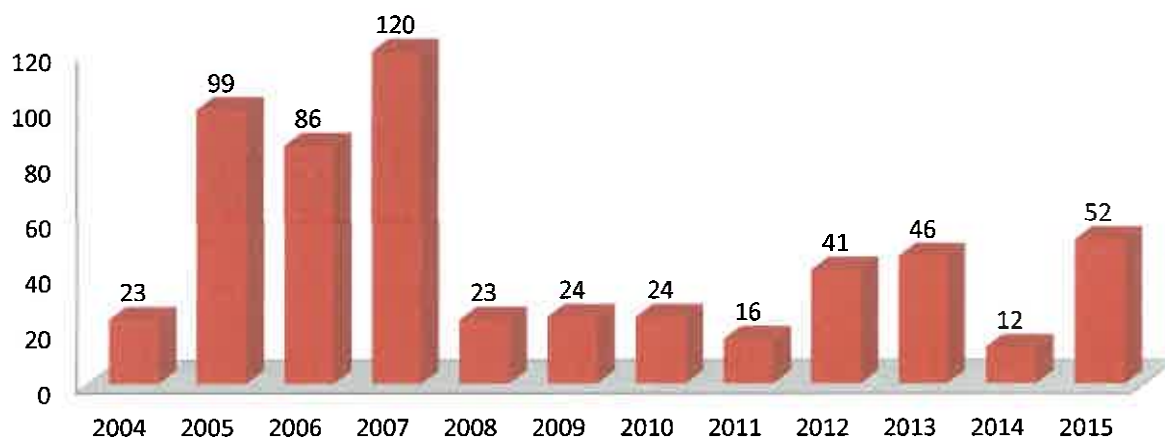
Wykres 2. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy na terenie miasta Lublin, powiatu lubelskiego, województwa lubelskiego i Polski (zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2009 – 2015). Opracowano na podstawie danych publikowanych przez Instytut Chorób Płuc i Gruźlicy w Warszawie oraz danych własnych; obecnie brak oficjalnych danych dotyczących Polski w 2015r.

3. Zachorowalność na wirusowe zapalenie wątroby

W 2015r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 13 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe (7 mężczyzn w wieku 33-57 lat i 6 kobiet w wieku 44-85 lat). Szczepieniami ochronnymi przeciwko tej chorobie, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych objęto 6 osób z otoczenia chorych. Nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B ostre. Porównawczo w 2014r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 3 przypadki zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe (mężczyźni w wieku 35-46 lat). Szczepieniami ochronnymi przeciwko tej chorobie objęto 6 osób z otoczenia jednego z chorych. W 2014r. również nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B ostre.

W 2015r. na terenie miasta Lublin nastąpił znaczny wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C, w większości w grupach wiekowych 21-40 lat i 61-80 lat. Zarejestrowano 52 przypadki zachorowań (21 mężczyzn w wieku 23-77 lat i 31 kobiet w wieku 18-80 lat). Spośród ww. chorych na WZW typu C, u 2 osób rozpoznano w latach wcześniejszych zachorowanie na WZW B. Szczepieniami ochronnymi przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych objęto 22 osoby spośród chorych. Porównawczo w 2014r. zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na WZW typu C (7 mężczyzn w wieku 27-76 lat i 5 kobiet w wieku 39-76 lat). Szczepieniami ochronnymi przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B objęto 6 osób spośród chorych. W latach 2014 i 2015 nie zarejestrowano przypadków nowych zachorowań mieszanych na WZW typu B i C. Na znaczny wzrost liczby zgłoszonych zachorowań w przypadku choroby o charakterze przewlekłym, takiej jak wirusowe zapalenie wątroby typu C, mogą mieć wpływ, organizowane lokalnie, programy diagnostyczno-terapeutyczne, w tym badania przesiewowe.

W 2015r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A u 7 – letniego chłopca, nie udało się określić drogi zakażenia, w wywiadzie brak informacji dotyczących wyjazdów zagranicznych (najbardziej prawdopodobna w tym przypadku była droga kontaktowa od osoby zakażonej bezobjawowo). Natomiast w 2014r. na terenie Lublina nie zarejestrowano przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.



Wykres 3. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu C na terenie miasta Lublin w latach 2004 – 2015.

4. Dane o zarejestrowanych przypadkach zakażonych HIV i chorych na AIDS

W 2015r. zanotowano spadek ilości przypadków zakażenia HIV w stosunku do roku poprzedniego – zarejestrowano 13 przypadków u 8 mężczyzn w wieku 20 - 61 lat i u 5 kobiet w wieku 22-53 lata. Ponadto zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na AIDS u mężczyzny w wieku 39 lat. Porównawczo w 2014r. zarejestrowano 19 przypadków zakażeń HIV u mężczyzn w wieku 17 - 55 lat i 1 przypadek kobiety w wieku 31 lat (najwięcej osób w grupie wiekowej 30 – 40 lat). Ponadto zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na AIDS u mężczyzny w wieku 33 lat.

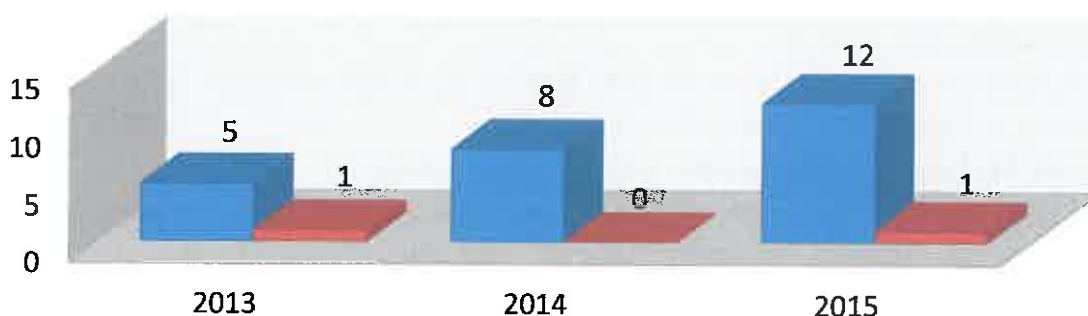
Jednostka chorobowa	2012		2013		2014		2015	
	liczba przyp.	wsp. zapadal.	liczba przyp.	wsp. zapadal.	liczba przyp.	wsp. zapadal.	liczba przyp.	wsp. zapadal.
AIDS	-	-	-	-	1	0,29	1	0,29
Nowe zak. HIV	3	0,86	7	2,02	20	5,82	13	3,80

Tabela 1. Sytuacja HIV/AIDS na terenie miasta Lublin w latach 2012- 2015.

4a. Dane o zarejestrowanych przypadkach chorób przenoszonych drogą płciową

W 2015r. zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na kiłę u mężczyzn w wieku 28 - 72 lat (najwięcej w przedziale wiekowym 31-39 lat) oraz u 1 kobiety w wieku 69 lat. Ponadto zarejestrowano 1 przypadek choroby przenoszonej drogą płciową wywołaną przez Chlamydie u kobiety w wieku 30 lat i 4 przypadki zachorowania na rzeżączkę (mężczyźni w wieku 19-29 lat). Porównawczo w 2014r. zarejestrowano 8 przypadków zachorowań

na kiłę u mężczyzn w wieku 29 - 57 lat, natomiast nie zgłoszono przypadków kiły u kobiet, rzeżączki i chorób wywołanych przez Chlamydie.



Wykres 4. Sytuacja epidemiologiczna kiły na terenie miasta Lublin w latach 2013-2015 (mężczyźni- kolor niebieski; kobiety- kolor czerwony).

5. Ogniska zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2015r. na terenie Lublina zarejestrowano 4 ogniska zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową, które wystąpiły w domach prywatnych. Czynnikiem etiologicznym w 2 ogniskach była *Salmonella Enteritidis*, natomiast w 2 kolejnych wykryto pałeczki *Salmonella* z gr. D. Łącznie w 2015r. w ogniskach chorób przenoszonych drogą pokarmową wywołanych przez pałeczki *Salmonella* zachorowało 12 osób.

Porównawczo w 2014r. na terenie Lublina zarejestrowano 12 ognisk zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową. Czynnikiem etiologicznym w 2 ogniskach był *Rotavirus* (ogniska wystąpiły w przedszkolu oraz żłobku), w 3 ogniskach – *Norowirus* (ogniska wystąpiły w lutym 2014r. w przedszkolu oraz po imprezach zorganizowanych w Karczmie TADAMI w Lublinie) oraz w 7 ogniskach - *Salmonella Enteritidis* (1 ognisko w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 4 w Lublinie – prywatny poczęstunek z okazji zakończenia stażu przez jednego z lekarzy, 5 ognisk w domach prywatnych i 1 ognisko w Klasztorze Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów w Lublinie Śródmieściu). Łącznie w 2014r. w ogniskach chorób przenoszonych drogą pokarmową zachorowało 147 osób.

5a. Ogniska szpitalne zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

Placówki szpitalne funkcjonujące na terenie Lublina zgłosiły w 2015r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie 8 ognisk szpitalnych zakażeń przewodu pokarmowego wywołanych przez czynniki wirusowe lub prawdopodobnie wirusowe:

- 5 ognisk, w których zidentyfikowano czynnik etiologiczny – *Norowirus* (2 ogniska, które wystąpiły w oddziałach Szpitala Neuropsychiatrycznego SP ZOZ ul. Abramowicka 2 i 1 ognisko w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 4 ul. Jaczewskiego 8) oraz *Norowirus* i *Rotavirus* (1 ognisko, które wystąpiło w oddziale Szpitala Neuropsychiatrycznego SP ZOZ ul. Abramowicka 2 i 1 ognisko w oddziale Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego ul. Prof. Gębali 6);
- 3 ogniska o etiologii prawdopodobnie wirusowej, w których nie zidentyfikowano czynnika, w tym 2 ogniska, które wystąpiły w oddziałach Szpitala Neuropsychiatrycznego SP ZOZ ul. Abramowicka 2 oraz 1 ognisko w Instytucie Medycyny Wsi ul. Jaczewskiego 8.

Ponadto w roku sprawozdawczym zgłoszono z placówek lecznictwa zamkniętego 6 ognisk epidemicznych zakażeń przewodu pokarmowego, w których zidentyfikowano czynnik etiologiczny bakteryjny *Clostridium difficile* – ogniska wystąpiły w 4 szpitalach na terenie 5 oddziałów.

Działania podjęte przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie w przypadkach szczególnych:

- Instytut Medycyny Wsi w Lublinie przy ul. Jaczewskiego 2.

W czerwcu 2015r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie otrzymała raport wstępny ogniska epidemicznego z Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie. Podejrzewanym źródłem zakażenia w ognisku epidemicznym były posiłki wydawane pacjentom w szpitalu, natomiast podejrzewaną drogą przenoszenia zakażenia w ognisku epidemicznym była droga pokarmowa. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie zlecili pobranie od pacjentów materiału do badań w kierunku rota-, adeno-, norowirusów oraz w kierunku pałeczek *Salmonella* /*Shigella*. W badanych próbkach kału nie wykryto czynnika chorobotwórczego. Łącznie spośród 70 narażonych pacjentów zachorowało 12 osób. Wśród personelu oddziału nie wystąpiły objawy chorobowe. U wszystkich chorych osób wystąpiła biegunka z bólami brzucha, u części pacjentów również nudności.

W związku z podejrzeniem drogi pokarmowej przenoszenia zakażeń w ognisku przeprowadzono kontrolę w zakresie higieny żywności i żywienia w firmie cateringowej zapewniającej posiłki pacjentom Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie, która wykazała szereg nieprawidłowości sanitarno-epidemiologicznych mogących mieć wpływ na pogorszenie jakości zdrowotnej żywności podawanej pacjentom. Kontrolę przeprowadzono również w kuchni ogólnej firmy CATERMED mieszczącej się w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Lublinie przy al. Kraśnickiej 100 w Lublinie, gdzie przygotowywano posiłki dystrybuowane do punktów docelowych (Instytut Medycyny Wsi w Lublinie), gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania prawa żywnościowego.

- Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie ul. Jaczewskiego 8.

We wrześniu 2015r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie wpłynęły raporty wstępne dotyczące wystąpienia ogniska epidemicznego w części klinik Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego w Lublinie, m.in. Położnictwa i Perinatologii, Kardiologii, Ortopedii i Rehabilitacji, Endokrynologii, Neurochirurgii, Nefrologii, Reumatologii i Układowych Chorób Tkanki Łącznej, Ortopedii i Traumatologii. Podejrzewaną drogą przenoszenia zakażenia w ognisku była droga kontaktowa i kropelkowa. Od pacjentów, u których wystąpiły objawy chorobowe w początkowej fazie ogniska (wymioty, biegunka, nudności, bóle brzucha oraz sporadycznie gorączka) pobrano materiał do badań w kierunku *Salmonella/Shigella*, rota-, adeno- i norowirusów - otrzymano wyniki ujemne. W przypadku pacjentów przebadanych w kierunku *Cl. Difficile* otrzymano 1 wynik dodatni, prawdopodobnie nie związany z ogniskiem. Łącznie wśród 383 narażonych pacjentów zachorowało 119 pacjentów hospitalizowanych oraz 46 osób z personelu medycznego szpitala. W ramach nadzoru epidemiologicznego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie, wykonano badania w kierunku rota-, adeno- oraz norowirusów. Otrzymano dwa wyniki dodatnie w kierunku norowirusów. W trakcie trwania ogniska pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie

przeprowadzili dwie kontrole sanitarne w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego: stosowania procedur zapobiegających zakażeniom oraz działań zespołu ds. zakażeń szpitalnych (nie stwierdzono nieprawidłowości). Ponadto poddano kontroli sanitarnej Kuchnię Główną Szpitala oraz kuchenki oddziałowe należące do oddziałów, w których wystąpiły zachorowania wśród pacjentów - nie stwierdzono nieprawidłowości istotnych dla bezpieczeństwa żywionych pacjentów. Po upływie ok. miesiąca ognisko uległo wygaszeniu.

5b. Zakażenia i zachorowania przenoszone drogą pokarmową spośród objętych obowiązkiem zgłaszania i rejestracji, występujące na terenie miasta Lublin (z uwzględnieniem uczestników zatruc zbiorowych).

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu:

W 2015r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 302 przypadki zachorowań (spadek liczby zachorowań w stosunku do roku poprzedniego), w tym 157 przypadków u dzieci do lat 2. Największą liczbę zachorowań zarejestrowano w miesiącu grudniu. Porównawczo w 2014r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 367 przypadków zachorowań, w tym 191 przypadków u dzieci do lat 2, najwięcej zachorowań wystąpiło w miesiącu styczniu.

Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2:

W 2015r. zarejestrowano 85 przypadków zachorowań (spadek liczby zachorowań), natomiast w 2014r. - 125 przypadków zachorowań.

Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*:

W 2015r. na terenie Lublina wystąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego oraz większe zróżnicowanie czynnika etiologicznego: zarejestrowano 83 przypadki zachorowań, w tym wykryto 66 przypadków *Salmonella Enteritidis*, 2 przypadki *Salmonella Infantis*, 1 przypadek *Salmonella Cornwallis*, 1 przypadek *Salmonella Gr. C*, 2 przypadki *Salmonella Gr. D* i 11 przypadków *Salmonella Spp*. Porównawczo w 2014r. zarejestrowano 77 przypadków zachorowań, w tym wykryto 68 przypadków *Salmonella Enteritidis*, 1 przypadek *Salmonella Infantis*, 7 przypadków *Salmonella Spp*. oraz 1 przypadek *Salmonella gr. C*.

W latach 2014-2015 nie zarejestrowano przypadków duru brzuszego, durów rzekomych i czerwonki.

6. Zachorowania na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* i *Streptococcus pyogenes*

Na terenie miasta Lublin, w kwietniu 2015r. zarejestrowano 1 przypadek meningokokowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u kobiety w wieku 51 lat, natomiast w marcu 2015r. zgłoszono 1 podejrzenie meningokokowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u dziewczynki w wieku 4 lat. Porównawczo w 2014r. w styczniu zarejestrowano 2 przypadki meningokokowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (osoby płci męskiej – 17 i 29 lat), a w kwietniu zgłoszono 1 podejrzenie posocznicy meningokokowej (mężczyzna w wieku 24 lata).

W 2015r. zarejestrowano 3 przypadki posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (1 mężczyzna w wieku 90 lat i 2 kobiety w wieku 46 i 77 lat) oraz 2 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wywołanego przez ten patogen u kobiet w wieku 64 i 57 lat. W 2014r. zarejestrowano 5 przypadków posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (4 mężczyzn w wieku 44 - 64 lat i 1 kobieta 58-letnia) oraz 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wywołanego przez ten patogen u 47-letniego mężczyzny.

W 2015 r. zanotowano wzrost zachorowań na różę (zakażenie *Streptococcus pyogenes*) - zarejestrowano 9 przypadków (2 mężczyzn w wieku 50 i 58 lat, roczna dziewczynka oraz 6 kobiet w wieku 55-83 lata). Zarejestrowano również 1 przypadek posocznicy wywołanej *Streptococcus pyogenes* (dziewczynka w wieku 1 roku). Porównawczo w 2014r. zarejestrowano 3 przypadki róży - zachorowało 2 mężczyzn i 1 kobieta.

7. Dane o wystąpieniu neuroinfekcji bakteryjnych i wirusowych (z wyłączeniem *Neisseria meningitidis*).

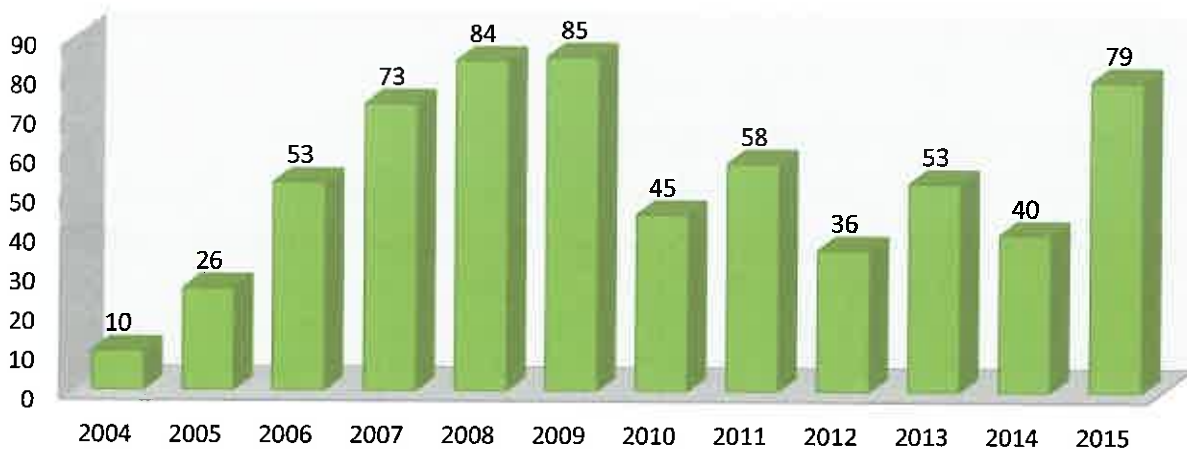
Na terenie miasta Lublin w 2015r. zarejestrowano 13 przypadków neuroinfekcji, w tym 3 przypadki bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu – 2 przypadki wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* i 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych w przebiegu boreliozy, 1 przypadek wirusowego zapalenia mózgu nieokreślonego, 5 przypadków wirusowego zapalenia opon mózgowych (w kategorii inne określone i nieokreślone) oraz 4 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych w kategorii inne i nieokreślone.

W 2014r. zarejestrowano 8 przypadków neuroinfekcji, w tym 5 przypadków bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu (w kategorii inne i nie określone – 3 przypadki,

1 przypadek paciorkowcowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych spowodowany przez *Streptococcus pneumoniae*), 1 przypadek wirusowego zapalenia mózgu nieokreślonego, 1 przypadek enterowirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych oraz 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych w kategorii inne i nieokreślone.

8. Zachorowania na boreliozę.

W 2015r. zanotowano znaczny wzrost zachorowań na boreliozę, zarejestrowano 79 przypadków, w tym 48 kobiet i 31 mężczyzn. Najwięcej zachorowań wystąpiło u osób po 40 roku życia, w szczególności w grupie wiekowej 40-70 lat, zachorowania u dzieci rejestrowano sporadycznie (1 przypadek). Porównawczo w 2014r. zarejestrowano 40 przypadków zachorowań, w tym 27 kobiet i 13 mężczyzn.



Wykres 5. Sytuacja epidemiologiczna boreliozy na terenie miasta Lublin w latach 2004 – 2015.

9. Zachorowania na choroby wirusowe (rózyczka, świnka, ospa wietrzna).

Wśród wirusowych chorób zakaźnych wieku dziecięcego w 2015r., na terenie miasta Lublin, znaczny spadek zachorowań dotyczył różyczki - zarejestrowano 2 przypadki (zachorował 7-miesięczny chłopiec i 25 letnia kobieta), natomiast w 2014r. zarejestrowano 14 przypadków zachorowań na tą chorobę (zachorowało 9 osób płci żeńskiej i 5 osób płci męskiej). W związku z realizacją Programu Eliminacji Odry/Różyczki na świecie, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie w 2015r. wielokrotnie przekazywała drogą elektroniczną oraz pisemną wytyczne NIZP-PZH w Warszawie do placówek lecznictwa zamkniętego i otwartego z terenu miasta Lublin oraz powiatu lubelskiego, związane z usprawnieniem nadzoru i przeprowadzaniem badań laboratoryjnych, celem potwierdzenia lub wykluczenia odry lub różyczki.

W 2015r. zachorowania na świnkę utrzymywały się na podobnym poziomie, jak w poprzednim roku, zarejestrowano 16 przypadków zachorowań, w tym 14 przypadków u osób płci męskiej i 2 przypadki u osób płci żeńskiej. Porównawczo w 2014r. zarejestrowano 13 przypadków zachorowań, w tym 10 przypadków u osób płci męskiej i 3 przypadki u osób płci żeńskiej.

W 2015r. odnotowano niewielki wzrost zachorowań na ospę wietrzną- zarejestrowano 1198 przypadków, porównawczo w 2014r. zarejestrowano 939 przypadków.

W latach 2014-2015 na terenie Lublina nie zarejestrowano zachorowań, ani podejrzeń zachorowań na odrę.

10. Realizacja zadań z zakresu nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi.

W 2015r. nie zgłoszono zachorowań na ostre porażenia wiotkie/poliomyelitis u osób zamieszkałych na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Pracownik Oddziału Nadzoru Przeciwepidemicznego PSSE w Lublinie odpowiedzialny za nadzór nad OPW uczestniczył w spotkaniu z lekarzem - przedstawicielem Oddziału Neurologii Dziecięcej oraz pielęgniarką epidemiologiczną Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie. Ponadto pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie są w stałym kontakcie ze służbami epidemiologicznymi

Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie w celu zapewnienia zgłaszalności ostrych porażen wiotkich.

11. Narazenie na wściekliznę/potrzeba szczepień.

W 2015r. do szczepień p/wściekliznie zostały zakwalifikowane 32 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę na terenie miasta Lublin tj. psy (17 osób), koty (6 osób), szczur (4 osoby) nietoperze (3 osoby), lis (1 osoba) i mysz (1osoba) oraz 1 osoba, która została pokąsana przez bezpańskiego kota poddanego obserwacji w kierunku wykluczenia/potwierdzenia wścieklizny. Ponadto zarejestrowano 83 pokąsania lub osoby, które miały kontakt ze zwierzęciem dostępnym do badania bądź obserwacji (odłowionym, szczepionym w przypadku części psów i kotów, itp.), do których doszło na terenie Lublina, a osoby te nie zostały zakwalifikowane do szczepień p/wściekliznie: psy (65 osoby), koty (13 osób), nietoperze (3 osób) i lis (2 osoby).

W 2014r. do szczepień p/wściekliznie zostało zakwalifikowanych 52 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę na terenie miasta Lublin: psy (20 osób), koty (13 osób) i tchórzofretka (1 osoba) oraz nietoperze (18 osób). Ponadto zarejestrowano 65 pokąsań lub osób, które miały kontakt ze zwierzęciem dostępnym do badania bądź obserwacji (odłowionym, szczepionym w przypadku części psów i kotów, itp.), do których doszło na terenie Lublina, a osoby te nie zostały zakwalifikowane do szczepień p/wściekliznie: psy (52 osoby), koty (6 osób), nietoperze (6 osób) i kuna (1 osoba).

12. Choroby występujące sporadycznie lub zawlekanie z innych stref klimatycznych

W 2015r. zarejestrowano 1 zawleczony przypadek malarii u 26 letniej studentki nigeryjskiego pochodzenia, natomiast w 2014 r. nie zarejestrowano zachorowań zawleczonych z innych stref klimatycznych. W związku z epidemią gorączki Ebola w Afryce Zachodniej,

w 2015r. kontynuowano działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym w celu przygotowania miasta Lublin i powiatu lubelskiego do ewentualnego zawleczenia przypadków zachorowań na choroby wysoce zakaźne i szczególnie niebezpieczne.

Na stronie internetowej PSSE w Lublinie systematycznie umieszczano i/lub aktualizowano linki do informacji znajdujących się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego, skierowanych do personelu medycznego oraz do osób podróżujących do krajów Afryki Zachodniej. W miarę pojawiania się nowych informacji, niezwłocznie przygotowywano i przesyłano pisma do placówek lecznictwa zamkniętego, placówek całodobowej opieki medycznej oraz medycyny podróży na nadzorowanym terenie wraz z załącznikami dotyczącymi sytuacji epidemiologicznej zachorowań na gorączkę krwotoczną

Ebola i szczegółowych wytycznych. Przekazywane informacje i wytyczne dotyczyły m.in. danych kontaktowych do wiodących ośrodków w kraju przeznaczonych do leczenia osób podejrzanych lub zakażonych wirusem Ebola, zapewniających wsparcie eksperckie.

13. Dane o zarejestrowanych zgonach z powodu zakażeń i chorób zakaźnych

W 2015r. zgłoszono 7 przypadków zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych: 3 zgony z powodu gruźlicy płuc (mężczyźni w wieku 34, 54 i 56 lat), 1 zgon mężczyzny w wieku 39 lat z powodu gruźlicy prosówkowej, 1 zgon mężczyzny w wieku 89 lat z powodu mykobakteriozy płuc, 1 zgon mężczyzny w wieku 71 lat z powodu zapalenia jelita cienkiego i grubego wywołanego przez *Clostridium difficile*, oraz 1 zgon mężczyzny w wieku 71 z powodu zespołu wstrząsu toksycznego wywołanego przez *Streptococcus pyogenes*.

W 2014r. zgłoszono 12 przypadków zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych: 4 zgony z powodu gruźlicy płuc (mężczyźni w wieku 49, 59, 61 i 71 lat), 4 zgony z powodu posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (mężczyźni w wieku 44, 55, 64 lat, kobieta - 58 lat), 1 zgon z powodu paciorkowego zapalenia płuc (kobieta - 45 lat), 1 zgon z powodu posocznicy nieokreślonej (kobieta - 79 lat), 1 zgon z powodu bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu (kobieta - 83 lata) oraz 1 zgon z powodu innego wirusowego zapalenia mózgu (mężczyzna - 66 lat).

Lp.	Jednostka chorobowa		Liczba przypadków		Współczynnik	
			2014	2015	2014	2015
	2		3	4	5	6
1	Cholera					
2	Dur brzuszny					
3	Dury rzekome A, B, C					
4	Salmoneloza	zatrucie pokarmowe	77	83↑	22,44	24,29
5		posocznica				
6		inne zakażenie pozajelitowe	1	0	0,29	0
7	Czerwonka bakteryjna (szigelozą)					
8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą				
9		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną				
10		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i bno				
11		wywołane przez <i>Campylobacter</i>				
12		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>				
13		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	13	83↑↑	3,79	24,29
14		inne określone				
15	nie określone					
16	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2					
17	Inne Bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe				
18		jadem kiełbasianym (botulizm)				
19		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>				
20		inne określone				
21		nie określone	0	1	0	0,29
22	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2					
23	Lamblioza (giardioza)		1	0	0,29	0
24	Kryptosporidioza					
25	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	148	57↓↓	43,13	16,68
26		wywołane przez norowirusy	34	159↑↑	9,90	46,53
27		inne określone	12	17	3,49	4,97
28		nie określone	5	4	1,46	1,17
29	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		125	85↓	127,7	87,75
30	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bno, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	367	302↓	106,96	88,37
31		w tym u dzieci do lat 2	191	157↓	195,27	162,07
32	Dżuma					
33	Tularemia					
34	Wąglik					
35	Bruceloza: nowe zachorowania					
36	Nosacizna					
37	Leptospiroza					
38	Jersinioza pozajelitowa					
39	Mikobakteriozy - inne i bno					
40	Listerioza		0	1	0	0,29
41	Tęžec	ogółem				
42		noworodków				
43	Błonica					
44	Krzusiec		4	18↑↑	1,16	5,27

45	Płonica (szkarlatyna)		91	163 ↑	26,52	47,70
46	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	2	1	0,58	0,29
47		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2	1	0,58	0,29
48		posocznica				
49		inna określona i nie określona				
50	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	3	10 ↑	0,87	2,93
51		róża	3	9 ↑	0,87	2,63
52		zespół wstrząsu toksycznego				
53		gorączka połogowa				
54		inna określona i nie określona	0	1	0	0,29
55	Legioneloza	choroba legionistów				
56		gorączka z Pontiac				
57	Kiła	wrodzona i noworodków				
58		wczesna	6	10 ↑	1,74	2,93
59		późna	1	0	0,29	0
60		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1	3 ↑	0,29	0,88
61	Rzeżączka		0	4 ↑	0	1,17
62	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie					
63	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie					
64	Borelioza z Lyme		40	79 ↑↑	11,65	23,12
65	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
66	Dur wysypkowy					
67	Gorączka Q					
68	Gorączka plamista i inne riketsjozy					
69	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem				
70		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego				
71	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat					
72	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)				
73		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)				
74		inne i nie określone				
75	Wścieklizna					
76	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		52	33 ↓	15,15	9,66
77	Kleszczowe zapalenie mózgu					
78	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe				
79		inne określone				
80		nie określone	1	1	0,29	0,29
81		w innych chorobach objętych MZ-56				
82	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	1	0	0,29	0
83		opryszczkowe				
84		inne określone i nie określone	0	5 ↑	0	1,46
85		w innych chorobach objętych MZ-56				
86	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)					
87	Gorączka zachodniego Nilu					
88	Żółta gorączka					
89	Wirusowe Gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa				
90		inna określona i nie określona				
91	Choroba wywołana przez hantawirusy					
92	Ospa wietrzna		939	1198 ↑	273,67	350,58
93	Ospa prawdziwa					
94	Odra					

95	Różyczka		14	2 ↓↓	4,08	0,58
96	Pryszczycza					
97	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	0	1	0	0,29
98		typu B – ostre	0	0	0,29	0
99		typu B – przewlekłe	3	13 ↑↑	0,87	3,80
100		typu C	12	52 ↑↑	3,49	15,22
101		typu B+C (zakażenie mieszane)				
102		inne i nie określone				
103	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		1	1	0,29	0
104	Nowo wykryte zakażenia HIV		20	13 ↓	5,82	3,80
105	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		13	16 ↑	2,78	4,68
106	Malaria (zimnica)		0	1	0	0,29
107	Bąblowica (echinokokoza)					
108	Wągrzyca (cysticerkoza)					
109	Włośnica					
110	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	6	5	1,74	1,46
111		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	2	0,29	0,58
112		posocznica	5	3 ↓	1,45	0,88
113		inna określona i nie określona				
114	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>					
115	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	ogółem				
116		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
117		posocznica				
118		inna określona i nie określona				
119	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	0	1	0	0,29
120		inne określone	3	0	0,87	0
121		inne, nie określone	1	0	0,29	0
122	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		1	4 ↑	0,29	1,17
123	Zapalenie mózgu inne i nie określone					
124	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi					
125	Grypa i zachorowania grypopodobne		25035	28 581 ↑	7297	8364
126	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona				
127		inne określone i nie określone				
128	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza				
129		listerioza				
130		inne określone i nie określone				
131	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej					
132	Zatrucia pestycydami – ostre					
133	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza				
134		grzyby				
135		jagody i inne części roślin				
136	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny				
137		dioksyny				
138		polichlorowane bifenylo				
139		inne określone i nie określone				
Liczba ludności zamieszkującej miasto Lublin 341 722 (dane statystyczne wg GUS na dzień 31.12.2014 r.), liczba dzieci do lat 2 - 9687 (dane statystyczne wg GUS na dzień 31.12.2014r.)						

Tabela nr 3. Sytuacja epidemiologiczna za 2015 r. – miasto Lublin (ilość przypadków oraz współczynnik na 100 tys. mieszkańców)

II. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty prowadzące działalność leczniczą.

Oddział Nadzoru Przeciwepidemicznego w 2015r. obejmował nadzorem 1075 obiektów w 837 placówkach ochrony zdrowia na terenie miasta Lublin. Ogółem w placówkach medycznych na terenie Lublina przeprowadzono 736 kontroli.

1. Podmioty lecznicze ogółem

W 2015r. w 124 spośród 290 skontrolowanych obiektów (w tym w 54 jednostkach organizacyjnych w 10 placówkach szpitalnych) na terenie miasta Lublin stwierdzono zły stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny, co stanowi 43%. Poprawę stanu stwierdzono w przypadku 68 obiektów w podmiotach leczniczych, które w roku sprawozdawczym zostały ocenione negatywnie (w tym, w 25 jednostkach organizacyjnych w szpitalach). W przypadku pozostałych placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości, terminy wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi ustalono na 2016 rok.

Na negatywną ocenę placówek miały wpływ następujące nieprawidłowości:

1. dotyczy podmiotów leczniczych ogółem

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, okładzin ściennych, sufitów, podłóg oraz połączeń ścian z podłogami;
- uszkodzone, zniszczone powierzchnie mebli, sprzętów i wyposażenia;
- brak gładkiej powierzchni stolarki drzwiowej i futryn, umożliwiającej ich mycie i dezynfekcję;
- brak umywalk w pokojach łóżkowych lub w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych przy pokojach łóżkowych, w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych oraz brudownikach;
- brak pełnego wyposażenia punktów wodnych do mycia rąk w odpowiednie dozowniki i pojemniki;
- brak wydzielonych lub prawidłowo wyposażonych pomieszczeń porządkowych oraz miejsc służących do tego celu; brak części wymaganego wyposażenia w brudownikach;
- brak wentylacji w pomieszczeniach podmiotów leczniczych;
- nieprawidłowe warunki przechowywania odpadów medycznych (m.in. brak urządzeń chłodniczych, brak monitoringu temperatury, brak prawidłowego zabezpieczenia przed dostępem osób nieupoważnionych);
- brak poszczególnych odcinków ciągów technologicznych sterylizatorni oraz stanowiska higieny rąk (umywalki) zorganizowane w blatach roboczych;
- brak bezpośredniego połączenia gabinetów badań ginekologicznych z pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi, wyposażonymi dodatkowo w bidet;
- brak opracowanych procedur sanitarno-higienicznych oraz brak opracowanej i/lub wdrożonej procedury kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (dotyczy wyłącznie podmiotów leczniczych ambulatoryjnych);

2. dotyczy placówek szpitalnych

- w oddziałach szpitalnych: brak wydzielonych punktów pielęgniarskich z pokojami przygotowawczymi pielęgniarskimi, brak w pokojach łóżkowych dostępu do łóżek z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych oraz brak pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, przystosowanych dla osób niepełnosprawnych, wyposażonych w natryski;
- brak wydzielonych gabinetów diagnostyczno-zabiegowych oraz innych pomieszczeń wymaganych w jednostkach organizacyjnych szpitali (np. magazynu bielizny, pomieszczenia przygotowania pacjenta, śluz szatniowych w bloku operacyjnym; pomieszczenia mycia i dezynfekcji oraz suszenia wózków transportowych, pomieszczenia przeznaczonego do załadunku materiału do sterylizacji, a także spalarki tlenu etylenu lub katalizatora w centralnej sterylizatorni);
- przechodnie pomieszczenia oddziału (w tym pokoje łóżkowe, gabinety diagnostyczno-zabiegowe);
- układ pomieszczeń bloku operacyjnego uniemożliwiający zachowanie zasady rozdziału personelu, pacjentów i materiału czystego od brudnego materiału zużytego, brudnych narzędzi, brudnej bielizny i odpadów pooperacyjnych;
- brak bezpośredniego połączenia sali operacyjnej z częścią brudną bloku operacyjnego w celu usuwania zużytych materiałów z zachowaniem ruchu jednokierunkowego lub brak szczelnych opakowań transportowych;

3. dotyczy świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne w ramach Programu Szczepień Ochronnych

- brak adnotacji z powiadomienia o przypadającym szczepieniu ochronnym w kartach uodpornienia;
- brak zachowanego łańcucha chłodniczego (brak adnotacji o odczycie temperatury w urządzeniu chłodniczym służącym do przechowywania preparatów szczepionkowych);
- nieprawidłowa gospodarka preparatami szczepionkowymi;
- brak rozdziału czasowego przyjęć dzieci zdrowych od przyjęć innych pacjentów.

1.1. Szpitale

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie posiada pod nadzorem 251 jednostek organizacyjnych (oddziały łóżkowe, bloki operacyjne, trakty porodowe, izby przyjęć, laboratoria, itp.) w 14 placówkach lecznictwa szpitalnego na terenie Lublina. W 2015r.

w 13 tego typu placówkach skontrolowano 125 jednostek organizacyjnych, co stanowi 50% wszystkich jednostek organizacyjnych w nadzorowanych szpitalach. W 54 jednostkach organizacyjnych zlokalizowanych na terenie 10 szpitali stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny, co stanowi 43% wszystkich poddanych kontroli jednostek organizacyjnych w szpitalach.

1.2 Hospicja

W 2015r. nie prowadzono kontroli podmiotów leczniczych stacjonarnych wykonujących działalność leczniczą w zakresie opieki hospicyjnej.

1.3 Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na 424 podmioty lecznicze wykonujące działalność ambulatoryjną na terenie miasta Lublin skontrolowano 165 placówek, co stanowi 39% ogółu tego typu placówek w Lublinie. W 70 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny, co stanowi 42% skontrolowanych obiektów.

2. Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

2.1. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie

W 2015r. na 193 tego typu praktyki zawodowe funkcjonujące na terenie miasta Lublin skontrolowano 70, co stanowi 36% ogółu. W 26 placówkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny, co stanowi 37% skontrolowanych obiektów. Poprawę w roku sprawozdawczym uzyskano w 18 placówkach, spośród negatywnie ocenionych praktyk zawodowych lekarskich. W przypadku pozostałych tego typu praktyk, w których stwierdzono nieprawidłowości, terminy wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi ustalono na 2016 rok.

2.2. Indywidualne praktyki lekarzy dentyków, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków i grupowe praktyki lekarzy dentyków

W 2015r. skontrolowano 113 praktyk zawodowych dentyckich na 203 tego typu praktyki znajdujące się w ewidencji (56% ogółu) - w 50 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny, co stanowi 44% skontrolowanych obiektów. Poprawę w roku sprawozdawczym uzyskano w 39 placówkach, spośród negatywnie ocenionych praktyk zawodowych dentyckich. W przypadku pozostałych praktyk dentyckich, w których stwierdzono nieprawidłowości, terminy wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi ustalono na 2016 rok.

2.3 Indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarek i położnych

W 2015r. skontrolowano jedną, znajdującą się w ewidencji grupową praktykę zawodową pielęgniarek, w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ogółem w praktykach zawodowych, na negatywną ocenę placówek miały wpływ liczne nieprawidłowości m.in.:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, okładzin ściennych, sufitów, podłóg oraz połączeń ścian z podłogami;
- uszkodzona, zniszczona powierzchnia mebli, sprzętów i wyposażenia;
- brak gładkiej powierzchni stolarki drzwiowej i futryn, umożliwiającej ich mycie i dezynfekcję;
- brak bezpośredniego połączenia gabinetów badań ginekologicznych z pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi wyposażonymi w bidet;
- brak poszczególnych odcinków ciągu technologicznego sterylizatorni, stanowiska higieny rąk (umywalki) zorganizowane w blatach roboczych, rozwiązania

przestrzenne sterylizatorni nie zapewniające jednokierunkowego ruchu materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego;

- brak umywalek do mycia rąk w gabinetach lekarskich;
- brak pełnego wyposażenia punktów wodnych do mycia rąk w odpowiednie dozowniki i pojemniki;
- nieprawidłowe warunki przechowywania odpadów medycznych (brak urządzeń chłodniczych, brak monitoringu temperatury i zabezpieczenia miejsca do magazynowania odpadów medycznych przed dostępem osób nieupoważnionych, brak umywalki zaopatrzonej w odpowiednie dozowniki zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie urządzenia chłodniczego na odpady medyczne);
- brak zlewu z baterią i dozownika ze środkiem dezynfekcyjnym służącego do celów porządkowych;
- brak opracowanych procedur sanitarno-higienicznych oraz opracowanej i/lub wdrożonej procedury kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Ocena podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie prawidłowości procedur dekontaminacji i postępowania ze sprzętem medycznym.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2015r. na terenie miasta Lublin, w większości kontrolowanych obiektów stwierdzono właściwe zaopatrzenie placówek ochrony zdrowia w preparaty dezynfekcyjne i czystościowe oraz przestrzeganie procedur dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego wielokrotnego użycia. Ponadto w większości stwierdzano prawidłowe warunki przechowywania sterylnego sprzętu medycznego jednorazowego i wielokrotnego użycia oraz prawidłowe zaopatrzenie w sprzęt stomatologiczny, ze szczególnym uwzględnieniem końcówek do unitów.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie wystąpiły sporadycznie w kilku placówkach, stwierdzono m.in.: brak dat sterylizacji na pakietach z narzędziami wielokrotnego użycia, nieprzestrzeganie terminów ważności pakietów z narzędziami i sprzętem po sterylizacji, zanieczyszczone z zaciekami pakiety z narzędziami i sprzętem medycznym po sterylizacji, brak preparatu do dezynfekcji systemów ssących i ślinociągowych, brak mydła płynnego i środka do dezynfekcji rąk przy punktach wodnych, brak preparatów do dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych (w tym powierzchni zanieczyszczonych materiałem organicznym) oraz nieprawidłowe warunki przechowywania zapasu materiałów medycznych jednorazowego użycia. Natomiast w trakcie kontroli w jednej z placówek lecznictwa zamkniętego (w Pracowni Badań Czynnościowych Układu Oddechowego) stwierdzono, że nie zostały zapewnione sterylne ustniki do wykonywania badań spirometrycznych dla każdego pacjenta (ustniki umieszczano w pakietach do sterylizacji w dużej ilości, dla wielu pacjentów). Wyżej opisane nieprawidłowości, w większości przypadków zostały usunięte w trakcie kontroli lub niezwłocznie po jej zakończeniu. W części przypadków wydano decyzje administracyjne podlegające natychmiastowemu wykonaniu – nałożone nimi obowiązki zostały również w całości wykonane.

Procesy sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadzane są w lecznictwie otwartym w autoklawach umieszczonych w gabinetach specjalistycznych (stanowiska

sterylizacji gabinetowej) lub w wydzielonych pomieszczeniach do sterylizacji oraz na zasadzie umowy z placówką posiadającą centralną sterylizatornię (w większości z placówkami szpitalnymi). Na terenie miasta Lublin placówki ambulatoryjne posiadają w sumie 473 sterylizatory parowe (280 w podmiotach leczniczych i 193 w prywatnych praktykach zawodowych). W 2015r. w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie wykonano badania 810 biologicznych testów kontroli procesu sterylizacji na zlecenie w/w placówek posiadających sterylizatory parowe - w ramach prowadzonej przez te placówki kontroli wewnętrznej (uzyskano 807 wyników prawidłowych

i 3 wyniki nieprawidłowe). Poza okresową kontrolą biologiczną, procesy sterylizacji prowadzone w placówkach podlegają kontroli wewnętrznej za pomocą testów kontroli chemicznej oraz rejestracji parametrów fizycznych sterylizacji.

W placówkach lecznictwa zamkniętego procesy sterylizacji przeprowadzane są w centralnych sterylizatorniach (Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4, Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego, Uniwersytecki Szpital Dziecięcy, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny SP ZOZ, ŻAGIEL-MED. Sp. z o. o., ul. Tetmajera 21), sterylizatorniach lokalnych i gabinetowych lub na zasadzie umowy z placówką posiadającą centralną sterylizatornię. Na wyposażeniu sterylizatorni w placówkach lecznictwa zamkniętego znajdują się w większości sterylizatory parowe oraz sterylizatory na tlenek etylenu, a także sporadycznie parowo-formaldehydowe i 1 plazmowy.

III. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W roku 2015 na terenie miasta Lublin pod nadzorem Oddziału Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku znajdowało się 3211 obiektów. Oddział HŻŻiPU skontrolował 1396 obiektów co stanowi 43,47% ogólnej liczby obiektów nadzorowanych.

Liczba obiektów ujętych w ewidencji	3211
Zatwierdzonych w roku 2015	448
Skontrolowanych w roku 2015	1396
W tym ocenionych na podstawie arkusza	1090
Niezdanych wynikających z oceny na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego	45
Stwierdzone niezgodności najczęściej dotyczyły:	<ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwa higiena personelu zatrudnionego w obrocie i produkcji żywności, - brak aktualnej dokumentacji do celów sanitarno – epidemiologicznych potwierdzającej prawidłowy stan zdrowia, nie stanowiący zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, - niewłaściwy lub niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa sposób postępowania z odpadami, w tym z odpadami pochodzenia zwierzęcego, - wprowadzanie do obrotu lub stosowanie do produkcji środków spożywczych nieidentyfikowalnych, - nieprawidłowe, niewystarczające zabezpieczenie zakładu przed dostępem szkodników, obecność szkodników w pomieszczeniach żywnościowo - żywieniowych, - zły stan sanitarno – techniczny pomieszczeń, wyposażenia i sprzętu pozostającego w kontakcie z żywnością, - niewłaściwe warunki magazynowania żywności, w tym brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego, - brak wdrożonego systemu zapewnienia jakości GHP/GMP oraz systemu HACCP.

Tabela Nr 1. Liczba obiektów będąca pod nadzorem HZZ i PU

Liczba wydanych decyzji administracyjnych	1462
W tym zamknięcia	20
Najczęstsze powody wydania decyzji zamknięcia:	<ul style="list-style-type: none"> - obecność żywych szkodników zbożowo-mącznych, odchodów gryzoni lub inne ślady bytowania szkodników, - brak dopływu bieżącej wody, - rażący stan sanitarno-higieniczny i/lub techniczny (brak środków do zachowania prawidłowej higieny rąk personelu, brak środków do mycia i dezynfekcji powierzchni kontaktujących się z żywnością, - zanieczyszczenia krzyżowe, - rozpoczęcie działalności bez złożenia wniosku przy braku prawidłowych warunków gwarantujących bezpieczeństwo zdrowotne żywności.
Zakaz wprowadzania do obrotu środków spożywczych	29
Najczęstsze powody wydania decyzji zakazu wprowadzania środków spożywczych do obrotu:	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie do obrotu lub używanie do produkcji surowców nieoznakowanych, nieidentyfikowalnych, - wprowadzanie do obrotu lub używanie do produkcji surowców po upływie daty minimalnej trwałości lub po upływie terminu przydatności do spożycia.
Liczba nałożonych mandatów	517
Na kwotę	71767 zł
Najczęściej stwierdzane uchybienia (karane mandatami):	<ul style="list-style-type: none"> - brak aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno – epidemiologicznych personelu zatrudnionego w obrocie lub produkcji żywności, - wprowadzanie do obrotu lub wykorzystanie do produkcji środków spożywczych, surowców po upływie terminu przydatności do spożycia/data minimalnej trwałości, - brak wdrożenia GHP/GMP oraz systemu opartego na zasadach HACCP, - brak bieżącej czystości pomieszczeń i wyposażenia, - brak identyfikacji środków spożywczych wprowadzanych do obrotu lub używanych do produkcji, - obecność żywych szkodników zbożowo mącznych, - brak zapewnionych prawidłowych warunków do utrzymania czystości personelu oraz powierzchni pozostających w kontakcie z żywnością.
Liczba wniosków o ukaranie	33
Liczba wniosków do sądu	1
Liczba aktów oskarżenia kierowanych do prokuratury	0

Tabela Nr 2. Działania represyjne

Liczba pobranych i przebadanych próbek	480
Liczba próbek kwestionowanych	11
Najczęstsze powody kwestionowania próbek:	<p>1. Próbki żywności : Zakwestionowano 2 pobrane próbki: ocena organoleptyczna i analiza sensoryczna oraz obecność <i>Camphylobacter coli</i>.</p> <p>2. Próbki sanitarne: Zakwestionowano 9 pobranych próbek: obecność bakterii z grupy coli oraz ogólna liczba drobnoustrojów.</p>

Tabela Nr 3. Urzędowy pobór prób

KOSMETYKI	
Liczba obiektów ujętych w ewidencji	39
Skontrolowanych	3
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	0
Liczba nałożonych mandatów	0

Tabela Nr 4. Nadzór nad kosmetykami

1. Ocena obiektów żywności i żywienia zlokalizowanych na szlakach turystycznych

Obiekty związane z obsługą i zabezpieczeniem potrzeb ruchu turystycznego (w zakresie żywienia zbiorowego oraz wprowadzania do obrotu środków spożywczych) znajdują się m. in.

w okolicach Ogrodu Botanicznego, Muzeum Wsi Lubelskiej, Starego Miasta i Zamku Lubelskiego oraz Zalewu Zemborzyckiego obejmującego ośrodki wypoczynkowe „Wrotków” i „Dąbrowa”.

W ramach nadzoru nad obiektami znajdującymi się przy trasach turystycznych oraz bezpośrednio w obiektach świadczących usługi turystyczne skontrolowano 97 placówek żywnościowo – żywieniowych. W 32 przypadkach stwierdzono niezgodności, wśród których należy wymienić:

- przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego przy przechowywaniu środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie,
- wprowadzanie do obrotu oraz używanie do produkcji środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, w tym środków spożywczych przeterminowanych,
- brak dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych potwierdzającej prawidłowy stan zdrowia w odniesieniu do osób wykonujących prace wymagające bezpośredniego kontaktu z żywnością nieopakowaną i/lub nieprzetworzoną,
- brak prawidłowych warunków do zachowania higieny personelu zakładów żywnościowo – żywnościowych z uwagi na brak środków do mycia i dezynfekcji rąk personelu oraz brak bieżącej ciepłej wody przy punktach wodnych wykorzystywanych do mycia rąk,
- brak środków do dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością.
- brak jednoznacznej identyfikacji środków spożywczych wprowadzanych do obrotu oraz stosowanych w procesie produkcji,

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, sprzętu, wyposażenia mającego kontakt z żywnością.
- brak wdrożenia i bieżącego przestrzegania zasad GHP/GMP oraz zasad bezpieczeństwa żywności HACCP jako systemu gwarantującego zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wprowadzanej do obrotu i oferowanej do konsumpcji żywności.

Lp.	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów poddanych ocenie	Liczba obiektów w których stwierdzono niezgodności
1.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte ogółem: w tym restauracje i bufety w schroniskach turystycznych	37	16
2.	Punkty Małej Gastronomii	1	1
3.	Pijalnie piwa	2	2
4.	Wytwórnice lodów	4	0
5.	Automaty do lodów	8	1
6.	Piekarnie	4	0
7.	Ciastkarnie	4	0
8.	Zakłady garmazeryjne	1	0
9.	Sklepy spożywcze	36	12
RAZEM		97	32

Tabela Nr 5. Obiekty niezgodne.

Dane dotyczące działalności represyjnej w punktach gastronomicznych oraz punktach obrotu na szlakach turystycznych

Za stwierdzone nieprawidłowości wynikające z przeprowadzonych kontroli sanitarnych nałożono 27 mandatów karnych na kwotę 4500 zł. W celu poprawy stanu sanitarno – higienicznego w ww. grupach obiektów żywnościowo – żywieniowych wydano 31 decyzji administracyjnych w tym 19 decyzji administracyjnych z rygorem natychmiastowej wykonalności i 1 decyzję unieruchomienia.

2. Obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie obejmował nadzorem 7 bloków żywienia w szpitalach, w których prowadzona jest pełna produkcja posiłków dla hospitalizowanych pacjentów i są to:

1. Samodzielny Publiczny Szpital Klinicznym Nr 4 w Lublinie ul. Jaczewskiego 8
2. Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej ul. Jaczewskiego 7
3. Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Lublinie ul. Biernackiego 9
4. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny w Lublinie ul. Staszica 1
5. Wojewódzki Szpital Kliniczny w Lublinie al. Kraśnicka 100
6. Szpital Neuropsychiatryczny im. prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uniwersytecki Szpital Dziecięcy – Lublin ul. prof. Antoniego Gębali 6.
7. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy – Lublin ul. prof. Antoniego Gębali 6.

W dwóch szpitalach kuchnie główne prowadzone są przez podmioty zewnętrzne, tj.:

1. Kuchnia Główna Wojewódzkiego Szpitala Klinicznego przy al. Kraśnickiej 100 w Lublinie, w której usługi w zakresie żywienia prowadzi firma CATERMED S.A. z siedzibą w Krakowie przy ul. Siemaszki 15A.
2. Kuchnia Główna Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Lublinie przy ul. prof. Antoniego Gębali 6, w której usługi żywieniowe świadczy firma VENDI SERVIS Sp. z o. o. z siedzibą w Łodzi, ul. Traktorowa 126.

Ponadto pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się kuchnia mleczna (prowadzona przez podmiot zewnętrzny) w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Lublinie przy ul. prof. Antoniego Gębali 6 oraz Punkt Wydawania Posiłków w Szpitalu CRH Żagiel MED, ul. Tetmajera 21 w Lublinie i Punkt Wydawania Posiłków w Instytucie Medycyny Wsi w Lublinie prowadzony przez firmę CATERMED S.A. z siedzibą w Krakowie przy ul. Siemaszki 15A.

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywienia w placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego odpowiedzialnych za żywienia pacjentów hospitalizowanych w jednostkach służby zdrowia skontrolowano wszystkie bloki żywienia. Za stwierdzone nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 400 zł. Wydano 2 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności, 5 decyzji nakazowych. W 2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie przeprowadził kontrole 21 punktów wydawania posiłków w kuchenkach oddziałowych funkcjonujących na terenie szpitali. Za stwierdzone nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej nałożono 1 mandat karny na kwotę 400 zł. Wydano 1 decyzję unieruchomienia zakładu. Ogółem przeprowadzono kontrole w 30 obiektach w zakładach służby zdrowia.

W związku z rozbudową Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej od kwietnia 2015r. posiłki produkowane są w tzw. "Kuchni tymczasowej" usytuowanej przy ul. Mełgiewskiej 74 w Lublinie i transportowane do szpitala przez podmiot zewnętrzny. Kuchnia Tymczasowa będzie funkcjonowała do czasu wybudowania nowego budynku, w którym zgodnie z planem ma znajdować się Kuchnia Główna Szpitala.

W 2015 roku zlikwidowany został blok żywienia w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Wojewódzkim w Lublinie przy ul. Kruczkowskiego 21. Posiłki dostarczane są do szpitala w ramach cateringu z bloku żywienia Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego w Lublinie przy ul. Biernackiego 9. W związku z koniecznością świadczenia usług cateringowych podjęto decyzję o zlikwidowaniu bufetu pracowniczego, a pomieszczenia zostały zaadaptowane na potrzeby świadczenia usług cateringowych.

Podczas kontroli bloków żywienia w Zakładach Służby Zdrowia stwierdzano niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia, brak właściwej przestrzeni roboczej, która znacząco wpływała na bezpieczeństwo posiłków produkowanych i rozdzielanych w zakładzie. Zarządzający placówkami podejmują zazwyczaj działania doraźne mające na celu poprawę stanu technicznego w blokach żywienia, w których nie przeprowadzano generalnych remontów. Generalne remonty nie są przeprowadzane ze względu na brak środków finansowych.

W 2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie podczas kontroli sanitarnych zwracał także uwagę na jakość posiłków serwowanych pacjentom. W większości bloków żywienia zatrudniony jest wykwalifikowany personel zajmujący się planowaniem żywienia, w tym diet mających zabezpieczyć indywidualne potrzeby żywieniowe pacjentów.

Nie mniej jednak w kilku placówkach brakuje narzędzi ułatwiających i zapewniających właściwe żywienie pacjentów. Istnieją placówki, gdzie zatrudniona jest nie wystarczająca liczba personelu, który odpowiada za układanie diet dla wszystkich pacjentów szpitala. Personel zajmujący się żywieniem pacjentów często nie ma możliwości korzystania z programów komputerowych, które w znaczny sposób ułatwiają i przyspieszają układanie i prawidłowe bilansowanie jadłospisów.

3. Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w placówkach oświatowych

Jedną z najliczniejszych grup obiektów należących do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego są bloki żywienia w szkołach, przedszkolach i żłobkach:

- **szkoły:** na terenie miasta Lublin funkcjonuje i jest nadzorowanych 59 bloków żywienia w szkołach z czego 19 prowadzi działalność w systemie cateringowym. Skontrolowano łącznie 37 obiektów, w tym 6 punktów wydawania posiłków dostarczanych w ramach cateringu. W 2015 roku zatwierdzono 2 nowe placówki żywieniowe prowadzące działalność w szkołach. W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości wydano 33 decyzje administracyjne w tym dwie unieruchomienia bloków żywienia ze względu na obecność szkodników. Łącznie w tej grupie obiektów nałożono 15 mandatów karnych na kwotę 2250 zł.
- **przedszkola:** pod nadzorem Oddziału Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku w Lublinie znajduje się 147 obiektów, w tym 76 funkcjonujących w systemie cateringowym. Ogółem skontrolowano 70 obiektów, w tym 40 prowadzonych żywienia dzieci w systemie cateringowym. Działalność rozpoczęło 6 nowych placówek (system cateringowy).
W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 32 decyzje nakazowe. Nałożono 15 mandatów karnych na kwotę 1400 zł.
- **żłobki i domy małego dziecka:** w tej grupie stałemu nadzorowi podlega 18 obiektów. Wszystkie zakłady zostały skontrolowane. Wydano 10 decyzji administracyjnych. Nałożono 6 mandatów karnych 750 zł.

Kontrolując bloki żywienia w placówkach systemu oświaty stwierdzano nieprawidłowości w zakresie: niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń, sprzętu, wyposażenia, nieprawidłowego wykorzystywania stanowisk pracy, braku zachowania higieny personelu przy produkcji posiłków, nieprawidłowego pobierania i przechowywania próbek kontrolnych produkowanych potraw, nieprawidłowości związanych z myciem i dezynfekcją naczyń i sprzętu, złego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń, urządzeń, sprzętu.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli sanitarnych należy uznać, iż stan techniczny bloków żywienia w placówkach szkolno-wychowawczych jest bardzo zróżnicowany. Nie wszystkie obiekty spełniają wymogi prawa żywnościowego w zakresie infrastruktury i wyposażenia. Decyzje wydawane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, które nakazują poprawę technicznego stanu są często realizowane

z dużym opóźnieniem (po wielokrotnych przedłużeniach terminu wykonania), gdyż placówki często borykają się z kłopotami finansowymi. Nie mniej jednak należy stwierdzić, że stan

techniczny obiektów i ich wyposażenie, ulegają systematycznej poprawie. Modernizacje pionów kuchennych wymuszają również wewnątrzzakładowe procedury kontroli jakości zdrowotnej żywności zgodnie z GMP/GHP, wzmacniając tym samym bezpieczeństwo żywienia w placówkach.

Podczas kontroli ocenie poddawana jest także jakość posiłków i sposób żywienia dzieci. Kierownictwo placówek oświatowych oraz firmy cateringowe bardzo często zgłaszają trudności w realizacji wymagań prawa żywnościowego dotyczące m.in. spełnienia norm żywieniowych u dzieci ze względu na duży sprzeciw rodziców, którzy nie zgadzają się na wprowadzanie zmian w żywieniu dzieci pomimo wejścia w życie przepisów prawnych regulujących sposób żywienia dzieci w placówkach oświatowych.

W 2015r. kontrolowano również firmy cateringowe zajmujące się produkcją posiłków i dostarczaniem ich do placówek oświatowych i wychowawczych. W rejestrze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 11 tego typu obiektów. Skontrolowano 9 z nich, w tym dwa rozpoczynające działalność. Wydano 3 decyzje administracyjne w tym jedną unieruchomienia zakładu. Nałożono 4 mandaty karne na kwotę 1100zł. na podstawie przeprowadzonych kontroli należy stwierdzić, iż firmy cateringowe dostosowują się do przepisów regulujących sposób żywienia dzieci.

Pracownicy Oddziału Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku podczas kontroli zwracają także szczególną uwagę na stałe poprawianie świadomości personelu, zatrudnionego przy produkcji żywności w zakresie wymagań niezbędnych do zapewnienia właściwej jakości zdrowotnej przygotowywanych posiłków i konieczności zapewnienia prawidłowo zbilansowanej diety dla dzieci i młodzieży. Wspomnieć należy, że Oddział Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku we współpracy z Oddziałem Oświaty Zdrowotnej czynnie uczestniczył w szkoleniach organizowanych dla osób związanych z żywieniem dzieci i młodzieży. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane z szeroko pojętą higieną i dezynfekcją w aspekcie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności oraz sposobu żywienia dzieci.

4. Informacje odnośnie najczęściej pojawiających się problemów napotykanych w pracy bieżącej oraz ich przyczyny, w odniesieniu do głównych grup obiektów.

W grupie obiektów żywieniowo – żywnościowych prowadzących działalność w zakresie produkcji, żywienia zbiorowego i wprowadzania do obrotu żywności najczęściej pojawiającymi się problemami napotykanymi w pracy bieżącej są:

- egzekwowanie u przedsiębiorców z branży spożywczej zastosowanie przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych. Rozporządzenie to narzuca producentom żywności systematyczny nadzór nad jakością produkowanej przez nich żywności poprzez wykonywanie tzw. badań właścicielskich,
- znakowanie środków spożywczych w sposób niezgodny z obowiązującym prawem żywnościowym ze względu na zmieniające się przepisy prawa - dotyczy to głównie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...). Rozporządzenie to narzuca przedsiębiorcom obowiązek znakowania

produkowanej i oferowanej do konsumpcji żywności m.in. składnikami żywności, które mogą wywoływać nietolerancje i alergie pokarmowe,

- dostosowanie się przedsiębiorców do przestrzegania wymogów prawa żywnościowego w zakresie postępowania z odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów pochodzenia zwierzęcego podlegających utylizacji.

Jako przyczynę ww. problemów wskazać należy głównie brak świadomości kierownictwa zakładów w zakresie zmieniających się przepisów prawa, koszty związane z koniecznością dostosowania zakładu, w tym koszty wykonania badań lub zmiany opakowań żywności.

5. Najczęściej pojawiające się nieprawidłowości popełniane przez producentów żywności bądź importerów przekładające się na bezpieczeństwo produkowanej żywności.

Wśród najczęściej pojawiających się nieprawidłowości w zakładach żywnościowo - żywnościowych, są:

- brak dokumentowanej daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia produkowanych wyrobów;
- znakowanie środków spożywczych niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego uniemożliwiające jednoznaczną identyfikację wprowadzanej do obrotu i oferowanej do konsumpcji żywności,
- brak zapewnionych prawidłowych warunków do zachowania higieny personelu oraz czystości sprzętu i wyposażenia znajdującego się w zakładzie,
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładów;
- brak aktualnej dokumentacji do celów sanitarno – epidemiologicznych potwierdzającej prawidłowy stan zdrowia, nie stanowiący zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego żywności,
- brak zabezpieczenia lub nieprawidłowa ochrona zakładu przed szkodnikami oraz obecność szkodników;
- nie wdrażanie GHP/GMP oraz systemu opartego na zasadach HACCP gwarantującego zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej żywności.

6. Działania przedsiębiorców mające pozytywny wpływ na poprawę warunków produkcji oraz bezpieczeństwa produkowanej żywności, w tym również postępy wobec obowiązku wdrażania oraz utrzymania systemów bezpieczeństwa żywności opartych na zasadach HACCP.

Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie produkcji żywności, żywienia zbiorowego oraz wprowadzania do obrotu środków spożywczych zobowiązani są do opracowania, wdrożenia i bieżącego stosowania procedur GHP/GMP jako warunków wstępnych do systemu opartego na zasadach HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli). Większość obiektów sektora spożywczego znajdujących się na terenie miasta Lublin posiada opracowane, wdrożone i stosowane w bieżącej działalności programy i systemy, których zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, co bezpośrednio wynika ze stale wzrastającej świadomości przedsiębiorców i pracowników branży spożywczej. Wynika to m.in. z uczestnictwa przedsiębiorców sektora spożywczego w licznych szkoleniach zewnętrznych i przekazywanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie oraz

w informacjach w formie komunikatów i ulotek informacyjnych. W ponad 90 % obiektów w stosunku do liczby skontrolowanych zakładów produkcyjnych stwierdzono wdrożenie Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych oraz zasad opartych na podstawie systemu HACCP.

7. Osiągnięcia PIS w ramach prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia.

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie na podległym nadzorowanym terenie poparta jest:

- systematyczną poprawą stanu higieniczno-sanitarnego obiektów produkcji żywności,
- zmniejszającą się liczbą wydanych decyzji, w tym decyzji unieruchomienia zakładów lub ich części,
- poprawnością znakowania przez przedsiębiorców wyrobów własnych w zakładach produkcji żywności,
- weryfikacją przez przedsiębiorców procedur systemowych z zakresu bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej żywności poprzez uwzględnienie wszystkich potencjalnych zagrożeń, w szczególności pochodzenia mikrobiologicznego i potwierdzanie oraz udokumentowanie prawidłowej jakości zdrowotnej produkowanej żywności.

8. Graniczna kontrola sanitarna

W 2015 roku na terenie miasta Lublin dokonano **145 odpraw** partii importowanych środków spożywczych, dozwolonych substancji dodatkowych, składników żywności oraz materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W wyniku tych działań wydano 145 świadectw jakości zdrowotnej. Kontrola graniczna sprawowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie ma na celu zapewnienie, że środki spożywcze, substancje dodatkowe, składniki żywności oraz materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością importowane do Polski nie stanowią zagrożenia dla życia i zdrowia konsumentów

IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Nadzór sanitarny nad warunkami pracy ma na celu wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

Na terenie miasta Lublin nadzorem objętych jest 617 zakładów pracy. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował: warunki zdrowotne środowiska pracy, stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych, narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, przestrzeganie przepisów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy przy usuwaniu, zabezpieczaniu i transporcie wyrobów zawierających azbest, przestrzeganie przepisów ustawy: o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, produktach biobójczych i o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W czasie kontroli szczególną uwagę zwracano na narażenie zawodowe pracowników na rtęć i jej związki oraz narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze (kontynuacja zamierzenia realizowanego w 2014r.).

W roku 2015 skontrolowano **180** obiektów zajmujących się m.in. produkcją środków spożywczych, zabezpieczaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest, podawaniem cytostatyków, naprawą pojazdów mechanicznych, poligrafią oraz importem, exportem, produkcją, dystrybucją i stosowaniem substancji chemicznych. Przeprowadzono ogółem **230** kontroli, w tym: 162 kontrole zgodnie z harmonogramem nadzoru na 2015 rok.

W zakresie nadzoru nad:

- substancjami i mieszaninami chemicznymi przeprowadzono **171** kontroli u importerów, eksporterów, formulatorów i użytkowników końcowych
- prekursorami kategorii 2 i 3 - **24** kontrole. Kontrolami objęto eksporterów, dystrybutorów i użytkowników końcowych.
- produktami biobójczymi - **20** kontroli
- substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy - **28** kontroli dotyczących oceny warunków pracy podczas zabezpieczania i usuwania wyrobów zawierających azbest; przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.
- czynnikami biologicznymi w środowisku pracy - **26** kontroli, w tym w związku z wytypowaniem Szpitala Klinicznego Nr 1 w Lublinie jako jednego z ośrodków wiodących przewidzianych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom podejrzewanym o zakażenie wirusem gorączki krwotocznej Ebola przeprowadzono wspólnie z Oddziałem Nadzoru Przeciwpidemicznego kontrole sanitarne w Klinice Chorób Zakaźnych Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Lublinie, ul. Staszica 16 pod względem dostosowania Kliniki Chorób Zakaźnych do wymagań w zakresie wyposażenia w środki i stopnie hermetyczności pomieszczeń izolacyjnych dla ludzi wymagane w przypadku narażenia na czynnik biologiczny grupy 4 zagrożenia.

Przeprowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie kontrole wykazały szereg niedociągnięć i nieprawidłowości w powyższym zakresie. Mając na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowanie Kliniki Chorób Zakaźnych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom podejrzewanym o zakażenie wirusem gorączki krwotocznej Ebola Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie nakazał w drodze decyzji administracyjnej dostosować Klinikę Chorób Zakaźnych do wymogów przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 roku w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 81, poz. 716 z późn. zm.).

Ponadto przeprowadzono **18** kontroli w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu „e-papierosów. Kontrole przeprowadzono u importerów, producentów i dystrybutorów. Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły kart charakterystyk wprowadzanych do obrotu baz zawierających nikotynę i ich oznakowania.

W jednym przypadku stwierdzono, iż przedsiębiorca nie przekazał Inspektorowi do spraw Substancji Chemicznych w Łodzi zgodnie z art. 15¹¹⁾ ustawy o substancjach

chemicznych i ich mieszaninach informacji o wprowadzaniu na teren RP mieszaniny niebezpiecznej/stwarzającej zagrożenie.

Ponadto w 20 skontrolowanych zakładach pracy stwierdzono przekroczenia NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

Wydano 3 decyzje dotyczące obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych. Warunki pracy poprawiono 202 pracownikom. W 17 zakładach z uwagi na brak możliwości wyeliminowania przekroczeń NDS/NDN pracodawcy wyposażyli pracowników w środki ochrony indywidualnej, wprowadzili rotację pracowników na stanowiskach pracy skracając tym samym czas narażenia. W przypadku narażenia na ponadnormatywny hałas pracodawcy ocenili ryzyko zawodowe i wprowadzili w życie programy organizacyjno-techniczne mające na celu ograniczenie narażenia.

Poza harmonogramem nadzoru nad obiektami w roku 2015 przeprowadzono **22** kontrole, w tym **10** tematycznych (3 kontrole legalności transakcji na wniosek Głównego Inspektora Sanitarnego i 7 kontroli w zakresie bhp podczas prowadzenia prac rozbiórkowych płyt cementowo-azbestowych) oraz **12** kontroli interwencyjnych w związku z powiadomieniem o nieprawidłowościach w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy z prośbą o interwencję, a także **46** kontroli sprawdzających wykonanie nałożonych na strony decyzjami obowiązków.

W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych nieprawidłowościami wydano ogółem **42** decyzje administracyjne nakładające na stronę obowiązek ich usunięcia. W 4 przypadkach na wniosek stron zostały zmienione terminy wykonania nałożonych obowiązków. Na podstawie wydanych decyzji poprawę warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz stanu sanitarnego na terenie miasta Lublin uzyskano w **28** kontrolowanych obiektach. Poprawę warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz stanu sanitarnego stwierdzono podczas kontroli sprawdzających wykonanie obowiązków nałożonych na podmioty odpowiedzialne.

W 2015r wydano również:

- **56** decyzji płatniczych;
- **3** grzywny w drodze mandatu karnego łącznie na kwotę 500 zł;
- w **7** obiektach stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte bez wydania decyzji administracyjnych, z uwagi na wcześniejsze poinformowanie organu o ich wyeliminowaniu, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sanitarne;
- **3** upomnienia;
- **1** decyzję umarzającą wszczęte postępowanie administracyjne;
- **47** zezwoleń na wywóz prekursorów narkotyków do krajów trzecich;

W **4** przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oznakowania i zamieszczonych informacji w kartach charakterystyk produktów chemicznych o czym powiadomiono właściwych terenowo inspektorów sanitarnych w celu podjęcia czynności mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach pracy to:

- brak aktualnych badań i pomiarów środowiska pracy;
- brak lub nieprawidłowo dokonana ocena ryzyka zawodowego związana z wykonywaną pracą w zakładzie;
- brak odpowiednich rejestrów;
- brak osób przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy;

- dopuszczanie do pracy pracowników bez aktualnych orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku;
- nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i ich mieszanin dotyczyły m.in.: informacji zamieszczonych w kartach charakterystyk oraz nieprawidłowego oznakowania wprowadzanych do obrotu produktów.

Obecnie można zauważyć, iż stan techniczny pomieszczeń w kontrolowanych zakładach pracy uległ znacznej poprawie. Pracodawcy większą wagę przywiązują do warunków pracy zatrudnionych pracowników i dokładają wszelkich starań, aby miejsce pracy było bezpieczne i przyjazne dla pracownika. Budowanie większej świadomości pracodawcy w omawianym obszarze to również efekt wcześniejszych działań prowadzonych przez organ inspekcji sanitarnej.

Choroby zawodowe

Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

W 2015 r. prowadzonych było ogółem **96** postępowań w sprawie chorób zawodowych. W 2015r. z jednostki orzeczniczej wpłynęły **33** zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych, pozostałe 63 były kontynuacją z roku ubiegłego.

W ramach prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych, w celu dokonania oceny narażenia zawodowego, przeprowadzono:

- **17** wizytacji w zakładach pracy
- **18** przesłuchań stron.

Sporządzono **43** oceny narażenia zawodowego.

Wydano ogółem 51 decyzji dotyczących chorób zawodowych, w tym:

- **26** decyzji stwierdzających chorobę zawodową
- **25** decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

Ponadto wydano **5** postanowień i **3** decyzje o umorzeniu postępowania.

W **6** przypadkach strony wniosły odwołania do organu II instancji.

W 2015r odnotowano spadek liczby sporządzonych ocen narażenia, stwierdzonych chorób zawodowych i zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych o prawie 50 % w porównaniu do roku 2014. Powyższe dane najlepiej obrazują poniżej zamieszczone zestawienia tabelaryczne:

Liczba prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych	Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych w 2015r	Liczba sporządzonych ocen narażenia	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	Liczba odwołań do LPWIS od decyzji w sprawie chorób zawodowych
96	33	43	26	25	6

Tabela Nr 1. Liczba sporządzonych ocen narażenia w 2015 roku

Liczba prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych	Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych w 2014r	Liczba sporządzonych ocen narażenia	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	Liczba odwołań do LPWIS od decyzji w sprawie chorób zawodowych
125	60	81	38	31	5

Tabela Nr 2. Liczba sporządzonych ocen narażenia w 2014 roku

Struktura stwierdzanych chorób zawodowych w roku 2015 przedstawiona została w załączonej tabeli:

Stwierdzone choroby zawodowe	Rok 2015
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	6
Pylice płuc	4
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15lat	4
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy.	3
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	3
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	3
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz	2
Choroby skóry	1
Suma	26

Tabela Nr 3. Struktura stwierdzanych chorób zawodowych w roku 2015

Środki zastępcze:

Oddział Higieny Pracy prowadzi nadzór w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, monitoruje przypadki zatruc środkówami zastępczymi zgłaszane przez placówki ochrony zdrowia oraz wprowadzanie na rynek środków zastępczych, w tym również sprzedaż internetową. Realizacja ww. działań

przebiega we współpracy z Policją, Prokuraturą, Urzędem Kontroli Skarbowej, Urzędem Celnym i placówkami służby zdrowia.

W roku 2015 otrzymano z Prokuratury 33 postanowienia o wyłączeniu materiałów dochodzenia do odrębnego postępowania. W toku prowadzonego postępowania, w tym przesłuchania osób, u których zatrzymano środki zastępcze, tylko w 2 przypadkach potwierdzono fakt wprowadzenia ich do obrotu, w związku z powyższym prowadzone są 2 postępowania administracyjne mające na celu wydanie decyzji zakazujących wprowadzanie do obrotu środków zastępczych oraz decyzji nakładających kary pieniężne za fakt wprowadzenia środków zastępczych do obrotu.

Zabezpieczone środki zastępcze zostały zdeponowane w magazynie KWP w Lublinie.

Na terenie miasta Lublin odnotowano 37 zgłoszeń zatruc dopalaczami. O zatruciach dopalaczami PPIS w Lublinie został powiadomiony przez Wojewódzki Szpital Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100 – Oddział Toksykologiczno – Kardiologiczny w 35 przypadkach i w 2 przypadkach przez Szpital Neuropsychiatryczny w Lublinie, ul. Abramowicka 2.

Najczęściej przyczyną zatruc były środki zastępcze o nieznanym/niezidentyfikowanym składzie.

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety
do 18 lat	10	4
20 lat i powyżej	22	1
30 lat i powyżej	1	1

Tabela Nr 5. *Wiek osób hospitalizowanych z powodu zatruc dopalaczami.*

Z przedstawionej analizy wynika, iż największą liczbę zatruc odnotowuje się u osób powyżej 20 lat i wśród młodzieży do 18 roku życia.

Osoby hospitalizowane z powodu zatrucia środkami zastępczymi są przesłuchiwane w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej celem ustalenia źródła pochodzenia substancji będących przyczyną zatruc. W przypadku osób nieletnich rozmowy odbywają się w obecności rodzica lub opiekuna prawnego. W trakcie prowadzonych rozmów każdorazowo udzielane są informacje nt. szkodliwości zażywania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Wszystkim rozmówcom jak i ich opiekunom wręczamy materiały edukacyjne zawierające treści o tematyce profilaktycznej dotyczącej dopalaczy.

V. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Podstawą działalności kontrolnej Oddziału Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie są zasady szeroko pojętej profilaktyki zdrowotnej dot. ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych (wpływem czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych) oraz powstawaniem i szerzeniem się chorób (w tym chorób zakaźnych i zawodowych) zgodnie z art. 1, art. 6 pkt 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r. poz. 1412.) i art. 9 KPA oraz ze szczegółowymi przepisami merytorycznymi.

Wymieniona działalność obejmuje w szczególności udzielanie porad i informacji dot. rozwiązań ogólnobudowlanych i instalacyjnych mających wpływ na warunki higieny środowiska, warunki higieny pracy, warunki higieny procesów nauczania i wychowania, warunki higieny wypoczynku i rekreacji, warunki zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunki higieniczno-sanitarne, jakim powinny spełniać pomieszczenia, w których mają być udzielane świadczenia zdrowotne, i inne obiekty budowlane oraz kontrolowanie takich rozwiązań zgodnie z art. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r. poz 1412.) oraz ze szczegółowymi przepisami merytorycznymi.

Działalność prowadzona jest przede wszystkim na wniosek, sporadycznie z urzędu.

Zadania Oddziału.

Zgodnie z art. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r. poz. 1412) oraz ze szczegółowymi przepisami merytorycznymi do zadań Oddziału należą:

- 1) uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości prognoz oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- 2) uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- 3) uzgadnianie dokumentacji projektowych w zakresie odstępstw od obowiązujących warunków technicznych, bhp, sanitarnych np. dotyczących usytuowania wyrzutni powietrza na poziomie terenu, usytuowania tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych na terenach nieskanalizowanych, zastosowania recyrkulacji powietrza w budynku opieki zdrowotnej, zastosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe w budynkach zakładów opieki zdrowotnej, opieki społecznej, przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, lokalach gastronomicznych, pomieszczeniach do produkcji żywności i środków farmaceutycznych (dotyczy budynków do 3 kondygnacji nadziemnych włącznie), usytuowania ustępu poza zakładem fryzjerskim, kosmetycznym, odnowy biologicznej, tatuażu;
- 4) uzgadnianie dokumentacji projektowych dotyczących budowy/zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych w zakresie spełnienia wymogów higieniczno – zdrowotnych określonych w przepisach polskich / Unii Europejskiej;

- 5) dwuetapowe uczestniczenie w postępowaniach administracyjnych w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 6) kontrole budów;
- 7) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku / do działalności obiektów budowlanych.
- 8) wydawanie opinii o obiektach budowlanych.

Realizacja zadań Oddziału w 2015r.

W trakcie prowadzonych w 2015r. na terenie miasta Lublin postępowań administracyjnych wydano stanowiska w następującym zakresie:

- 1) uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – **14**,
- 2) opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognoza oddziaływania na środowisko – **15**,
- 3) wydanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – **87**,
- 4) wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – **0**,
- 5) uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – **11**,
- 6) uzgodnienie dokumentacji projektowej obiektów budowlanych – **269** (w tym m.in. **98** dot. obiektów związanych z działalnością leczniczą; **29** dot. szkół, przedszkoli i żłobków, **22** dot. obiektów branży spożywczo – gastronomicznej, **11** dot. zakładów produkcyjnych, **81** dot. obiektów mieszkalno – biurowo – usługowo – handlowo – magazynowych, **18** dot. aptek, **6** dot. obiektów sportowych oraz **4** dot. ośrodków wsparcia dziennego i domów pomocy społecznej,
- 7) odstępowania od warunków technicznych - **5**,
- 8) Liczba zajętych stanowisk dotyczących:
 - a) dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego w trybie art. 56 Prawa
 - b) budowlanego (stanowiska, pisma) – **197**,
 - c) spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (decyzje) – **65**,
 - d) innych spraw (apteki, hurtownie farmaceutyczne, cmentarze, placówki oświatowe) – **44**
- 9) ilość wykonanych kontroli (wizytacji) w obiektach – **179** w tym:
 - a) współudział w kontroli z innymi komórkami (nadzór zapobiegawczy nie jest komórką wiodącą) – **13**,
 - b) liczba przeprowadzonych kontroli budów – **7**

W trakcie prowadzonych w **2015r.** na terenie miasta Lublin postępowań administracyjnych **przeprowadzono kontrole obiektów budowlanych** w następujących ilościach:

- 1) apteka – **17**,
- 2) budynek produkcyjno – handlowo-magazynowy – **12**,
- 3) budynek usługowy / budynek handlowo-usługowy – **14**,

- 4) budynek mieszkalno – usługowy – 6,
- 5) obiekt gastronomiczno – hotelarski – 3,
- 6) obiekty związane z działalnością leczniczą (gabinety, przychodnie, szpitale, laboratoria) – 85,
- 7) obiekt oświatowy – (żłobek, klub dziecięcy, przedszkole , szkoła , placówka szkoleniowa, placówka opiekuńczo – wychowawcza, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) – 25,
- 8) warsztat samochodowy – 2,
- 9) stacja kontroli pojazdów – 1,
- 10) stacja paliw/stacja paliw z myjnią – 3,
- 11) budynki szkolnictwa wyższego i naukowe – 3,
- 12) kino wielosalowe – 1,
- 13) placówka wsparcia dziennego – 1,
- 14) obiekty sportowe – 2,
- 15) targowiska – 1,
- 16) obiekty kulturalne – 3

Razem przeprowadzono 179 kontroli (w tym: 145 kontrole obiektów, 14 rekontroli, 7 kontroli budów i 13 współdział w kontroli z innymi komórkami, w których nadzór zapobiegawczy nie jest komórką wiodącą) – przy czym częściej kontrolowanymi obiektami były obiekty związane z działalnością leczniczą, a wśród najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości były:

- 1) niezakończenie wykonania robót budowlanych – głównie robót wykończeniowych,
- 2) brak zabezpieczenia instalacji wodociągowej przed wtórnym zanieczyszczeniem wody,
- 3) brak protokołów pomiarów: skuteczności wentylacji, aktualnych wyników badania wody w kierunku jej przydatności do spożycia pomiarów kompletnych dokumentów wymaganych do czynności odbiorowych.

Na terenie miasta Lublin w 2015r. zauważalne było duże zainteresowanie Inwestorów organizacją nowych obiektów związanych z działalnością leczniczą – przy czym ok. 90% ww. inwestycji zaplanowano i zrealizowano w budynkach lub lokalach nowych, wcześniej nie użytkowanych, a ok. 10% była to rozbudowa, przebudowa lub adaptacja istniejących budynków lub lokali.

Wśród obiektów budowlanych zgłoszonych do oceny w zakresie higieniczno-zdrowotnym szczególną uwagę zwróciły:

- 1) Pracownia Krwinek Płytkowych i Białych w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa SPZOZ, Lublin, ul. I Armii Wojska Polskiego.
- 2) Bank komórek krwiotwórczych i Laboratorium genetyczne SPSK Nr 1 ul. Staszica 11 w Lublinie.
- 3) Wielofunkcyjne Centrum Sportowo – Rekreacyjne i Usługowo – Handlowe „GALERIA ZAMEK”– Lublin, u zbiegu al. Tysiąclecia i ul. Unii Lubelskiej (działki nr 1/4, 3/7, 3/9, 4/6, 5/6, 6/5, 6/6, 33/5, 33/7, 33/9, 33/14, 34/5, 34/7, 34/9, 34/14 – Obręb 14 – Kalinowszczyzna Lublin).

- 4) Budynek produkcyjny do produkcji półproduktów do wódek, Lublin, ul. Spółdzielcza 6.
- 5) Centrum Analityczno – Programowe dla Zaawansowanych Technologii Przyjaznych Środowisku ECOTECH-COMPLEX (4 budynki), Lublin, ul. Głębocka/ Pagi.
- 6) Stacja Paliw PKN ORLEN, Lublin, ul. Droga Męczenników Majdanka 16.
- 7) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Lublin, ul. Krakowskie Przedmieście 62.
- 8) Budynek Nr 4 – Rozbudowa Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, ul. Jaczewskiego 7 w Lublinie, (Szpital, Blok operacyjny, Ambulatorium, Laboratorium diagnostyczno – zabiegowe, Zaplecze kuchenne, Apteka szpitalna, Przygotowywanie zwłok).
- 9) Stacja paliw z myjnią samochodową automatyczną i myjnią samoobsługową, Lublin, ul. Gęsia 7.
- 10) Budynek handlowo–usługowy, Lublin, ul. Nadbystrzycka 162.
- 11) Budynek handlowo–usługowy (supermarket spożywczy, apteka, przychodnia zdrowia), Lublin, ul. Węglarza 16.
- 12) Rozbudowa specjalistycznej przychodni lekarskiej INTERMED, ul. Głowackiego 35 Lublin.
- 13) Specjalistyczna Przychodnia Lekarska TOP MEDICAL (m.in.rezonans magnetyczny), Lublin, ul. Szeligowskiego 6.
- 14) CINEMA CITY w Centrum Handlowym FELICITY, Lublin, ul. W. Witosa 32.
- 15) Żłobek, Lublin, ul. Pana Wołodajowskiego 8.
- 16) Hotel WIENIAWSKI z częścią gastronomiczną, Lublin, ul. Sądowa 6.
- 17) Pracownia Endoskopowa, Medyczne Laboratorium Diagnostyczne, Zakład Patologii Nowotworów , Blok Operacyjny w COZL, Lublin, ul. Jaczewskiego 7.
- 18) Budynek handlowo–usługowy, Lublin, ul. Kraśnicka 128.
- 19) Niepubliczna Szkoła Podstawowa, Lublin, ul. Nadbystrzycka 162.
- 20) Budynek handlowo–usługowy, Lublin, ul. Lotnicza 5.
- 21) Budynek handlowo–usługowy AGATA MEBLE, Lublin, Al. Kraśnicka/Jana Pawła II.
- 22) Przedszkole Niepubliczne i Klub Malucha „Mali Giganci”, Lublin, ul. Bluszczowa 13 lok.1.
- 23) Zakład Produkcji Maszyn GT85 Polska, Lublin, ul. Braci Krausse.
- 24) Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, Lublin, ul. Jutrzenki 22.
- 25) Niepubliczne Przedszkole, Lublin, ul. Braci Wieniawskich.
- 26) Budynek handlowo–usługowy, Lublin, ul. Agatowa 9.
- 27) Gimnazjum, Liceum Ogólnokształcące, Gimnazjum dla dorosłych, Zaoczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Szkoły Policealne, Lublin, ul. Gospodarcza 26.
- 28) Niepubliczny Żłobek, Lublin, ul. Kaprysowa 2.
- 29) Budynek Centrum Spotkania Kultur, Lublin, ul. Skłodowskiej 5.
- 30) Budynek usługowo–hotelowo–gastronomiczny, Lublin, ul. Rąbłowska 20.
- 31) Hala magazynowa art. spożywczo–przemysłowych, Lublin, ul. Erazma Plewińskiego.
- 32) Placówka wsparcia Dziennego, Lublin, ul. Lubartowska 24.
- 33) Centrum logistyczne, Lublin, ul. Zawieprzycka 8a.

Kontrola budowy dotyczyła nw. obiektów:

- 1) Wielofunkcyjne Centrum Sportowo-Rekreacyjne i Usługowo-Handlowe „GALERIA ZAMEK” – Lublin, u zbiegu al. Tysiąclecia i ul. Unii Lubelskiej (działki nr 1/4, 3/7, 3/9, 4/6, 5/6, 6/5, 6/6, 33/5, 33/7, 33/9, 33/14, 34/5, 34/7, 34/9, 34/14 – Obręb 14 – Kalinowszczyzna Lublin).
- 2) Dwukrotna kontrola – Budynek Nr 4 – Rozbudowa Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, ul. Jaczewskiego 7 Lublin.
- 3) Hotel WIENIAWSKI z częścią gastronomiczną, Lublin, ul. Sądowa 6.
- 4) Budynek handlowo-usługowy, Lublin, ul. Lotnicza 5.
- 5) Zespół pływalni Lublin, Al. Zygmuntofskie 4.
- 6) Niepubliczne Gimnazjum im. Czesława Miłosza, Lublin, ul. Piłsudskiego 11.

VI. STAN SANITARNY POMIESZCZEŃ I URZĄDZEŃ WYKORZYSTYWANYCH PRZY UDZIELANIU ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH PRZEZ PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Na terenie miasta Lublin Oddział Higieny Komunalnej obejmuje nadzorem sanitarnym 14 szpitali i 77 podmioty wykonujące działalność leczniczą. W 2015 roku skontrolowano 14 szpitali, w których łącznie przeprowadzono 65 kontroli sanitarnych. Kontrolą objęto: 4 baseny rehabilitacyjne, 5 ośrodków rehabilitacyjnych, 1 pralnię szpitalną, 7 aptek szpitalnych, w 14 placówkach postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi oraz bielizną szpitalną.

W 2015 roku skontrolowano 43 podmioty wykonujące działalność leczniczą systemu otwartego, w których łącznie przeprowadzono 51 kontrole sanitarne.

Ponadto w szpitalach prowadzono nadzór na jakością wody do spożycia oraz nadzór nad jakością wody ciepłej w kierunku oznaczania pałeczek Legionella.

W 2015 roku wydano:

- **5 decyzji w obiektach służby zdrowia lecznictwa zamkniętego, w tym:** 2 decyzje nakazowe i 3 decyzje zmieniające termin wykonania nakazów, które w dalszym ciągu są w trakcie realizacji, termin wykonania wskazany na 2016 rok;

- **8 decyzji w podmiotach leczniczych systemu otwartego w tym:** 6 decyzji nakazowych, 1 decyzję zmieniającą termin wykonania nakazu, 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne - naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych stwierdzone w trakcie kontroli sanitarnej były objęte decyzjami Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie z 2013r., postępowanie prowadzone przez Oddział Nadzoru Przeciwepidemicznego. **Pięć decyzji nakazowych i jedna decyzja zmieniająca termin realizacji nakazu zostały w całości wykonane, 1 decyzja nakazowa w trakcie realizacji, termin wykonania wskazany na 2016 rok**

Decyzje w placówkach lecznictwa zamkniętego nakazywały: zapewnić czyste ściany w pomieszczeniu ekspedycji, magazynie opatrunków nr 2, magazynie płynów infuzyjnych, w pomieszczeniu z narkotykami; zapewnić gładką, łatwo zmywalną powierzchnię regałów

do przechowywania leków w magazynie opatrunków nr 1 oraz w magazynie produktów łatwopalnych i dezynfekcyjnych; zapewnić gładką, łatwo zmywalną powierzchnię podestów, przeznaczonych do przechowywania kartonów z lekami w magazynie płynów infuzyjnych oraz w pomieszczeniu przygotowania leków do transportu; zapewnić gładką, łatwo zmywalną powierzchnię podłogi oraz listwy przypodłogowej w magazynie opatrunków nr 2, zapewnić gładkie, łatwo zmywalne powierzchnie nabeżża wokół niecki basenowej, bez odprysków farby, zapewnić szczelne, gładkie powierzchnie łatwo zmywalne wokół brodzików w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych przy szatniach dla pacjentów korzystających z basenu. **Decyzje w trakcie realizacji.**

Decyzje zmieniające termin wykonania nakazów dotyczyły aptek szpitalnych w zakresie: zapewnienia gładkiej, łatwo zmywalnej powierzchni regałów do przechowywania leków w magazynie opatrunków nr 1, w magazynie produktów łatwopalnych i dezynfekcyjnych oraz zapewnienia gładkiej, łatwo zmywalnej powierzchni podestów, przeznaczonych do przechowywania kartonów z lekami w magazynie infuzyjnym i w pomieszczeniu przygotowywania leków do transportu, zapewnienia gładkich, zmywalnych powierzchni ścian w korytarzu ogólnym, zapewnienia czystych bez odprysków farby sufitów w sterylizatorni, w magazynie leków gotowych magazynie środków dezynfekcyjnych i zmywalni, zapewnienia gładkich powierzchni kaloryfera w toalecie dla pracowników, zapewnienia powierzchni gładkiej, zmywalnej, umożliwiającej mycie i dezynfekcję posadzki w ciągu komunikacyjnym, zapewnienia umywalki o powłoce łatwo zmywalnej w pokoju socjalny, zapewnienia zmywalnej powierzchni umożliwiającej mycie i dezynfekcję blatu pod umywalką w boksie aseptycznym, zapewnienia zmywalnej powierzchni wanny służącej do mycia butelek w zmywalni, zapewnienia gładkiej, powierzchni regałów i szaf w recepturze i ekspedycji, łatwej do dezynfekcji i utrzymania w czystości, zapewnienia prawidłowej wentylacji w magazynie płynów infuzyjnych i magazynie opatrunków. **Decyzje w trakcie realizacji.**

Decyzje w podmiotach wykonujących działalność leczniczą systemu otwartego nakazywały: zapewnić łatwo zmywalne powierzchnie ścian i sufitów w poczekalni, w gabinecie zabiegowym, lekarskim, w gabinecie EKG, zapewnić gładką, łatwo zmywalną powierzchnię podłogi w pomieszczeniu gospodarczym, wyznaczyć miejsce przeznaczone do dezynfekcji, mycia i przechowywania pojemnika do transportu wewnętrznego odpadów medycznych, zapewnić gładką, łatwo zmywalną powierzchnię ścian oraz powierzchnię futryny drzwi w pomieszczeniu brudownika, opracować i wdrożyć procedurę postępowania z bielizną czystą w placówce, zweryfikować procedurę postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy w zakresie zbierania, transportu i magazynowania odpadów medycznych, zapewnić czystą, gładką, łatwo zmywalną powierzchnię ścian i sufitów w pomieszczeniach rehabilitacyjnych, zapewnić gładką, pozbawioną zacieków powierzchnię sufitu w dziale rehabilitacji kardiologicznej, zapewnić gładką, łatwo zmywalną powierzchnię ścian w toalecie dla pracowników, wyznaczyć miejsce przeznaczone do dezynfekcji i mycia pojemników do transportu wewnętrznego odpadów medycznych, zapewnić punkt wodny o rozmiarach pozwalających na przeprowadzenie w nim zabiegów dezynfekcyjno – myjących pojemnika do transportu wewnętrznego odpadów medycznych, zweryfikować i wdrożyć procedurę postępowania z odpadami medycznymi w zakresie

sposobu dezynfekcji i mycia pojemnika do transportu wewnętrznego odpadów medycznych oraz sposobu monitorowania temperatury w lodówce przeznaczonej do przechowywania odpadów medycznych, zweryfikować procedurę postępowania z bielizną czystą wykorzystywaną w zakładzie w zakresie sposobu przechowywania czystej i brudnej odzieży ochronnej oraz sposobu jej prania.

W 5 obiektach decyzje zostały wykonane, termin wykonania 1 decyzji został wyznaczony do dnia 31.01.2016r.

Decyzja zmieniająca termin wykonania nakazu w zakresie zapewnienia gładkiej powierzchni sufitu w pomieszczeniu z bielizną brudną została przedłużona do dnia 30.03.2015r - decyzję wykonano.

Podczas kontroli w 5 obiektach stwierdzono nieprawidłowości natury sanitarno - technicznej oraz w zakresie gospodarki odpadami medycznymi. Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarne nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1200 zł.

Nieprawidłowości sanitarne zostały usunięte podczas kontroli, ponadto przeprowadzone kontrole sprawdzające potwierdziły ich usunięcie, natomiast w sprawie nieprawidłowości technicznych została wydana 1 decyzja, która została wykonana, w 2 obiektach wszczęto postępowania administracyjne w celu wydania decyzji.

W 2015r. na wnioski podmiotów leczniczych przeprowadzono 15 kontroli samochodów do transportu chorych. Wydano 15 decyzji na samochody do transportu chorych spełniające wymagania sanitarne oraz 1 sprostowanie do decyzji w formie postanowienia.

Nadzór nad jakością wody ciepłej.

W 2015r. pobrano 102 próbki wody ciepłej w kierunku Legionella z 13 szpitali, 1 domu pomocy społecznej oraz 1 hotelu.

Zakwestionowano 16 próbek w 4 szpitalach i 1 domu pomocy społecznej.

W 2015r. wydano:

- 4 decyzje nakazujące: zredukować liczbę bakterii Legionella sp. do poziomu określonego w załączniku nr 1 tabela D rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. oraz obowiązującego od dnia 28 listopada 2015r. załącznik nr 1 tabela E rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. (Dz. U. z 2015r., poz. 1989) w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dokonać przeglądu technicznego sieci wody ciepłej, kontrolować temperaturę wody, przeprowadzić kontrolne badanie wody i przedstawić wyniki badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie w wyznaczonym terminie - **decyzje zostały wykonane.**

- 1 decyzję nakazującą zredukować liczbę bakterii Legionella sp. do poziomu określonego w załączniku nr 1 tabela E rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. (Dz. U. z 2015r., poz. 1989) w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dokonać przeglądu technicznego sieci wody ciepłej, kontrolować temperaturę wody, przeprowadzić kontrolne badanie wody i przedstawić wyniki badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie w terminie do dnia 27.01.2016r.

- **3 decyzje zmieniające termin wykonania:** 1 decyzja z 2014r. i 2 decyzje z 2015r. nakazujące zredukować liczbę bakterii Legionella sp. do poziomu określonego w załączniku nr 1 tabela D rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. oraz obowiązującego od dnia 28 listopada 2015r. załącznik nr 1 tabela E rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. (Dz. U. z 2015r., poz. 1989) w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dokonać przeglądu technicznego sieci wody ciepłej, kontrolować temperaturę wody, przeprowadzić kontrolne badanie wody i przedstawić wyniki badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Lublinie w wyznaczonym terminie 2015r. w zakresie zredukowania liczby bakterii Legionella sp. w instalacji wody ciepłej – decyzje wykonano.

Ponadto w 1 szpitalu przekroczenie parametru Legionella w stopniu średnim stwierdzono w 1 próbce wody ciepłej. Wystosowano pismo obligujące do podjęcia działań zmierzających do uzyskania poprawy parametru bakteriologicznego wody i wykonania kontrolnego badania wody.

Współpraca w zakresie ochrony zdrowia publicznego

Oddział Higieny Komunalnej w roku 2015 podejmował współpracę z następującymi organami i instytucjami:

- Urząd Miasta Lublin Wydział Gospodarki Komunalnej i Starostwo Powiatowe w Lublinie – w zakresie wydawania postanowień na sprowadzenia do Polski zwłok i szczątków ludzkich;
- Urząd Miasta Lublin Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego – w zakresie opiniowania zezwoleń na przeprowadzanie imprez masowych;
- Straż Miejska Miasta Lublin - wspólne kontrole interwencyjne, kontrole placów zabaw;
- Urzędy Gmin powiatu lubelskiego - w zakresie nadzoru nad jakością wody do spożycia, opiniowania regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach, opiniowania zezwoleń na przeprowadzanie imprez masowych;
- Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne - w zakresie nadzoru nad jakością wody do spożycia;
- Administracje osiedli mieszkaniowych - wspólne kontrole interwencyjne.

Podsumowanie

Pod nadzorem Oddziału Higieny Komunalnej w mieście Lublin w roku 2015r. znajdowało się 1 337 obiektów. Kontrolą objęto 517 obiektów, w których łącznie przeprowadzono 719 kontroli. Wydano 259 decyzji administracyjnych w tym:

58 decyzji merytorycznych, 15 decyzji unieruchomienia, 10 decyzji umarzających postępowanie administracyjne, 9 decyzji zmieniających termin usunięcia nieprawidłowości, 15 decyzji na samochody do transportu chorych, 1 decyzja wygaśnięcia, 145 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, 6 decyzji zezwalających na wywóz zwłok poza granice Polski.

VII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Baseny

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 15 basenów krytych, a w sezonie letnim dodatkowo 1 kompleks basenów odkrytych. W 2015r. skontrolowano 15 basenów wykonując w nich 21 kontroli. W roku ubiegłym swoją działalność rozpoczęły 2 nowe obiekty tj. Basen w Hotelu "Royal Botanic" przy ul. Północnej 219 w Lublinie oraz kompleks basenów AQUA Lublin przy Al. Zygmuntońskich 4 w Lublinie.

Nadzór nad basenami prowadzony jest w oparciu o analizę jakości mikrobiologicznej wody oraz ocenę stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń basenowych. Badania wody basenowej odbywają się zgodnie z ustalonymi przez PSSE w Lublinie harmonogramami.

W 2015r. pobrano do badań 299 próbek wody basenowej. Jakość wody basenowej została zakwestionowana w 16 próbkach, w związku z tym wydano 14 decyzji nakazujących zamknięcie tych obiektów i były to:

1. Wanna jacuzzi znajdująca się w części rekreacyjnej Hotelu „ALTER” przy ul. Grodzkiej 30 w Lublinie – stwierdzono obecność ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w ilości powyżej 300 jtk/1 ml wody oraz *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 60 jtk/100ml wody,
2. Basen sportowy SPA ORKANA Sp. z o. o. przy ul. Szaserów 2 w Lublinie – stwierdzono obecność gronkowców koagulazo – dodatnich w ilości 9 jtk/100 ml wody,
3. Basen rehabilitacyjny (duży) Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 4 ul. Dr. K. Jaczewskiego 8 w Lublinie – stwierdzono obecność gronkowców koagulazo – dodatnich w ilości 3 jtk/100 ml wody,
4. Basen rehabilitacyjny (punkt nr 2) Uniwersyteckiego szpitala Dziecięcego ul. prof. A. Gębali 6, 20-093 Lublin – stwierdzono obecność gronkowców koagulazo – dodatnich w ilości 3 jtk/100 ml wody,
5. Basen przy zjeździe „Cebula” znajdujący się na terenie Kompleksu Basenów „Słoneczny Wrotków” przy ul. Osmolickiej 9 w Lublinie – stwierdzono obecność *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 5 jtk/100ml wody,
6. Basen D znajdujący się na terenie Kompleksu Basenów „Słoneczny Wrotków” przy ul. Osmolickiej 9 w Lublinie – stwierdzono obecność *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 14 jtk/100ml wody oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w ilości powyżej 300 jtk/1 ml wody,
7. Wodnego placu zabaw znajdującego się na terenie Kompleksu Basenów „Słoneczny Wrotków” przy ul. Osmolickiej 9 w Lublinie – stwierdzono obecność *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 54 jtk/100ml wody,
8. Brodzik dla dzieci znajdujący się w SPA ORKANA Sp. z o. o. przy ul. Szaserów 2 w Lublinie – stwierdzono obecność *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 10 jtk/100ml wody,
9. Wanna jacuzzi znajdująca się w SPA ORKANA Sp. z o. o. przy ul. Szaserów 2 w Lublinie – stwierdzono obecność *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 12 jtk/100ml wody,
10. Wanna jacuzzi znajdująca się w Szkole Podstawowej Nr 23 im. Olimpijczyków Polskich ul. Podzamcze 9 w Lublinie – stwierdzono obecność *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 30 jtk/100ml wody,

11. Basen sportowy znajdujący się w Centrum Sportowo-Rekreacyjnym przy ul. Łabędziej 4 w Lublinie – stwierdzono obecność *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 24 jtk/100ml wody,
12. Basen rehabilitacyjny Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Karola Wyszyńskiego SPZOZ Al. Kraśnicka 100 w Lublinie:
 - w punkcie 1 - stwierdzono obecność ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w ilości powyżej 300 jtk/1 ml wody oraz *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 2 jtk/100ml wody;
 - w punkcie 2 - stwierdzono obecność ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w ilości 130 jtk/1 ml wody oraz *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 3 jtk/100ml wody,
13. Wanna jacuzzi znajdująca się w Hotelu Royal Botanic ul. Północna 219 w Lublinie - stwierdzono obecność ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w ilości powyżej 300 jtk/1 ml wody oraz *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 4 jtk/100ml wody,
14. Basen rekreacyjny znajdujący się w Hotelu Royal Botanic ul. Północna 219 w Lublinie:
 - w punkcie 1 - stwierdzono obecność ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w ilości powyżej 300 jtk/1 ml wody oraz *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 6 jtk/100ml wody;
 - w punkcie 2 - stwierdzono obecność ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ w ilości powyżej 300 jtk/1 ml wody oraz *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 11 jtk/100ml wody,

Tereny rekreacyjne

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajdują się 3 ośrodki wypoczynkowe zlokalizowane nad Zalewem Zemborzyckim w Lublinie i są to:

1. Ośrodek Wypoczynkowy „Marina” ul. Krężnicka 6 w Lublinie,
2. Ośrodek Wypoczynkowy „Wrotków” ul. Osmolicka w Lublinie,
3. Ośrodek Sportu i Rekreacji „Reland” ul. Żeglarska 5 w Lublinie.

W 2015r. kontrolą objęto wszystkie ww. ośrodki, w których przeprowadzono łącznie 6 kontroli. Podczas kontroli 1 ośrodka stwierdzono niewłaściwy stan toalet ogólnodostępnych (skorodowane drzwi oraz rury kanalizacyjne). Strona zobowiązała się do usunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca. Stan sanitarno-porządkowy pozostałych ośrodków nie budził zastrzeżeń. Tereny ośrodków były uporządkowane, zapewniono kosze na odpady komunalne, dla wypoczywających udostępniono toalety ogólnodostępne. Zagospodarowanie rekreacyjne terenów wokół Zalewu Zemborzyckiego w Lublinie ulega systematycznie poprawie.

Miejsca wykorzystywane do kąpieli

W sezonie letnim nad Zalewem Zemborzyckim w Lublinie zorganizowane były 2 miejsca wykorzystywane do kąpieli tj. na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Wrotków” przy ul. Osmolickiej i na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Marina” przy ul. Krężnickiej. Kontrolą objęto 2 miejsca wykorzystywane do kąpieli i przeprowadzono w nich 4 kontrole,

które nie wykazały nieprawidłowości. Dodatkowo organizator kąpielisk - Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” Sp. z o.o. ul. Filaretów 44 w Lublinie wykonał badania jakości wody przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego oraz jeden raz w trakcie jego trwania. Przeprowadzone badania jakości wody nie wykazały przekroczeń parametrów mikrobiologicznych. W związku z powyższym w dniach 25.06.2015r. i 05.08.2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie, na podstawie uzyskanych wyników badań wody oraz oceny organoleptycznej wody dopuścił do rekreacyjnego użytkowania kąpieliska na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Wrotków” i „Marina”. Sezon kąpielowy rozpoczął się w dniu 26.06.2015r. i trwał do 30.08.2015r.

Zakłady fryzjerskie

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 329 zakładów fryzjerskich. W 2015r. skontrolowano 139 zakładów, w których łącznie przeprowadzono 173 kontrole.

W 2015r. nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej stwierdzono w 21 obiektach. W związku z powyższym nałożono 14 mandatów karnych w łącznej wysokości 3100 zł, a także wystosowano 6 wystąpień i wydano 15 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie nieprawidłowości.

Zakłady kosmetyczne

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 198 zakładów kosmetycznych. W 2015r. skontrolowano 108 obiektów, łącznie przeprowadzono w nich 127 kontroli. Nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej stwierdzono w 13 obiektach, co skutkowało nałożeniem 14 mandatów karnych w wysokości 3100zł i wydano 13 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję zamknięcie zakładu.

Zakłady fryzjersko - kosmetyczne

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem znajduje się 105 zakładów fryzjersko – kosmetycznych. W 2015r. skontrolowano 48 zakładów, łącznie przeprowadzono w nich 55 kontroli. W 2015r. podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej stwierdzono w 5 obiektach. Nałożono 4 mandaty karne w wysokości 1200 zł, wydano 6 decyzji administracyjnych.

Gabinety tatuażu

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 12 gabinetów tatuażu. W 2015r. skontrolowanych zostało 12 obiektów, łącznie przeprowadzono 15 kontroli. Podczas kontroli nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach. W obu przypadkach strona niezwłocznie poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające.

Kontrole w powyższych grupach obiektów obejmowały ocenę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń, w których wykonywane są usługi, przestrzeganie czystości i dezynfekcji powierzchni, urządzeń i sprzętu ze szczególnym uwzględnieniem warunków sterylizacji narzędzi, postępowanie z narzędziami naruszającymi ciągłość tkanki.

W obiektach kosmetycznych i tatuażu weryfikowane było przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń krwiopochodnych głównie zakażenie wirusami HCV, HBV, HIV oraz ocena poprawności doboru stosowanych środków dezynfekcyjnych, przestrzegania zasad higieny przy świadczeniu usług. Weryfikowano wdrożenie i stosowanie zapisów procedury ochrony przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz zawarcie umowy w zakresie sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia. W przypadku posiadania własnego autoklawu sprawdzano dokumentację w zakresie skuteczności procesu sterylizacji w autoklawach, potwierdzoną testami biologicznymi.

Stan sanitarno-techniczny zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu jest różnicowany i ulega ciągłej poprawie. W obiektach tych wykonywane są okresowe remonty, a sprzęt wykorzystywany do zabiegów podlega regularnej wymianie. Nowotworzone obiekty są w pełni dostosowane do wymagań sanitarnych. Coraz częściej obserwuje się wzrost świadomości klientów wymuszający podnoszenie standardu świadczonych usług.

W 2015r. przeprowadzone zostały dwa szkolenia w ramach Programu pn. „Zapobieganie zakażeniom HCV”, których celem było przekazanie wiedzy pracownikom usług pozamedycznych z zakresu transmisji zakażeń krwiopochodnych oraz zasad przeciwdziałania im.

Zakłady odnowy biologicznej

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajdują się 64 zakłady odnowy biologicznej. W 2015r. skontrolowano 22 obiekty, w których łącznie przeprowadzono 27 kontroli.

W 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości tj. zabrudzone ściany i sufity w szatni damskiej i męskiej, pomieszczeniu sali ćwiczeń, solarium; ubytki glazury w toalecie i natryskach; zniszczona wykładzina dywanowa w pomieszczeniu siłowni; schody z ubytkami i uszkodzeniami; brak wentylacji w pomieszczeniu do odpoczynku przy saunie; skorodowane drzwi do kabiny z natryskiem; brak do wglądu testu skuteczności sterylizacji autoklawu; nieaktualna procedura postępowania w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. W 2 obiektach nieprawidłowości zostały usunięte przed wszczęciem postępowania, w 1 obiekcie do właściciela zostało wystosowane wystąpienie. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Hotele

Na terenie miasta Lublin pod PPIS w Lublinie nadzorem znajduje się 21 hoteli, z czego skontrolowano 12. Łącznie w obiektach tych przeprowadzono 18 kontroli. Do ewidencji wprowadzono 3 nowe obiekty, tj.: Hotel „Wieniawski” ul. Sądowa 6 w Lublinie, Hotel "Willowa" ul. Sławinkowska 15a Lublin, Hotel „Royal Botanic” ul. Północna 219 w Lublinie.

Po kontrolach sanitarnych przeprowadzonych w 2 nowoprzybyłych hotelach wydano opinie o spełnieniu przez nie wymagań higieniczno-sanitarnych. Ponadto wydano 2 opinie sanitarne na obiekty istniejące w ewidencji.

W wyniku kontroli w 4 obiektach stwierdzono nieprawidłowości:

1. Hotel „Victoria” przy ul. Narutowicza 58/60 w Lublinie: zabrudzone i poobijane ściany w pomieszczeniach do przechowywania czystej bielizny pościelowej oraz środków czyszczących i dezynfekujących. Uchybienia zostały usunięte, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.
2. Hotel „Ilan” przy ul. Lubartowskiej 85 w Lublinie: niewłaściwe przechowywanie czystej bielizny pościelowej. Uchybienie zostało usunięte, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.
3. Hotel „Focus” przy Al. Kraśnickiej 80 w Lublinie: ubytki w wykładzinie pcv w magazynie bielizny czystej na I i II piętrze. Uchybienia zostały usunięte, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.
4. Hotel „Focus” przy Al. Warszawskiej 109 w Lublinie: zabrudzone ściany w pokoju spożywania posiłków dla personelu na poziomie -1 oraz w toalecie dla niepełnosprawnych na parterze; zabrudzone ściany z ubytkami tynku w magazynach bielizny czystej i brudnej na II piętrze oraz w korytarzu na I piętrze. Uchybienia zostały usunięte, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

Ponadto zgłoszono interwencje dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w 2 hotelach: Hotel „Willowa” przy ul. Sławinkowskiej 15a w Lublinie (interwencja dotycząca niewłaściwego usytuowania kontenera na odpady komunalne) i Hotel „Royal Botanic” przy ul. Północnej 219 w Lublinie (interwencja dotycząca niewłaściwego postępowania z bielizną pościelową, niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego pokoi i toalet). Przeprowadzone kontrole nie potwierdziły zarzutów podnoszonych w interwencjach.

Motele i pensjonaty

Na terenie miasta Lublin znajduje się 1 motel i jeden pensjonat. Obiekty te nie były kontrolowane w roku ubiegłym.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

W tej grupie obiektów znajdują się: obiekty świadczące usługi hotelarskie i pokoje gościnne. Na terenie miasta Lublin znajduje się 27 tego typu obiektów, z czego w 2015 r. skontrolowano 8. Łącznie przeprowadzono w nich 10 kontroli. Baza noclegowa uległa rozbudowie, w 2015r. do ewidencji wpisano 7 nowych obiektów.

W roku ubiegłym przeprowadzono również 2 kontrole interwencyjne, podczas których stwierdzono nieprawidłowości w następujących obiektach:

1. Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, ul. Dominikańska 5 w Lublinie: w jednym z pokoi noclegowych zabrudzona ściana, w kolejnym pokoju poplamiona wykładzina dywanowa, w jednej z łazienek zniszczone, popękane fugi przy brodziku. Nie stwierdzono obecności insektów, co było przedmiotem wnoszonej interwencji. Strona usunęła nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.
2. Pokoje Gościnne „Dom Tu i Teraz” ul. Orlanda 10, 20-712 Lublin: w szafie do przechowywania naczyń czystych znajdowały się naczynia brudne; drzwiczki szafek przy uchwytych brudne; sztućce przechowywane w brudnych pojemnikach; okap kuchenny

zakurzony; brak środka do dezynfekcji rąk; do dezynfekcji powierzchni stosowany preparat dezynfekcyjny z nieczytelną datą ważności; w pokoju trzyosobowym na piętrze 2 sofy z brudną tapicerką; brudna wykładzina dywanowa; pomieszczenie gospodarcze nieuporządkowane. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 150 zł. Nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

Co roku wzrasta standard bazy noclegowej w obiektach hotelarskich, w których właściciele dbają o należyty stan zarówno sanitarno-techniczny jak i estetyczny. Rezultatem tego było wydanie opinii do kategoryzacji czterech obiektów.

Ustępy publiczne

Na terenie miasta Lublin znajduje się 16 ustępów, w 2015r. skontrolowano 15 obiektów, łącznie przeprowadzono w nich 24 kontrole. Wszystkie ustępy są skanalizowane.

Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2015r. nieprawidłowości stwierdzono w 6 obiektach, w związku z tym wydano:

- 1 decyzję nakazującą:

1. Szalet publiczny ul. Ruskiej 4/6 w Lublinie – w toku kontroli przeprowadzonej w 2014r. stwierdzono nieprawidłowości: po stronie męskiej i damskiej szaletu spękana glazura, z ubytkami; przy umywalkach do mycia rąk na glazurze osad, zacieki, muszle sedesowe z zaciekami rdzy, pod pisuarem na glazurze gruby osad kamienia i rdzy, brak klamki w drzwiach po stronie damskiej od wewnątrz przedsionka z umywalką; spękana podłoga, z wyszczerbieniami; krawędzi drzwi oraz progi po stronie damskiej i męskiej szaletu z odpryskami farby, brak papieru toaletowego w kabinach ustępowych, rak ręcznika jednorazowego lub suszarki do osuszania rąk przy umywalkach. W dniu 19.01.2015r. wydano decyzję nakazującą usunięcie w/w nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające nie wykazały usunięcia wszystkich usterek, w związku z czym wobec najemcy szaletu toczyło się postępowanie egzekucyjne, które również nie skutkowało usunięciem nieprawidłowości. PPIS w Lublinie wystąpił do dzierżawcy i właściciela nieruchomości o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Dzierżawca nieruchomości poinformował PPIS w Lublinie o zerwaniu umowy z najemcą i o przeprowadzeniu w szalecie prac mających na celu usunięcie nieprawidłowości oraz wniósł o kontrolę sanitarną. Kontrola szaletu przeprowadzona w styczniu 2016r. wykazała usunięcie wszystkich nieprawidłowości.

- 2 decyzje umarzające postępowanie administracyjne:

1. Szalet publiczny na targowisku Podzamecze al. Unii Lubelskiej w Lublinie – brak ręczników jednorazowych bądź suszarek do osuszania rąk przy umywalkach, brak koszy na odpady komunalne przy umywalkach, brak kratki wentylacyjnej w jednej z kabin ustępowych, skorodowane metalowe listwy przy suficie, ubytek terakoty w kabinie dla niepełnosprawnych. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wszczęto postępowanie administracyjne. Strona poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca, w związku z czym PPIS w Lublinie decyzją z dnia 25.06.2015r. umorzył postępowanie administracyjne w tej sprawie.

2. Szalet publiczny na targowisku przy ul. Pocztowej w Lublinie – ubytki terakoty w cokółach po stronie damskiej szaletu, popękana terakota w posadzce po stronie damskiej i męskiej szaletu. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wszczęto postępowanie administracyjne. Strona poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca, w związku z czym PPIS w Lublinie decyzją z dnia 29.07.2015r. umorzył postępowanie administracyjne w tej sprawie.

Ponadto w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości:

1. Szalet publiczny ul. Wileńska 21 w Lublinie – podczas kontroli stwierdzono rdzawe zacieki na suficie po stronie damskiej i męskiej szaletu. W dniu 23.06.2015r. wystosowano pismo do dzierżawcy szaletu obligujące do ustalenia terminu usunięcia nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie usterek.

W 2015r. w toku zgłoszono 2 interwencje, dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego toalet ogólnodostępnych tj.:

1. Szalet publiczny w supermarkecie „NOVA” przy al. Tysiąclecia w Lublinie – w toku kontroli stwierdzono brak desek sedesowych przy 2-ch muszlach sedesowych w części męskiej i damskiej szaletu, brudna, zakurzona kratka wentylacyjna w suficie po stronie damskiej szaletu oraz nagromadzone resztki papieru toaletowego i tekturowych odpadów za kaloryferem, usuwanie odpadów komunalnych do tekturowego pudła w pomieszczeniu dla obsługi szaletu, nagromadzenie zużytego sprzętu porządkowego w pomieszczeniu dla obsługi, brak środka dezynfekującego do mycia podłóg w kabinach ustępowych. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200 zł. Nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

2. Toalety dla klientów Kawiarni „Quattro” ul. Radziszewskiego 8 w Lublinie – podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości natury sanitarnej, co skutkowało nałożeniem mandatu karnego w wysokości 200 zł. Ponadto stwierdzono uchybienia natury technicznej, związku z tym wydano **decyzję podlegającą natychmiastowemu wykonaniu nakazującą:** zapewnić papier toaletowy w kabinach ustępowych w toaletach; zapewnić czyste deski sedesowe w kabinach ustępowych – decyzja została wykonana. Ponadto wydano **decyzję nakazującą poprawę stanu technicznego w zakresie:** zapewnienia czystych powierzchni ścian i podłóg w toalecie; zapewnienia sprawnego, bez uszkodzeń podajnika na mydło płynne lub w inny sposób zapewnić możliwość korzystania ze środków do mycia rąk; zapewnienia gładkich, pozbawionych rdzawych zacieków powierzchni pisuaru; zapewnienia gładkich, pozbawionych rdzy powierzchni kaloryferów i pojemników na odpady komunalne w toaletach w terminie do dnia 11.12.2015r., planowane jest przeprowadzenie kontroli sprawdzającej.

Dworce autobusowe

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 1 dworzec autobusowy przy al. Tysiąclecia 6, będący pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. W 2015r. przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Dworzec jest obiektem o niskim standardzie. Podczas kontroli stwierdzono usterki natury technicznej tj. zniszczone kosze na odpady komunalne oraz odpryski farby na ławkach dla podróżnych przy części stanowisk odjazdowych; zniszczona posadzka w poczekalni dla podróżnych; zabrudzone ściany na

klatce schodowej oraz ubytki terakoty w posadzce przy wejściu do poczekalni dla pasażerów. Strona zobowiązała się usunąć ww. nieprawidłowości do dnia 31.08.2015r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie nie wyraził zgody na podany termin. Wystosowano pismo obligujące do usunięcia części nieprawidłowości w terminie wcześniejszym do dnia 20.07.2015r. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości.

Dworce PKP i stacje kolejowe

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 1 dworzec kolejowy przy ul. Plac Dworcowy 1, który został objęty kontrolą sanitarną, w 2015 roku był kontrolowany dwukrotnie. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Ponadto skontrolowano 3 autobusy szynowe (przewozy regionalne), nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrolą objęto również 3 pociągi PKP Intercity (łącznie 18 wagonów). Nieprawidłowości stwierdzono w 8 wagonach, w związku z czym **wydano 2 decyzje** administracyjne nakazujące zapewnić gładkie powierzchnie ścian, podłóg, luster, umywalek w toaletach wagonów. Nie przeprowadzono kontroli sprawdzających z uwagi na fakt, iż wagony nie wchodzą w składy jeżdżące na terenie województwa lubelskiego. PPIS w Lublinie zwrócił się pismem do PKP Intercity o przedstawienie możliwości skontrolowania przedmiotowych wagonów na stacji zwrotnej Lublin.

Zajezdnie i przystanki autobusowe

Na terenie miasta Lublin funkcjonują 2 zajezdnie oraz 1 tymczasowe stanowisko postojowe dla busów i autobusów. W roku 2015 kontrolą objęto wszystkie obiekty, łącznie przeprowadzono 3 kontrole, a nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie:

1. Tymczasowe stanowiska postojowe dla autobusów i busów nr 02 przy ul. Dworcowej 4 w Lublinie: w pomieszczeniu administracyjno-socjalnym podłoga w niewłaściwym stanie technicznym, ubytki nawierzchni na placu manewrowym. Strona poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

Podczas kontroli 2 zajezdni autobusowych skontrolowano 3 autobusy miejskie i 1 autobus zamiejski, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Domy pomocy społecznej

Na terenie miasta Lublin znajdują się 24 domy pomocy społecznej, skontrolowano 16 obiektów. Łącznie przeprowadzono 21 kontroli, nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach:

1. Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej – Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Bazylianówka 44 w Lublinie: w aneksach zespołów nr 10 i 14 na ścianach odpryski farby przy szafkach z kuchenkami elektrycznymi; w toaletach przy zespołach mieszkalnych wanny z odpryskami farby, zakamienione; zniszczone kłapy muszli sedesowych; zakamienione spływy muszli sedesowych; wykładzina dywanowa przy wejściu do świetlicy i w świetlicy z licznymi zabrudzeniami, poplamiona; brudne ściany w zespole

mieszkalnym nr 2 oraz w magazynie środków czystościowych. W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami PPIS w Lublinie wystąpił do Fundacji SOS Ziemi Lubelskiej ul. Bronowicka 3 w Lublinie o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie oraz określenie terminu i podjęcie działań naprawczych. Nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

2. Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej - Ośrodek Wsparcia dla Samotnych Matek ul. Bronowicka 3 w Lublinie: w pokoju mieszkalnym zacieki na ścianie i suficie; zniszczony, wytarty parkiet podłogowy w 2 pokojach mieszkalnych oraz korytarzu. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości zawartych w protokole kontroli przeprowadzonej w 2014r.

W 2015r. wpłynęła 1 interwencja na niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny placówki zapewniającej całodobową opiekę dla osób starszych. W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości: brak wydzielonego miejsca do mycia i dezynfekcji basenów i misek do toalety chorych; brak wydzielonego miejsca do przechowywania brudnej odzieży i bielizny.

Strona niezwłocznie podczas kontroli usunęła uchybienia, co zostało zawarte w protokole z kontroli sanitarnej. Przeprowadzona kontrola sanitarna nie potwierdziła zarzutów podnoszonych w interwencji.

W grupie pozostałych skontrolowanych obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości, stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

Ośrodki dla cudzoziemców

W 2015r. znajdujący się na terenie miasta Lublin 1 obiekt został zlikwidowany.

Noclegownie

Na terenie miasta Lublin znajdują się 4 noclegownie, skontrolowano 4 obiekty, przeprowadzono 7 kontroli.

Podczas kontroli nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach tj: ubytki wykładziny podłogowej w ciągu komunikacyjnym; zacieki na ścianie i suficie w 1 pokoju; skorodowany grzejnik w łazience na II piętrze.

Strony zobowiązały się do usunięcia nieprawidłowości w określonym terminie, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające.

W grupie pozostałych skontrolowanych obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości, stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

Areszt śledczy

Na terenie miasta Lublin znajduje się 1 obiekt, przeprowadzono 4 kontrole. W 2015r. wpłynęły 3 interwencje na niewłaściwe warunki sanitarno-higieniczne panujące w areszcie śledczym (przeprowadzono kontrole sanitarne). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami natury technicznej, PPIS w Lublinie wystosował pismo, w którym

wniósł o określenie terminu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Strona poinformowała o wykonaniu stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto **wydano 1 decyzję**: nakazującą zapewnić czyste powierzchnie ścian, sufitów, podłóg, futryn, drzwi oraz uzupełnić ubytki glazury w celach mieszkalnych nr 4, 24, 26 na Oddziale VII oraz w kąciakach sanitarnych znajdujących się w ww. celach; zapewnić czyste powierzchnie sufitów w łaźni dla Oddziałów V, VII, VIII. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie nakazów decyzji.

Stacje paliw

Na terenie miasta Lublin znajduje się 26 stacji paliw, skontrolowano 5 obiektów, przeprowadzono 8 kontroli.

Podczas kontroli w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości tj. zabrudzone ściany w pomieszczeniu porządkowym, korytarzu, szatni i pokoju socjalnym; zakamieniony brodzik i fugi z ciemnym nalotem w węźle sanitarnym dla pracowników. Wszczęte zostało postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji. Strona poinformowała o wykonaniu stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie uchybień w związku z powyższym wydana została decyzja umarzająca postępowanie administracyjne.

Muzea, kina, teatry

Na terenie miasta Lublin znajduje się 17 obiektów. W roku 2015r. skontrolowano 7 obiektów, przeprowadzono 7 kontroli.

Kontrole sanitarne tej grupy obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

Obiekty sportowe

Na terenie miasta Lublin znajduje się 11 obiektów, w 2015r. skontrolowano 10 obiektów, przeprowadzono 15 kontroli.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako dostateczny, nowego Stadionu Miejskiego „Arena” przy ul. Stadionowej 1 w Lublinie jako bardzo dobry.

W 2015r. uległ poprawie stan techniczny pomieszczeń w 2 obiektach tj:

- Klubu Sportowego „Budowlani” ul. Krasieńskiego 11 w Lublinie – wykonano decyzję z 2014r. w zakresie zapewnienia gładkich, łatwo zmywalnych powierzchni ławek w szatniach, ram okiennych w pomieszczeniu siłowni, ścian w pomieszczeniu z prysznicami przy szatni;

- Miejskiego Klubu Sportowego „START” Aleja Piłsudskiego 22 w Lublinie – wykonano pkt 1 decyzji z 2014r. w zakresie zapewnienia gładkich, czystych, bez odprysków farby i czarnego nalotu powierzchni ścian i sufitów w sali sportowej do gry w koszykówkę, szatni nr 1 i 2, węźle sanitarnym dla szatni nr 3, 4, 5, pokoju trenerów, portierni, toalecie dla personelu i osób niepełnosprawnych, korytarzu, klatce schodowej.

Kostnice i usługi pogrzebowe

Na terenie miasta Lublin znajduje się 11 obiektów w tej kategorii, w 2015r. skontrolowano 9 obiektów, przeprowadzono 13 kontroli.

Podczas kontroli w 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości tj. niewłaściwa gospodarka odpadami medycznymi; brak środków do dezynfekcji rąk w dozownikach w pomieszczeniu chłodni i części sekcyjnej; brak ręczników jednorazowych w podajnikach w pomieszczeniu chłodni, służbie sanitarnej i pomieszczeniu do okazywania ciał; brak pomieszczenia przeznaczonego do przechowywania środków myjących i dezynfekcyjnych oraz sprzętu porządkowego; ubytki płytek w pomieszczeniu z komorami chłodniczymi i pomieszczeniu chodni; brak zapewnionej wentylacji w pomieszczeniu szatni i pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym; brak opracowanej procedury dekontaminacji pomieszczeń prosektorium.

W 1 przypadku za stwierdzony niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny nałożone zostały grzywny w drodze 2 mandatów karnych na kwotę 400 zł.

Kontrole sprawdzające przeprowadzone w powyższych obiektach wykazały usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W 2015r. wydano 1 decyzję nakazującą w trakcie ekshumacji ziemię wydobywaną z grobu umieszczać na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną, wytrzymałą matą; zwłoki lub szczątki ekshumowane przed upływem 20 lat od dnia pochowania wydobywać wraz z trumną, którą bez otwierania umieszczać w wyłącznie do tego przeznaczonej szczelnej skrzyni, wybitej blachą; w trakcie ekshumacji wykonywanej po upływie 20 lat od dnia pochowania wydobyte szczątki wraz z resztkami trumny umieszczać w nowej trumnie. Decyzja została wykonana.

Cmentarze

Na terenie miasta Lublin znajduje się 8 cmentarzy, w 2015r. skontrolowano 8 obiektów, przeprowadzono 8 kontroli.

Podczas kontroli w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości tj.: toalety ogólnodostępne dla osób odwiedzających groby utrzymane brudno, ze śladami nieczystości, brak papieru toaletowego. za stwierdzony stan sanitarno-higieniczny nałożony został mandat karny na kwotę 200 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto w 2015r., w związku z wniesionymi interwencjami dotyczącymi uciążliwości hałasowych **wydano 2 decyzje:**

1. „KR 3” Sp. z o.o. ul. Partyzanów 8, 22-500 Hrubieszów - decyzja nakazująca ograniczyć emisję hałasu związanego z działalnością klubu „Fascination” przy ul. Krakowskie Przedmieście 26 w Lublinie do poziomu pozwalającego osiągnąć w pomieszczeniach mieszkalnych w budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 24 w Lublinie wartości dźwięków nieprzekraczających Polskiej Normy PN-B-02151/02 w terminie do dnia 15.05.2015r. Strona wniosła odwołanie od decyzji do Lubelskiego Wojewódzkiego

Inspektora Sanitarnego w Lublinie, który utrzymał decyzję w mocy. Przeprowadzone w mieszkaniu przy ul. Krakowskie Przedmieście 24 w Lublinie pomiary poziomów dźwięku, w celu sprawdzenia wykonania nakazu decyzji PPIS w Lublinie nie wskazały na przekroczenia. Obowiązek zawarty w decyzji został wykonany.

2. Złomhut Sp. z o.o. Przyborów 100, 27-420 Bodzechów – decyzja nakazująca ograniczyć emisję hałasu, pochodzącego od urządzeń pracujących na terenie firmy Złomhut Sp. z o. o. przy ul. Grenadierów 11 w Lublinie do poziomu pozwalającego osiągnąć w pomieszczeniach mieszkalnych w budynku przy ul. Grenadierów 13A w Lublinie wartości dźwięków nieprzekraczające Polskiej Normy PN-B-02151/02 w terminie do dnia 30.06.2015r. Strona wniosła odwołanie od decyzji do Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, który uchylił decyzję w całości i umorzył postępowanie.

Ponadto w związku z decyzją Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie uchylającą decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w całości i przekazującą sprawę do ponownego rozpatrzenia, w dniu 18.08.2015r. w mieszkaniu przy ul. Kijańskiej 3 w Lublinie zostały przeprowadzone pomiary poziomu dźwięku. Wyniki wskazały na przekroczenia. Postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie nie zostało zakończone w 2015r.

Do PSSE w Lublinie wpłynęły interwencje dotyczące przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku związanych z funkcjonowaniem firm:

- Iglotex – Łukasz Sp. z o. o. filia w Lublinie, ul. Grabskiego 23, 20-330 Lublin – pomiary nie zostały wykonane, ponieważ osoba wnosząca interwencję nie udostępniła mieszkania do tego celu;
- Zakład Kamieniarski "Kalcyt" s.c. Prażmo i Hawryluk, ul. Głuska 254, 20-385 Lublin – pomiarów nie wykonano, interwencja przekazana do Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin;
- „Anex – Oil” Sp. J. Anna i Paweł Gumieniuk, myjnia samoobsługowa Kalinówka 18/6, 21-040 Świdnik – pomiarów nie wykonano. Według informacji uzyskanej od WIOŚ Lublin, wykonane przez WIOŚ pomiary poziomu natężenia dźwięku wykazały przekroczenia, w związku z czym organ inspekcji ochrony środowiska zobligował spółkę „Anex – Oil” do zastosowania skutecznych środków technicznych i organizacyjnych ograniczających emisję hałasu na tereny sąsiadujące.
- PGE Dystrybucja S. A. Oddział Lublin, Rejon Energetyczny Lublin- Miasto, ul. Wolska 12, 20-411 Lublin, hałas emitowany przez stację transformatorową zlokalizowaną przy ul. Źródlanej 5 w Lublinie – wykonano pomiary natężenia dźwięku w budynku mieszkalnym przy ul. Sosnowej 21/1 w Lublinie. Uzyskany wynik nie wykazał przekroczenia równoważnego poziomu dźwięku w porze nocnej, określonego w aktualnie obowiązującej Polskiej Normie PN-B-02151/02 „Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach”. Z uwagi na powyższe, postępowanie administracyjne nie zostało wszczęte.

VIII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Na terenie miasta Lublin znajduje się 1 wodociąg zbiorowego zaopatrzenia zarządzany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie oraz 6 wodociągów lokalnych. W 2015r. przeprowadzono 12 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego wodociągu, które nie wykazały nieprawidłowości.

W 2015r. z wodociągu pobrano 209 próbek wody z zakresu monitoringu kontrolnego i przeglądowego. Jakość wody nie była kwestionowana, woda dostarczana mieszkańcom jest stabilna pod względem fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym.

W 2015r. przeprowadzono kontrole sprawdzające 2 wodociągów lokalnych, w związku ze stwierdzonymi w 2014r. nieprawidłowościami. W przypadku wodociągu lokalnego SPSK Nr 1 ul. Staszica 16 w Lublinie w dniu 09.01.2015r. wystosowano wystąpienie, w wyniku którego uzgodniono termin usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości na dzień 30.04.2015r. w zakresie poprawy stanu technicznego schodów do hydroforni i ścian w pomieszczeniu pomp. W/w uchybienia zostały usunięte w całości w wyznaczonym terminie. W przypadku wodociągu lokalnego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego al. Kraśnicka 100 w Lublinie wydano decyzję nakazującą zapewnić: czyste powierzchnie ścian i łatwo zmywalną powierzchnię podłogi w pomieszczeniu ze sprężarkami, pozbawioną korozji powierzchnię wjazdu od wewnętrznej strony oraz armatury wewnątrz szachtu studni nr 2, pozbawioną korozji armaturę przy pompach w pomieszczeniu hydroforni, gładką, pozbawioną pęknięć powierzchnię podestów przy pompach w pomieszczeniu hydroforni, gładką, łatwo zmywalną, pozbawioną zacieków i zakamienienia powierzchnię podłogi w pomieszczeniu hydroforni oraz zabezpieczyć wpusty podłogowe w pomieszczeniu hydroforni. Obowiązki decyzji zostały wykonane w całości.

Do badań laboratoryjnych pobrano 26 próbek wody z wodociągów lokalnych. Badania przeprowadzono pod kątem monitoringu kontrolnego i przeglądowego. Jakość wody była kwestionowana w 3 wodociągach lokalnych, a próbki do badań pobrano w:

- Gospodarstwie Doświadczalnym Felin Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie ul. Doświadczalna 50,
- Szpitalu Neuropsychiatrycznym przy ul. Abramowickiej 2 w Lublinie
- Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 1 przy ul. Staszica 16 w Lublinie.

Jakość wody z wodociągu lokalnego Gospodarstwa Doświadczalnego Felin Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie ul. Doświadczalna 50 była kwestionowana pod względem mikrobiologicznym, stwierdzono obecność bakterii grupy coli i *Escherichia coli*. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał decyzję warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi, nakazując przy tym podjęcie natychmiastowych działań naprawczych oraz prowadzenie dezynfekcji wody. Powyższa decyzja obowiązywała w dniach 20.08.2015r. – 02.09.2015r. W wyniku podjętych działań naprawczych woda osiągnęła właściwe parametry mikrobiologiczne. Z dniem 10.09.2015r. wodociąg lokalny Gospodarstwa Doświadczalnego Felin Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie przy ul. Doświadczalnej 50 został podłączony do wodociągu zbiorowego zaopatrzenia MPWiK Lublin, a ujęcie własne zostało wyłączone z użytkowania.

W przypadku wodociągu lokalnego Szpitala Neuropsychiatrycznego przy ul. Abramowickiej 2 w Lublinie, z uwagi na zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody (bakterie grupy coli i *Escherichia coli*) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

w Lublinie wydał decyzję warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi, nakazując podobnie jak w poprzednim przypadku podjęcie natychmiastowych działań naprawczych oraz prowadzenie dezynfekcji wody. Powyższa decyzja obowiązywała w dniach 16.10.2015r. – 30.10.2015r. W wyniku podjętych działań naprawczych woda z przedmiotowego wodociągu osiągnęła właściwe parametry mikrobiologiczne.

Jakość wody z wodociągu lokalnego Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 przy ul. Staszica 16 w Lublinie była kwestionowana pod względem mikrobiologicznym (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów po 72 godzinach inkubacji w temperaturze $22\pm 2^{\circ}\text{C}$) oraz pod względem fizycznym (mętność). W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wystosował 2 wystąpienia o podjęcie działań zmierzających do uzyskania poprawy parametrów jakości wody. Próbkę kontrolną pobraną w ramach kontroli wewnętrznej wykazała poprawę jakości wody.

Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego przy ul. Kruczkowskiego 21 w Lublinie – z uwagi na stwierdzone w 2013r. przekroczenie parametru chemicznego (tetrachlorometan) nie korzysta z wody z ujęcia własnego, lecz zasilany jest przez wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie.

IX. OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W 2015r. pod nadzorem Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie znajdowało się 480 placówek, do których należały: żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, punkty przedszkolne, wszystkie typy szkół, placówki opiekuńczo - wychowawcze, centra zabaw, bursy i internaty, gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej prowadzone przez NZOZ-y mieszczące się w placówkach oświatowych, uczelnie wyższe publiczne i niepubliczne, pozaszkolne placówki specjalistyczne (poradnie) oraz placówki wypoczynku zimowego i letniego.

W roku 2015 przeprowadzono na terenie miasta Lublin łącznie 369 kontroli sanitarnych w 261 obiektach – skontrolowano 54,3% obiektów wpisanych do ewidencji. Ponadto przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych związanych z wydaniem opinii sanitarnych.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły:

- przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania,
- przestrzegania przez osoby stosujące substancje chemiczne obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 63, poz. 322) oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych,
- bieżącego nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, prowadzenia działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej

w zakresie chorób zakaźnych w odniesieniu do kontrolowanych gabinetów podstawowej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w placówkach oświatowych.

Rodzaj placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobki	29	23	28
Przedszkola	150	101	121
Szkoły Podstawowe	33	26	72
Gimnazja	14	12	31
Licea Ogólnokształcące	0	0	0
Ponadgimnazjalne Szkoły Zawodowe	2	0	0
Szkoły Specjalne	3	3	3
Szkoły Policealne	8	6	6
Zespoły Szkół	22	10	17
Szkoły Wyższe Publiczne	4/53	3/6	7
Szkoły Wyższe Niepubliczne	5/15	3/4	4
Domy Studenta	25	9	9
Bursy i Internaty	3	2	2
Domy Dziecka	1	1	1
Placówki Opiek.-Wych. Całodobowe (SOS Wioski Dziecięce)	1	1	1
Plac. Opiek.-Wych. Wsparcia Dziennego świetlice, ogniska)	28	8	10
Plac. Wych. Pozaszcz.- Młodz. Domy Kultury	9	6	7
Plac. Wych. Pozaszcz.- Młodz. Ośr. Sportowe	1	0	0
Plac. Wych. Pozaszcz.-Ogniska Pracy Pozaszczolnej	5	4	5
Plac. Wych. Pozaszcz.- inne (centra zabaw + poradnie)	13	1	1
Gabinety POZiPP	88	6	8
Kontrole wypoczynku zimowego 02.02-15.02.2015r.	13	13	13
Kontrole wypoczynku letniego 27.06-31.08.2015r.	23	23	23
Razem	480	261	369

Tabela 1. Liczba przeprowadzonych kontroli z podziałem na grupy obiektów

2. Stan sanitarno-techniczny obiektów objętych nadzorem.

Żłobki

Spośród 29 żłobków oraz klubów dziecięcych zlokalizowanych na terenie miasta Lublin, w 2015r. skontrolowano 23 (79,3%). Postępowania administracyjne prowadzono odnośnie 2 placówek (Żłobek Nr 4 ul. Puławska 7, Lublin; Żłobek Nr 7 ul. Braci Wieniawskich 10, Lublin) w zakresie:

1. zapewnienia wydzielonego miejsca do mycia i dezynfekcji nocników zgodnie z obowiązującą w placówce procedurą (dec. z 2015r),

2. zapewnienia równej i pozbawionej pęknięć powierzchni podłogi na tarasie (dec. z 2014r.).

Postępowania zakończono, stan uległ poprawie.

Stan higieniczno-sanitarny pozostałych żłobków i klubów dziecięcych nie budził zastrzeżeń. Obiekty te wyposażone są w meble i sprzęty posiadające atesty/certyfikaty i gwarantują należyte warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci, jak i warunki do prowadzenia żywienia.

Przedszkola

W roku 2015 skontrolowano 101 spośród 150 przedszkoli i punktów przedszkolnych, zlokalizowanych na terenie miasta Lublin (tj. 67,3%). W niezadawalającym stanie technicznym znajdowało się 21 placówek tj. 20,8% i były to:

1. Przedszkole Nr 2 ul. Lawinowa 7, Lublin,
2. Przedszkole Nr 13 ul. Okrzei 9, Lublin,
3. Przedszkole Nr 33 ul. Grażyny 10, Lublin,
4. Przedszkole Nr 44 ul. Maszynowa 6, Lublin,
5. Przedszkole Nr 46, ul. Wołodajewskiego 1, Lublin,
6. Przedszkole Nr 48 ul. Leonarda 15, Lublin,
7. Przedszkole Nr 52 ul. Kustronia 10, Lublin,
8. Przedszkole Nr 58 ul. Radzyńska 16, Lublin,
9. Przedszkole Nr 69 ul. Dziewanny 19, Lublin,
10. Przedszkole Nr 70 ul. Smyczkowa 2, Lublin,
11. Przedszkole Nr 73 ul. Uśmiechu 5, Lublin,
12. Przedszkole Nr 75 ul. Żelazowej Woli 24, Lublin, Niepubliczne
13. Przedszkole „Piortuś Pan” ul. Młodej Polski 14, Lublin, Zespół
14. Przedszkolny Nr 1 (budynek przy ul. Nadbystrzyckiej 42, Lublin),
15. Zespół Przedszkolny Nr 1 (budynek przy ul. Zachodniej 7, Lublin),
16. Przedszkole Prywatne „Martynka” ul. Fulmana 7, Lublin,
17. Niepubliczne Przedszkole Stonoga Muzyczne Stonoga II ul. Struga 8, Lublin,
18. Przedszkole Nr 10 ul. Zuchów 4, Lublin,
19. Przedszkole Nr 5 Al. Racławickie 42b, Lublin,
20. Przedszkole Nr 14 ul. Bronowicka 3, Lublin,
21. Przedszkole Nr 57 ul. Rzeckiego 12, Lublin.

W związku z powyższym wydano 10 decyzji administracyjnych, a 11 postępowań kontynuowanych było z lat poprzednich.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- złego stanu technicznego ścianek działowych i drzwiczek do kabin ustępowych, sedesów, umywalk i brodzików w sanitariatach;
- braku centralnej regulacji mieszania ciepłej wody w sanitariatach dzieci;
- złego stanu technicznego alejek na placach zabaw, tarasów, ogrodzenia;
- złego stanu ścian, podłóg i instalacji wodno-kanalizacyjnej, kratak ściekowych, umywalk, sedesów i brodzików w sanitariatach;
- braku wentylacji w salach zajęć.

W pojedynczych przypadkach kwestionowano nieprawidłowy stan techniczny stolarki okiennej w szatni dla dzieci, w sali do zajęć rytmiki, pomieszczeniach sanitarnych dla dzieci oraz korytarzach przedszkolnych. Nieprawidłowości dotyczyły również braku zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym, braku szyb posiadających atest w drzwiach wejściowych do łazienki dla dzieci.

W Lublinie, 4 placówki przedszkolne funkcjonują w budynkach nieprzystosowanych, budowanych z przeznaczeniem innym niż działalność dydaktyczno-wychowawcza. Wadą tych budynków są wąskie korytarze i klatki schodowe (w budynkach mieszkalnych) oraz małe powierzchnie szatni w stosunku do ilości dzieci przebywających w tych obiektach. Nieprawidłowości te stwierdzono w:

- Przedszkolu Nr 15 ul. Bohaterów Monte Cassino 7, Lublin,
- Zespole Przedszkolnym Nr 1 ul. Zachodnia 1, Lublin dotyczy budynku ul. Nadbystrzycka 42 Lublin, pomieszczenia zagłębione z jednej strony budynku z uwagi na nierówność terenu,
- Przedszkolu Sióstr Urszulanek SJK ul. Orlanda 17, Lublin,
- Przedszkolu Nr 12 ul. Plac Bychawski 12, Lublin, występują tam zbyt wąskie korytarze w porównaniu do liczby przemieszczających się dzieci i piece elektryczne.

W części placówek przedszkolnych w Lublinie kompleksy pomieszczeń sanitarnych są niewystarczające w stosunku do liczby dzieci. Niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych stwierdzono w 16 placówkach:

1. Przedszkolu Nr 6 ul. Sieroca 13, Lublin;
2. Przedszkolu Nr 10 ul. Zuchów 4, Lublin;
3. Przedszkolu z Oddziałami Integracyjnymi Nr 12 Pl. Bychawski 4, Lublin;
4. Przedszkolu Nr 13 ul. Okrzei 9, Lublin;
5. Przedszkolu Nr 14 ul. Bronowicka 3, Lublin;
6. Przedszkolu Nr 22 ul. Wyścigowa 29, Lublin;
7. Przedszkolu Nr 32 ul. Wierzbowa 13, Lublin;
8. Przedszkolu Nr 43 ul. Skautów 11a, Lublin;
9. Przedszkolu Nr 48 ul. Leonarda 18, Lublin;
10. Przedszkolu Nr 50 ul. Podzamecze 7, Lublin;
11. Przedszkolu Nr 56 ul. Kurantowa 3, Lublin;
12. Przedszkolu Nr 58 ul. Radzyńska 16, Lublin;
13. Przedszkolu Nr 59 ul. Niepodległości 12A, Lublin;
14. Przedszkolu Nr 76 ul. Paderewskiego 12, Lublin;
15. Przedszkolu Nr 83 ul. Zdrowa 1, Lublin;
16. Zespole Przedszkolnym Nr 1 ul. Nadbystrzycka 42.

W 2 placówkach występuje niedostosowanie powierzchni sal zajęć do liczby dzieci uczęszczających do placówki (Prywatne Przedszkole „Miś” ul. Sekutowicza 33, Lublin; Prywatne Przedszkole Parafialne im. Bł. H. Koźmińskiego ul. Zbożowa 75, Lublin).

Ponadto ze 101 skontrolowanych placówek przedszkolnych, 27 placówek nie posiada własnych placów zabaw. Przedszkola te korzystają z osiedlowych placów zabaw. W 2 przedszkolach w Lublinie - Przedszkole Nr 39 ul. Balladyny 14, Lublin, Przedszkole Niepubliczne „Żaczek” ul. Mochneckiego 20, Lublin - place zabaw są w trakcie modernizacji.

Szkoły

Na terenie miasta Lublin spośród 82 placówek szkolnych objętych nadzorem (szkoły podstawowe, gimnazja, zespoły szkół, licea ogólnokształcące, szkoły specjalne, ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, szkoły policealne) skontrolowano 57 placówek tj. 69,5% będących pod nadzorem. Spośród skontrolowanych placówek, w niezadawalającym stanie technicznym pozostaje 16 placówek tj. 28% ogółu, i są to:

1. Szkoła Podstawowa Nr 3 ul. Balladyny 22, Lublin,
2. Szkoła Podstawowa Nr 4 ul. Hiacyntowa 69, Lublin,
3. Szkoła Podstawowa Nr 7 ul. Plażowa 9, Lublin,
4. Szkoła Podstawowa Nr 20 ul. Piłsudskiego 26, Lublin,
5. Szkoła Podstawowa Nr 30 ul. Nałkowskich 110, Lublin,
6. Gimnazjum Nr 1 ul. Kunickiego 116, Lublin,
7. Gimnazjum Nr 5 ul. Smyczkowa 3, Lublin,
8. Gimnazjum Nr 9 ul. Lipowa 25, Lublin,
9. Gimnazjum Nr 10 ul. Wajdeloty 12, Lublin,
10. Gimnazjum Nr 11 ul. Radości 13, Lublin,
11. Gimnazjum Nr 15 ul. Elektryczna 51, Lublin,
12. Zespół Szkół Nr 9 ul. Zdrowa 1, Lublin,
13. Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia ul. Muzyczna 10, Lublin,
14. Zespół Szkół im. ks. Stanisława Kostki ul. Słowikowskiego 6, Lublin,
15. CRH Akademos sp. z o.o. ul. Symfoniczna 1, Lublin,
16. Policealne Studium Plastyczne „Sztuka i Rzemiosło” ul. Paganiniego 17, Lublin

W 2015r wydano 13 decyzji administracyjnych, z których postępowania zakończono w 6 placówkach.

Postępowania dotyczyły:

- braku wentylacji zgodnej z Polską Normą w pomieszczeniach dydaktycznych, szatniach i sanitariatach,
- braku zapewnienia w pomieszczeniach szkoły oświetlenia elektrycznego o parametrach zgodnych z Polską Normą;
- braku zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym;
- złego stanu technicznego ścian, sufitów, podłóg w salach dydaktycznych, salach gimnastycznych, szatniach, ciągach komunikacyjnych i sanitariatach.

W pojedynczych przypadkach stwierdzano:

- zły stan techniczny urządzeń przy sali gimnastycznej,
- brak należytego stanu sanitarno-technicznego stolarki okiennej w pomieszczeniach szatni dla uczniów,

- brak przy umywalkach przeznaczonych dla uczniów regulacji mieszania ciepłej wody z ograniczeniem maksymalnej temperatury do 43⁰C,
- brak atestu na szkło bezpieczne dla lustra zamontowanego w sali gimnastyki korekcyjnej.

Postępowania wszczęte i zakończone w 2015r. dotyczyły obiektów.

1. Szkoły Podstawowej Nr 23 ul. Podzamcze 9, Lublin – zapewniono w pracowni komputerowej i zapleczu gładkie ściany pozbawione odprysków farby i ubytków tynku oraz gładkie bez ubytków podłogi (dec. z 2015r.),
2. Szkoły Podstawowej Nr 28 ul. Radości 13, Lublin – zapewniono centralną regulację mieszania ciepłej wody z ograniczeniem temperatury do 43⁰C przy umywalkach w sanitariatach przeznaczonych dla uczniów w budynku Szkoły Podstawowej Nr 28 ul. Radości 13 oraz Szkoły Podstawowej Nr 28 Romantycznej 11 w Lublinie - zapewniono wentylację zgodną z Polską Normą w sali dydaktycznej w budynku Szkoły Nr 28 ul. Radości 13 w Lublinie (dec. z 2015r.),
3. Szkoły Podstawowej Nr 29 ul. Wajdeloty 1, Lublin – zapewniono wentylację zgodną z Polską Normą w salach dydaktycznych przeznaczonych dla uczniów, zapewniono należyty stan techniczny ścian pozbawionych odprysków farby i tynku oraz ciemnego nalotu w sali gimnastycznej (dec. z 2015r.),
4. Szkoły Podstawowej Nr 31 ul. Lotnicza 1, Lublin - przy umywalkach przeznaczonych dla uczniów zapewniono regulację mieszania ciepłej wody z ograniczeniem maksymalnej temperatury do 43⁰C (dec. z 2015r.),
5. Gimnazjum Nr 10 ul. Wajdeloty 12, Lublin – zapewniono gładką powierzchnię lamperii bez ubytków farby i tynku we wschodniej części szkoły, na korytarzu I i II piętra i na klatkach schodowych (dec. z 2015r.),
6. Gimnazjum Nr 15 ul. Elektryczna 51, Lublin – zapewniono w dobrym stanie technicznym ściany i podłogi w sali komputerowej (dec. z 2015r.).

Postępowania zakończone w 2015 r., a rozpoczęte w latach wcześniejszych dotyczyły:

1. Szkoły Podstawowej Nr 3 ul. Balladyny 22, Lublin – zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w zapleczu sanitarnym w sąsiedztwie sali gimnastycznej, zgodnie z przeznaczeniem uczniowie korzystają z pomieszczenia prysznicowego w zapleczu sanitarnym w sąsiedztwie sali gimnastycznej (dec. z 2011r.),
2. Szkoły Podstawowej Nr 10 ul. Kalinowszczyzna 70 – zabezpieczono grzejniki centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym w sali rekreacyjno-zastępczej, na klatkach schodowych, przy wejściu i wyjściu do szatni dla uczniów i pomieszczeniu świetlicy, zabezpieczono przed stłuczeniem szyby w oknach oraz punkty świetlne w sali rekreacyjno-zastępczej (dec. z 2014r.),
3. Szkoły Podstawowej Nr 23 ul. Podzamcze 9, Lublin –zapewniono w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych przy wszystkich punktach wodnych ciepłą i zimną bieżącą wodę (dec. z 2011r.),
4. W 5 placówkach tj. Szkoła Podstawowa Nr 32 ul. K. Przerwy-Tetmajera 2, Lublin, Szkoła Podstawowa Nr 34 ul. Kosmowskiej 3, Lublin Szkoła Podstawowa Nr 52 ul. W. Jagiełły 11, Lublin, Szkoła Podstawowa Sióstr Urszulanek ul. Narutowicza 8,

Lublin, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia ul. Muzyczna 10, Lublin - zabezpieczono grzejniki centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym w pomieszczeniach szkoły (dec. z 2013r., z 2014r.),

5. Szkoły Podstawowej Nr 42 ul. Rycerska 9, Lublin – zapewniono stolarkę okienną w dobrym stanie technicznym pozwalającym na zapewnienie prawidłowej temperatury w okresie grzewczym na korytarzach w łącznikach na parterze i I piętrze budynku szkoły (dec. z 2013r.),
6. Gimnazjum Nr 7 ul. Krasińskiego 7, Lublin - zapewniono w pomieszczeniach szkoły oświetlenie elektryczne o parametrach zgodnych z Polską Normą (dec. z 2012r.),
7. Gimnazjum Nr 9 ul. Lipowa 25, Lublin – poprawie uległ stan techniczny ścian i sufitów w korytarzu, szatniach przy sali gimnastycznej, na klatkach schodowych oraz połączenia ścian i podłóg na korytarzu I piętra (dec. z 2014r.).

Ocena środowiska szkolnego

a) Mikroklimat

W pomieszczeniach, z których korzystały dzieci i młodzież dokonywany był pomiar temperatury w okresie grzewczym. Ogółem zmierzono temperaturę w 284 pomieszczeniach znajdujących się w 130 placówkach (żłobkach, przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, zespołach szkół, bursach, internatach, szkołach wyższych niepublicznych, domach studenta, domach kultury, placówkach wsparcia dziennego, ogniskach pracy pozaszkolnej).

Kontrole potwierdziły, że w pomieszczeniach zapewniono temperaturę zgodną z wymaganiami (co najmniej 18⁰C). Większość pomiarów wskazało temperaturę w przedziale 20⁰C – 22⁰C.

W przypadku 1 placówki – Punktu Przedszkolnego „Kraina Pomysłów” ul. Agatowa 18, Lublin, wystąpił problem z niedogrzeniem pomieszczeń dla dzieci. Podczas kontroli temperatura pomieszczeń wynosiła 16⁰C. Sytuacja ta spowodowana była dwudniową awarią pieca gazowego ogrzewającego pomieszczenia. Rodzice dzieci zostali poinformowani o zaistniałej sytuacji, a awarię usunięto. Podczas ponownej kontroli sanitarnej temperatura kształtowała się na poziomie od 18,7⁰C – 20,2⁰C.

Innych problemów związanych z niedogrzeniem placówek w okresie jesienno-zimowym nie odnotowano. Zwracano uwagę na potrzebę wyposażenia sal dydaktycznych w termometry umożliwiające prowadzenie monitoringu w tym zakresie.

W roku ubiegłym prowadzono postępowania administracyjne wobec 2 placówek na terenie miasta Lublin, Przedszkola Nr 69 ul. Dziewanny 19, Lublin i Szkoły Podstawowej Nr 7 ul. Plażowa 9, Lublin. Nieprawidłowości stwierdzone w tych obiektach dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w pomieszczeniach szatni, sali do rytmiki,
- nieprawidłowego stanu technicznego stolarki okiennej w pomieszczeniach sanitarnych dla dzieci i korytarzach przedszkolnych.

W większości placówek oświatowych w pomieszczeniach dydaktycznych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży zapewniona jest wentylacja grawitacyjna. W roku 2015 wydanych zostało 11 decyzji administracyjnych dotyczące zapewnienia wentylacji

zgodnie z Polską Normą PN-83B-03430 i przedstawienia wyników badań potwierdzających zapewnienie właściwej wentylacji, dotyczyło to:

1. Przedszkola Nr 33 ul. Grażyny 10, Lublin (dec. z 2015r.),
2. Zespołu Przedszkolnego Nr 1 ul. Zachodnia 7, 20-620 Lublin (budynek przy ul. Zachodniej 7) (dec. z 2015r.),
3. Szkoły Podstawowej Nr 3 ul. Balladyny 22, Lublin (dec. z 2015r.),
4. Szkoły Podstawowej Nr 28 ul. Radości 13, Lublin (dec. z 2015r.) – wykonana w 2015r.
5. Szkoły Podstawowej Nr 29 ul. Wajdeloty 1, Lublin (dec. z 2015r.) – wykonana w 2015r.,
6. Szkoły Podstawowej Nr 30 ul. Nałkowskich 110, Lublin (dec. z 2015r.),
7. Gimnazjum Nr 9 ul. Lipowa 25, Lublin (dec. z 2015r.),
8. Zespołu Szkół im. ks. Stanisława Kostki ul. Słowikowskiego 6, 20-124 Lublin (dec. z 2015r.),
9. „SZTUKA i RZEMIOSŁO” Sp. z o.o. ul. Paganiniego 17, 20-850 Lublin. Lubelska Szkoła Sztuki i Projektowania Policealne Studium Plastyczne im. Stanisława Wyspiańskiego, ul. Paganiniego 17, 20-850 Lublin (dec. z 2015r.),
10. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Ośrodek Medycyny Szkolnej „Termed”.s.c. - Gabinet Medycyny Szkolnej w Szkole podstawowej Nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka ul. Kazimierza Przerwy-Tetmajera 2, 20-362 Lublin (dec. z 2015r.),
11. Instytutu Sztuk Pięknych UMCS w Lublinie al. Kraśnicka 2b, Lublin (dec. z 2015r.).

Wykonane zostały 2 decyzje administracyjne wydane w 2015r. w Szkole Podstawowej Nr 28 ul. Radości 13, Lublin, Szkole Podstawowej Nr 29 ul. Wajdeloty 1, Lublin – zapewniono wentylację w pomieszczeniach szkół, oraz wykonana została 1 decyzja administracyjna z 2013r. w Szkole Podstawowej Nr 42 ul. Rycerska 9, Lublin, - zapewniono stolarkę okienną w dobrym stanie technicznym pozwalającym na zapewnienie prawidłowej temperatury w okresie grzewczym.

b) Oświetlenie

Ważnym elementem środowiska szkolnego jest zapewnienie właściwego, zgodnego z obowiązującymi normami oświetlenia, które jest niezbędne w zapewnieniu higieny procesu nauczania. Corocznie przeprowadzone pomiary natężenia oświetlenia elektrycznego przez Pracownię Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy PSSE w Lublinie wykazują niedoświetlenie stanowisk pracy ucznia, w związku z tym w dalszym ciągu występuje konieczność poprawy natężenia oświetlenia w placówkach oświatowych.

W roku 2015 nie wydano decyzji administracyjnych w tym zakresie, rozpoczęto natomiast postępowanie odnośnie Szkoły Podstawowej Nr 28 w Lublinie, ul. Radości 13, Lublin. Ponadto kontynuowane są decyzje administracyjne w:

- Gimnazjum Nr 5 ul. Smyczkowa 3, Lublin (dec. z 2012r.),
- Gimnazjum Nr 10 ul. Wajdeloty 12, Lublin (dec. z 2012r.),
- Gimnazjum Nr 11 ul. Radości 13, Lublin (dec. z 2013r.).

Termin ich realizacji upływa w 2016 roku.

Wykonana została 1 decyzja administracyjna – zapewniono prawidłowe natężenie oświetlenia elektrycznego zgodnie z Polską Normą w Gimnazjum nr 7 ul. Krasieńskiego 7, Lublin.

Wszawica w placówkach oświatowo-wychowawczych

W 2015r. zgłoszono 16 interwencji dotyczących podejrzenia wystąpienia wszawicy w placówkach oświatowych na terenie miasta Lublin. W/w interwencje zostały zgłoszone anonimowo przez osoby podające się za rodziców dzieci. Z 16 zgłoszonych 6 potwierdziło się i dotyczyły one:

- Przedszkola Nr 4 ul. Narutowicza 8, Lublin,
- Przedszkole Nr 44 ul. Maszynowa 6, Lublin,
- Przedszkole Nr 66 ul. Samsonowicza 33a, Lublin,
- Szkoła Podstawowa Nr 6 ul. Czwartaków 11, Lublin,
- Szkoła Podstawowa Nr 24 ul. Niecała 1, Lublin,
- Szkoła Podstawowa Nr 25 ul. Sieroca 17, Lublin.

W każdym przypadku powzięcia informacji o występowaniu wszawicy przeprowadzane były kontrole sanitarne lub rozmowy telefoniczne. Zobowiązywano dyrekcję placówek do stałego nadzoru nad działaniami mającymi na celu zapobieganie i zwalczanie wszawicy, prowadzenia akcji informacyjnej oraz powiadomienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o podjętych działaniach. Obecnie wszystkie placówki, w których wystąpił problem wszawicy, postępują zgodnie ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącym profilaktyki i zwalczania wszawicy oraz Stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

Podczas kontroli ocenie poddawano warunki pracy ucznia przy stanowisku komputerowym (dostosowanie ich do zasad ergonomii). Zwracano uwagę na elementy wyposażenia, w tym powierzchnię przypadającą na stanowisko komputerowe, ustawienie i odległość sprzętu od sąsiedniego monitora oraz odległości między uczniem, a tyłem sąsiedniego monitora, właściwą powierzchnię elementów wyposażenia – blatów stołów, oświetlenia elektrycznego, oświetlenia naturalnego i zapewnienia prawidłowej wentylacji. W zakresie wyposażenia w sprzęt meble - stoliki i krzesła stwierdzono, że nie wszystkie pracownie są wyposażone w sprzęt zróżnicowany, o regulowanej wysokości. Z jednej lub kilku pracowni komputerowych w szkole, korzystają wszystkie roczniki uczniów o bardzo zróżnicowanym wzroście. Coraz więcej placówek posiada przenośne komputery, z których uczniowie korzystają nie zmieniając stanowiska pracy odpowiadającego wymaganiom ergonomii. Obecnie placówki wyposażone są w monitory (stacjonarne) ciekłokrystaliczne zapewniające większy komfort pracy i nauki dzieciom i młodzieży.

Ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych w klasopracowniach szkolnych

W ostatnich latach szkoły wycofały znaczne ilości przeterminowanych substancji chemicznych i ich mieszanin i przekazały je do utylizacji. Substancje chemiczne i ich mieszaniny będące w posiadaniu szkół są używane wyłącznie przez nauczycieli chemii do celów demonstracyjnych w formie pokazów multimedialnych. Bezpieczeństwo użytkowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w placówkach oświatowych uległo poprawie.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

W ewidencji PSSE w Lublinie na terenie miasta znajdują się 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze: Dom Dziecka im. Matki Weroniki Siostry Kapucynki Najświętszego Serca Jezusa ul. Romanowskiego 6 i Dom Młodzieży Stowarzyszenia SOS Wioski Dziecięce w Polsce, ul. Jutrzenki 1. Obie placówki zostały skontrolowane w roku 2015. Oba obiekty posiadają wydzielone pomieszczenia do nauki, wypoczynku, do zajęć terapeutycznych, świetlice, pokoje gościnne, bloki żywieniowe lub aneksy kuchenne. Pokoje mieszkalne wyposażone są w sprzęt w dobrym stanie technicznym i sanitarnym. Ogólnie warunki sanitarno - techniczne placówek oceniono jako dobre.

Placówki wychowania pozaszkolnego

Na terenie miasta Lublin znajduje się 56 placówek wychowania pozaszkolnego, skontrolowano 19 z nich (33,9%). Należą do nich placówki wsparcia dziennego – świetlice, ogniska pracy pozaszkolnej, młodzieżowe domy kultury, kluby osiedlowe, młodzieżowy ośrodek sportowy, poradnie pedagogiczno-psychologiczne, centra zabaw. Stan sanitarno-higieniczny placówek wychowania pozaszkolnego nie budził zastrzeżeń.

Domy studenckie, bursy i internaty

Na terenie miasta Lublin znajduje się 25 domów studenckich i 3 bursy. W 2015r. skontrolowano 9 domów studenckich oraz 2 bursy. W placówkach tych liczba mieszkańców nie przekraczała limitów miejsc określonych dla budynków. Placówki te zapewniły warunki do utrzymania higieny osobistej. W pomieszczeniach zapewniono, wyposażenie i sprzęt w dobrym stanie sanitarnym i technicznym. Nie stwierdzano nieprawidłowości.

Szkoły wyższe

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 9 uczelni wyższych, 4 publiczne i 5 niepublicznych, ogółem 68 budynków. W 2015r. skontrolowano 3 wyższe uczelnie publiczne (6 budynków) i 3 uczelnie niepubliczne (4 budynki). Została wydana 1 decyzja administracyjna dotycząca Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej al. Kraśnicka 2b, Lublin nakazująca: ocenić i udokumentować ryzyko zawodowe na wszystkich stanowiskach pracy w Instytucie, zapewnić przechowywanie mieszanin i substancji chemicznych w opakowaniach i miejscach oznakowanych i przystosowanych do ich przechowywania, sporządzić spis stosowanych

w Instytucie Sztuk Pięknych substancji i mieszanin niebezpiecznych, zapewnić osobom stosującym niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny dostęp do informacji zawartych w kartach charakterystyk tych substancji i mieszanin, poprawić stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, zapewnić wentylację w pracowniach, opracować instrukcje i procedury postępowania z substancjami i mieszaninami, zapewnić apteczkę pierwszej pomocy w Pracowni Rzeźby i Ceramiki, środki ochrony indywidualnej oraz odzież ochronną pracownikom i studentom pracującym z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, zapewnić dobry stan techniczno-sanitarny pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych oraz wentylację pomieszczeń, zapewnić dobry stan techniczno-sanitarny i wyposażenie w pomieszczeniach sanitarnych damskich oraz zapewnić oznakowanie sygnalizujące różnicę poziomów przy wejściu do pomieszczenia Zakładu Rzeźby i Ceramiki z zapleczem.

W ostatnich latach następuje poprawa bazy lokalowej wyższych uczelni. Wydziały lub Instytuty ze starych budynków i starych adaptowanych pomieszczeń, lub pomieszczeń wymagających remontu są przenoszone do nowych, wyremontowanych i przystosowanych na potrzeby uczącej się młodzieży.

W listopadzie 2015r. otworzone zostało Interdyscyplinarne Centrum Badań Naukowych KUL ul. Konstantinów 1, Lublin. Budynek składa się z dwóch części: część z 5 kondygnacjami nadziemnymi i jedną podziemną oraz części o 1 kondygnacji naziemnej i 1 podziemnej. W budynku znajdują się pomieszczenia laboratoryjne, sala konferencyjna, czytelnia, sala konsultacji wdrożeniowych sale konferencyjne, sale seminaryjne, ustępy damskie, męskie dla osób niepełnosprawnych, pomieszczenia biurowe, szatnia, jadalnia, pomieszczenia magazynowe.

W dalszym ciągu występuje potrzeba prowadzenia prac remontowych w obiektach wyższych uczelni, w zakresie poprawy warunków sanitarno-technicznych.

Kontynuowane są postępowania administracyjne dotyczące:

1. Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, w zakresie zapewnienia w łazienkach wentylacji mechanicznej dec. z 2013r. (termin wykonania do 01.10.2016r.)
2. Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie pl. Litewski 5 w zakresie: zapewnienia stolarki okiennej w dobrym stanie sanitarno-technicznym, spełniającej warunki do prawidłowego wietrzenia pomieszczeń (dec. z 2012r.) z terminem realizacji do 31.12.2017r.

Gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

Program profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania ma na celu zapewnienie uczniom dostępności do opieki i poprawy jej jakości. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Gabinety są podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą i podlegają odrębnej kontroli. Na terenie Miasta Lublin w 2015r. w ewidencji znajdowało się 88 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej prowadzonych przez NZOZ-y.

Spośród 57 skontrolowanych szkół, 45 placówek tj. 78,9% posiada gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych i 2 kontrole sprawdzające.

Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą Gabinetu Medycyny Szkolnej w Szkole Podstawowej Nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka ul. Kazimierza Przerwy-Tetmajera 2, 20-362 Lublin (NZOZ „Termed” s.c.) – zapewnienie w gabinecie medycyny szkolnej wentylacji zgodnej z normą PN-83 B-03430 i przedstawienia wyników badań potwierdzających zapewnienie właściwej wentylacji.

Zakończono zostało postępowanie administracyjne (wszczęte w 2014r.) dotyczące:

- Gabinetu medycyny szkolnej (NZOZ Promed s.c. ul. Staszica 22, Lublin) w Gimnazjum Nr 5 ul. Smyczkowa 3, Lublin w zakresie zapewnienia w gabinecie medycyny szkolnej mebli o powierzchniach gładkich, łatwo zmywalnych umożliwiających ich mycie i dezynfekcję;
- Gabinetu medycyny szkolnej (NZOZ Promed s.c. ul. Staszica 22, Lublin) w Szkole Podstawowej Nr 24 ul. Niecała 1, w zakresie zapewnienia w gabinecie medycyny szkolnej mebli o powierzchniach gładkich, łatwo zmywalnych umożliwiających ich mycie i dezynfekcję, wdrożenia procedury „Sprzątanie i dezynfekcja powierzchni i pomieszczeń” zapewnienia sprzętu do utrzymania higieny w pomieszczeniu gabinetu medycyny szkolnej oraz wydzielonego miejsca do przechowywania sprzętu do utrzymania higieny.

Warunki do utrzymania higieny

Kontrole przeprowadzone w roku ubiegłym wykazały, że w 21 placówkach oświatowych na terenie miasta Lublin (w tym w 16 placówkach przedszkolnych) występowała ponadnormatywna liczba dzieci w stosunku do liczby urządzeń ustępowych (z jednego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego korzysta kilka oddziałów). Sytuacja ta dotyczyła:

1. Przedszkola Nr 6 ul. Sieroca 13, Lublin,
2. Przedszkola Nr 10 ul. Zuchów 4, Lublin,
3. Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi Nr 12 Pl. Bychawski 4, Lublin,
4. Przedszkola Nr 13 ul. Okrzei 9, Lublin,
5. Przedszkola Nr 14 ul. Bronowicka 3, Lublin,
6. Przedszkola Nr 22 ul. Wyścigowa 29, Lublin,
7. Przedszkola Nr 32 ul. Wierzbowa 13, Lublin,
8. Przedszkola Nr 43 ul. Skautów 11a, Lublin,
9. Przedszkola Nr 48 ul. Leonarda 18, Lublin,
10. Przedszkola Nr 50 ul. Podzamcze 7, Lublin,
11. Przedszkola Nr 56 ul. Kurantowa 3, Lublin,
12. Przedszkola Nr 58 ul. Radzyńska 16, Lublin,
13. Przedszkola Nr 59 ul. Niepodległości 12A, Lublin,
14. Przedszkola Nr 76 ul. Paderewskiego 12, Lublin,
15. Przedszkola Nr 83 ul. Zdrowa 1, Lublin,
16. Zespołu Przedszkolnego Nr 1 ul. Nadbystrzycka 42, Lublin,
17. Szkoły Podstawowej Nr 29 ul. Wajdeloty 1, Lublin,

18. Gimnazjum Nr 7 ul. Krasieńskiego 7, Lublin,
19. Gimnazjum Nr 10 ul. Wajdeloty 12, Lublin,
20. Gimnazjum Nr 18 ul. Długosza 8, Lublin,
21. Gimnazjum i Liceum im. I.J. Paderewskiego, ul. Symfoniczna 1, Lublin.

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny oraz niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i urządzeń występował w 13 placówkach oświatowych:

1. Przedszkolu Nr 2 ul. Lawinowa 7, Lublin,
2. Przedszkolu Nr 13, ul. Okrzei 9, Lublin,
3. Przedszkolu Nr 33 ul. Grażyny 10, Lublin,
4. Przedszkolu Nr 44, ul. Maszynowa 6, Lublin,
5. Przedszkolu Nr 46, ul. Wołodyjowskiego 1, Lublin,
6. Przedszkolu Nr 58 ul. Radzyńska 16, Lublin,
7. Przedszkolu Nr 69 ul. Dziewanny 19, Lublin,
8. Przedszkolu Nr 73 ul. Uśmiechu 5, Lublin,
9. Przedszkolu Nr 75 ul. Żelazowej Woli 24, Lublin,
10. Niepublicznym Przedszkolu „Piortuś Pan” ul. Młodej Polski 14, Lublin,
11. Szkole Podstawowej Nr 4 ul. Hiacyntowa 69, Lublin,
12. Szkole Podstawowej Nr 20 ul. Piłsudskiego 26, Lublin,
13. Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie al. Kraśnicka 2b, Lublin.

Na negatywną ocenę tych placówek miały wpływ następujące nieprawidłowości:

- zły stan techniczny ścian, podłóg, ścianek działowych kabin ustępowych i drzwiczek do kabin ustępowych, sedesów, umywalk i brodzików;
- brak centralnej regulacji mieszania ciepłej wody w sanitariatach dzieci;
- zły stan techniczny instalacji wodno-kanalizacyjnej i kratek ściekowych;
- brak czystych gładkich i pozbawionych ubytków tynku ścian i sufitów korytarza i klatki schodowej prowadzącej do mniejszej sali gimnastycznej, zaplecza, szatni i sufitu przy mniejszej sali gimnastycznej;
- brak należytego stanu technicznego ścian pozbawionych odprysków farby i tynku oraz ciemnego nalotu, podłóg w salach lekcyjnych, bibliotece, sali gimnastycznej i korekcyjnej, w ciągu komunikacyjnymi szatni szkolnej
- brak atestu na szkło bezpieczne dla lustra zamontowanego w sali gimnastyki korekcyjnej.

Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

W 2015r. w placówkach oświatowych oceniano wyposażenie i przystosowanie dla potrzeb dzieci i młodzieży mebli szkolnych i przedszkolnych. Skontrolowano 101 przedszkoli na terenie miasta Lublin, w 75 placówkach zmierzono 103 dzieci, dokonując oceny dostosowania mebli do wymagań ergonomii. Nieprawidłowości stwierdzono jedynie w Przedszkolu Nr 75 przy ul. Żelazowej Woli 25. Nieprawidłowość usunięto, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

W 2015r. oceniono również wyposażenie placówek oświatowych w meble i sprzęt sportowy posiadające certyfikaty. Ocenę przeprowadzono wg wytycznych GIS w odniesieniu do mebli i sprzętu sportowego zakupionego po 1997r. Spośród 158 skontrolowanych

placówek (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja szkoły specjalne, szkoły policealne, zespoły szkół), 142 placówki posiadają meble w 100% z certyfikatami (tj. 89,8%, w tym: 96 przedszkoli, 23 szkoły podstawowe, 9 gimnazjów, 3 szkoły specjalne, 10 zespołów szkół). Spośród 57 skontrolowanych placówek szkolnych (szkoły podstawowe, gimnazja szkoły specjalne, szkoły policealne, zespoły szkół) w zakresie spełnienia wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego, 22 z nich (tj. 38,6%, w tym 12 szkół podstawowych, 5 gimnazjów, 5 zespołów szkół) posiada w 100% sprzęt sportowy z certyfikatami. Pozostałe placówki mają na wyposażeniu meble i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997 r. i nie posiadają certyfikatów.

W 57 skontrolowanych placówkach szkolnych 24 placówki posiadają wyposażenie w sprzęt i urządzenia na boiskach z certyfikatami (w tym 15 szkół podstawowych, 6 gimnazjów i 3 zespoły szkół), 12 szkół nie posiada boiska (3 szkoły podstawowe, 3 gimnazja, 6 zespołów szkół). Pozostałe placówki posiadają stary sprzęt, tzn. zakupiony przed 1997r.

Ocena higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w szkołach

W ramach nadzoru bieżącego ocenie podlega tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny, związany z rozpoczynaniem zajęć o stałej porze dnia oraz zachowaniem różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia.

Oceniono plan lekcji w 578 oddziałach w 24 szkołach podstawowych, w 216 oddziałach w 12 gimnazjach, w 7 oddziałach szkoły podstawowej specjalnej, 5 oddziałach gimnazjum specjalnego i 3 oddziałach liceum ogólnokształcącego specjalnego.

Ponadto poddano analizie plany zajęć w 22 oddziałach 2 szkół podstawowych, 69 oddziałach 8 gimnazjów i 55 oddziałach 7 liceów ogólnokształcących funkcjonujących w ramach zespołów szkół na terenie Lublina.

Ogółem ocenie poddano plany lekcji w 600 oddziałach 26 szkół podstawowych, 285 oddziałach w 20 gimnazjach i 55 oddziałach w 7 liceach ogólnokształcących na terenie miasta Lublin. W przypadku stwierdzenia różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia, która nie powinna być większa od 1 godziny zalecano uwzględnić zmianę przy układaniu nowego planu lekcji.

W 19 placówkach w Lublinie (szkoły podstawowe i zespoły szkół) zajęcia prowadzone są w systemie dwuzmianowym (dotyczy części oddziałów klas młodszych). Sytuacja ta wynika z ograniczonej liczby sal dydaktycznych lub korzystania z obiektów sportowych innej szkoły, a co za tym idzie koniecznością dostosowania planu lekcji do pracy tej placówki, która jest właścicielem obiektów.

W większości przypadków dyrektorzy placówek, uwzględniając zalecenia higienistów, deklarowali chęć zmiany organizacji zajęć w szkole tak by sprzyjała dobremu samopoczuciu uczniów i dobrej, jakości pracy.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkołach.

Wszystkie szkoły kontrolowane w 2015 r. zapewniły możliwość pozostawienia przez uczniów części podręczników lub przyborów szkolnych. Najczęstszym sposobem realizacji tego wymogu przez szkoły, jest zapewnienie wydzielonych półek lub szafek w salach dydaktycznych, którymi opiekuje się dany oddział klasowy. Część szkół, zwłaszcza niepublicznych zapewnia uczniom indywidualne, zamykane szafki z półkami na podręczniki

i pomoce oraz wieszakami na odzież wierzchnią. Uczniowie korzystają z tych szafek indywidualnie lub po dwie osoby. Zapisy o spełnieniu wymogu dotyczącego zapewnienia możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w danej placówce zawarte są w dokumentacji prowadzonej przez szkołę (zarządzenie dyrektora lub zapisy z porad pedagogicznych). Rodzice uczniów informowani są o tych rozwiązaniach podczas zebrań.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego na terenie naszego miasta w dalszym ciągu jest niewystarczająca. Niekorzystnym czynnikiem jest brak dostatecznej ilości sal gimnastycznych i boisk. Zajęcia wychowania fizycznego niejednokrotnie odbywają się na korytarzach szkolnych. 4 placówki szkolne prowadzą zajęcia na korytarzach pomimo funkcjonującej sali gimnastycznej: Szkoła Podstawowa Nr 32 ul. Tetmajera 2, Lublin, Szkoła Podstawowa Nr 42 ul. Rycerska 9, Lublin, Szkoła Podstawowa nr 43 ul. Śliwińskiego 5, Lublin oraz w salach rekreacyjno-zastępczych po dwie grupy na Sali Szkoła Podstawowa Nr 6 ul. Czwartaków 11, Lublin. Zajęcia te prowadzone są w powyższych miejscach z uwagi na dużą liczbę oddziałów w szkole i dużą liczbę godzin wychowania fizycznego.

Brak sal gimnastycznych oraz boisk stwierdzono w placówkach:

- Szkoła Podstawowa Nr 46 ul. Biedronki 13, Lublin nie posiada sali gimnastycznej i boiska posiada salę rekreacyjną – korzysta z bloku sportowego przy Zespole Szkół Nr 12 ul. Biedronki 13, Lublin;
- Katolicka Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej ul. Kompozytorów Polskich 1, Lublin nie posiada sali gimnastycznej i boiska – korzysta z sali gimnastycznej i widowiskowej należącej do Parafii św. Jadwigi Królowej ul. Koncertowa 15;
- Gimnazjum Nr 3 ul. Nałkowskich 110, Lublin nie posiada sali gimnastycznej ani boiska – korzysta z bloku sportowego Szkoły Podstawowej Nr 30 ul. Nałkowskich 110;
- Gimnazjum Nr 7 ul. Krasieńskiego 7, Lublin posiada salę gimnastyczną i rekreacyjno-zastępczą, nie posiada boiska – korzysta z Orlika;
- Gimnazjum Nr 11 ul. Radości 13, Lublin nie posiada sali gimnastycznej ani boiska – korzysta z bloku sportowego w Szkole Podstawowej nr 28, ul. Radości 13, Lublin;
- Gimnazjum Nr 18, ul. Długosza 8, Lublin posiada dwie sale gimnastyczne, nie posiada boiska – korzysta z boiska „Orlik” przy Państwowych Szkołach Budownictwa i Geodezji Al. Raławickie 5, Lublin;
- Gimnazjum i Liceum im. I.J. Paderewskiego w Lublinie ul. Symfoniczna 1, Lublin korzysta z obiektów sportowych CRH Akademos ul. Symfoniczna 1, Lublin;
- Gimnazjum i Liceum Śródziemnomorskie ul. Kowalska 4, Lublin korzysta z Sali gimnastycznej w Liceum im. Królowej Jadwigi ul. Długosza 8a, Lublin;
- Collegium Gostynianum Prywatne Katolickie Liceum i Gimnazjum ul. Droga Męczenników Majdanka 27, Lublin korzysta z pomieszczeń udostępnionych przez Parafię pw. Św. Maksymiliana Kolbego w Lublinie, ul. Droga Męczenników Majdanka 27, Lublin;

- Szkoły Stowarzyszenia Szansa ul. Kapucyńska 1A, Lublin korzystają z obiektów sportowych Szkoły Podstawowej nr 24 w Lublinie ul. Niecała 1, Lublin;
- 3 Szkoły specjalne: Społeczna Terapeutyczna Szkoła Podstawowa, Społeczne Gimnazjum i Społeczne Liceum Ogólnokształcące posiadają salę rekreacyjną – korzystają z boiska osiedlowego.

Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami przez zwierzęta.

Na terenie miasta Lublin w 2015r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie czystości terenów rekreacyjnych i sportowych. Placówki oświatowe teren posesji mają ogrodzony, a co za tym idzie zabezpieczony przed zanieczyszczeniami. Podczas kontroli sanitarnych ocenie podlega stan techniczny ogrodzenia, stan sanitarno-higieniczny piaskownic, częstotliwość wymiany piachu oraz sposób jej zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami zwierzęcymi. Piaskownice w placówkach oświatowych w większości zabezpieczone są plandekami bądź pokrywami w celu zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem ze strony zwierząt. Większość kontrolowanych placówek posiada place rekreacyjne wyposażone w nowy sprzęt i urządzenia, w dobrym stanie technicznym, posiadające certyfikaty. Przedszkola nieposiadające placów zabaw (w większości są to placówki niepubliczne) korzystają z placów zabaw ogólnodostępnych, zarządzanych przez właścicieli nieruchomości (na podstawie umowy ze spółdzielniami mieszkaniowymi lub wspólnotami). Podczas kontroli zauważa się coraz większą dbałość osób zarządzających placówkami o właściwą ochronę tych miejsc.

W odniesieniu do placówek zlokalizowanych na terenie miasta Lublin wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu technicznego wyposażenia i miejsc na terenach rekreacyjnych, z których korzystają dzieci:

1. Przedszkole Nr 52 ul. Kustronia 10, 20-241 Lublin – zły stan techniczny terenu placu zabaw, zniszczony taras z ubytkami betonu w murkach i płytach tarasu;
2. Przedszkole Nr 69 ul. Dziewanny 19, Lublin - zły stan techniczny podmurówki ogrodzenia placu przedszkolnego posiadającej ubytki betonu;
3. Niepubliczne Przedszkole „Stonoga II” ul. Struga 8, Lublin – brak certyfikatów na wyposażenie placu zabaw, certyfikaty okazano, postępowanie umorzono.

Kontynuowane są postępowania rozpoczęte w 2014r.:

1. Przedszkole Nr 48 ul. Leonarda 15, Lublin z zaleceniem poprawy stanu technicznego alejek na placu zabaw i tarasów przy budynku od strony placu zabaw;
2. Przedszkole Nr 70 ul. Smyczkowa 2, Lublin z zaleceniem poprawy stanu technicznego alejek na placu zabaw, tarasów.

Wykonano zalecenia z lat poprzednich:

- Żłobek Nr 7 ul. Braci Wieniawskich 10, Lublin (dec. z 2014) – zapewniono równą powierzchnię tarasów I piętra, zlikwidowano taras na parterze.

Placówki, w których występują pomieszczenia – sale zajęć usytuowane poniżej poziomu terenu.

Na terenie miasta Lublin znajdują się trzy obiekty, w których są pomieszczenia usytuowane poniżej poziomu terenu.

1. Szkoła Nr 6 ul. Czwartaków 11 Lublin – szkoła korzysta z 2 pomieszczeń świetlicowych, o pow. 67 m² i 47 m², pomieszczenia do gimnastyki korekcyjnej o pow. 49 m², wys. 2,5m usytuowanych 1,35m poniżej terenu przyległego do budynku i salki gimnastycznej, o pow. 40 m² usytuowanej 2,70m poniżej terenu przyległego do budynku. W w/w pomieszczeniach zapewniono oświetlenie jarzeniowe spełniające wymagania PN, zabezpieczono grzejniki c.o. osłonami ochraniającymi od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym w pomieszczeniu świetlicowym i sali gimnastyki korekcyjnej, zapewniono właściwą wentylację w pomieszczeniu do gimnastyki korekcyjnej spełniającej wymagania PN. prowadzone postępowanie w zakresie zapewnienia należytych warunków sanitarno-higienicznych zakończono.
2. Palotyńskie Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Batorego al. Warszawska 31 Lublin – dwa pomieszczenia dydaktyczne w przyziemiu budynku poniżej poziomu gruntu. Szkoła posiada zezwolenie na użytkowanie tych pomieszczeń udzielone przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego Miasta Lublina wydane 29 czerwca 2011 r. z numerem 6-231/09. W związku z powyższym nie podjęto dalszych działań w w/w sprawie.
3. Prywatne Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi ul. Długosza 8a Lublin – korzysta z pomieszczeń dydaktycznych usytuowanych na niskim parterze 1,1m poniżej poziomu terenu przyległego do budynku: klasopracowni fizyko-chemicznej o pow. 50m², klasopracowni biologicznej o pow. 26m², auli o pow. 100m². Pomieszczenia posiadają wysokość 2,80m, wentylację grawitacyjną i mechaniczną pracowni chemicznej. Pomieszczenia w dobrym stanie technicznym i sanitarnym, oświetlone światłem dziennym i elektrycznym.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W skontrolowanych 57 placówkach szkolnych najczęstszą formą dożywiania uczniów proponowaną przez szkołę jest możliwość korzystania z obiadów. W 7 placówkach na terenie miasta Lublin stwierdzono możliwość skorzystania ze śniadań. Z tej formy żywienia skorzystało 388 uczniów.

Ciepłe posiłki (obiady dwudaniowe) zapewniono w:

- 24 szkołach podstawowych - z wyżywienia korzystało 9 456 uczniów (w tym 1334 dofinansowanych przez ośrodki pomocy rodzinie oraz inne podmioty np. radę rodziców w szkole, prywatne osoby lub organizacje).
- 12 gimnazjach - z wyżywienia korzystało 885 uczniów (w tym 339 dofinansowanych),
- 4 zespołach szkół - placówki zapewniały obiady dwudaniowe dla 770 uczniów, 1 placówka umożliwiała korzystanie z obiadu jednodaniowego dla 90 uczniów. Łącznie w zespołach szkół na terenie Lublina z obiadów korzystało 860 uczniów, z czego 132 były dofinansowywane.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2015r. na terenie miasta Lublin nadzorem objęto 36 placówek, w których wypoczywało 1 242 dzieci i młodzieży.

Wypoczynek letni

Na terenie miasta Lublin skontrolowano 23 placówki wypoczynku letniego w miejscu zamieszkania. Wypoczynek był organizowany w większości na bazie obiektów objętych całorocznym nadzorem (szkoły podstawowe, świetlice, obiekty sportowe). Z tej formy wypoczynku skorzystało 927 osób. Przeprowadzono 23 kontrole, w trakcie, których stwierdzono zapewnienie właściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. Nr 12, poz. 67 z późn. zm.) informacje o organizatorach wypoczynku i placówkach, w których będzie organizowany uzyskiwane są z bazy danych prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Lublinie.

Wypoczynek zimowy

Nadzorem objęto 13 placówek. Z wypoczynku zimowego w miejscu zamieszkania skorzystało 315 dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 13 kontroli, w wyniku, których stwierdzono zapewnienie właściwych warunków sanitarno-higienicznych.

W jednym przypadku z uwagi na występujące nieprawidłowości skierowano wniosek do Kuratora Oświaty w Lublinie o podjęcie decyzji o zakończeniu wypoczynku zimowego. Dotyczyło to działalności pn. Jan Staniewicz Logion Menagement ul. Pana Balcera 6/4, 20-631 Lublin.

Działania pokontrolne dotyczące Oddziału HDM

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 2015r. wydano:

- 27 decyzji administracyjnych nakazujących eliminację uchybień stwierdzonych podczas kontroli,
- 2 decyzje o umorzeniu postępowania,
- 33 decyzje o obowiązku uiszczenia opłaty,
- 30 decyzji przedłużających termin wykonania nałożonych obowiązków,
- 16 opinii sanitarnych do celów rejestracji na wniosek strony.

Decyzje wydane w 2015r. dotyczyły:

- zapewnienia prawidłowej wentylacji – 11
- zapewnienia centralnej regulacji ciepłej wody – 8
- remontu sal lekcyjnych, korytarzy, szatni, ciągów komunikacyjnych – 7
- stanu sanitarno-technicznego toalet (wymiana glazury, terakoty, przewodów instalacyjnych, ścianek działowych) i sprawności technicznej armatury – 4
- warunków do prowadzenia zajęć wf (malowanie sal, remont podłóg, remont zaplecza sportowego) – 3

- zapewnienia luster szklanych, szyb w drzwiach, szafach posiadających atest bezpieczeństwa – 3
- stanu sanitarno-technicznego dróg, dojść i ogrodzeń, placów zabaw/ rekreacyjnych/ boisk sportowych – 2
- stanu sanitarno-technicznego tarasów – 1
- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym – 1
- zapewnienia warunków do przechowywania środków i sprzętu do mycia nocników – 1
- zapewnienia stolarki okiennej w dobrym stanie sanitarno-technicznym, spełniającej warunki do zapewnienia w pomieszczeniach prawidłowej temperatury w okresie grzewczym, łatwego utrzymania jej w czystości i umożliwiającej wietrzenie pomieszczeń – 1
- zabezpieczenia gniazd wtykowych i urządzeń elektrycznych (przewodów, podgrzewaczy) -1
- zakazu prowadzenia działalności polegającej na sprawowaniu opieki nad dziećmi do lat 3 – 1
- oceny i udokumentowania ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą na wszystkich stanowiskach pracy w Instytucie Sztuk Pięknych – 1
- udostępnienia pracownikom i studentom, korzystającym z laboratoriów, warsztatów lub pracowni Instytutu Sztuk Pięknych, instrukcji uwzględniających zasady i przepisy bhp dotyczących warunków bezpiecznej obsługi maszyn i urządzeń, rodzaju prac i procesów technologicznych o szczególnym zagrożeniu dla życia lub zdrowia, w tym sposobu nadzoru nad ich wykonywaniem, postępowania z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia, sposobu posługiwania się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi, postępowania w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia pracowników i studentów, w tym udzielania pierwszej pomocy – 1
- zapewnienia przechowywania mieszanin i substancji chemicznych w opakowaniach i miejscach oznakowanych i przystosowanych do ich przechowywania – 1
- sporządzenia spisu stosowanych w Instytucie Sztuk Pięknych substancji i mieszanin niebezpiecznych – 1
- zapewnienia osobom stosującym niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny dostępu do informacji zawartych w kartach charakterystyk tych substancji i mieszanin – 1
- zapewnienia w pracowni Rzeźby i Ceramiki (pomieszczenie nr 25) apteczki pierwszej pomocy oznakowanej zgodnie z PN-ISO 7010:2006 punkt odniesienia E003 /Pierwsza pomoc medyczna/wraz z wykazem osób przeszkolonych z udzielania pierwszej pomocy – 1
- zapewnienia pracownikom i studentom pracującym z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami środków ochrony indywidualnej oraz niezbędnej odzieży ochronnej zapewniającej ochronę zdrowia i życia, zgodnie z zaleceniami zawartymi w kartach charakterystyki tych produktów – 1
- zapewnienia w pomieszczeniach pracowni i warsztatów: w pracowni malarskiej, w Pracowni Technologii zapleczem (magazynem rzeźby), w Pracowni Grafiki Projektowej i Serigrafii, w Zakładzie Grafiki Warsztatowej, w Pracowni Rzeźby i Ceramiki, w Pracowni Wiedzy Wizualnej, w Zakładzie Rzeźby i Ceramiki z zapleczem, w Pracowni

Grafiki Warsztatowej, w Zakładzie Grafiki Warsztatowej, w pracowni Grafiki Projektowej i Serigrafii wyposażenia w dobrym stanie technicznym, łatwego do utrzymania w czystości, o powierzchniach gładkich pozbawionych uszkodzeń – 1

- wydzielenia pomieszczenia do sporządzania roztworów kwasu azotowego wyposażonego w skuteczną wentylację wywiewną, miejscową i ogólną oraz w natryski ratunkowe (prysznice bezpieczeństwa) do obmycia całego ciała oraz oddzielne natryski (prysznice) do przemywania oczu – 1
- wyposażenia pracowników sporządzających roztwory kwasu azotowego w środki ochrony indywidualnej chroniące twarz i kończyny górne przed czynnikami chemicznymi – 1
- zapewnienia oznakowania sygnalizującego różnicę poziomów przy wejściu do pomieszczenia Zakładu Rzeźby i Ceramiki z zapleczem (pomieszczenie nr 27), do którego prowadzi zejście po schodach – 1.

Wyegzekwowano obowiązki wynikające z 29 decyzji administracyjnych, z czego 11 nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi w 2015 r. i 18 decyzjami wydanymi w latach 2011-2014.

W ramach współpracy z organami prowadzącymi placówki skierowano 18 wystąpień. Wystąpienia były kierowane jako pokontrolne, udzielające odpowiedzi na pytania, w ramach działań zapobiegawczych oraz w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego. Kierowane były do dyrektorów placówek oraz do organów prowadzących placówki.

Wystąpienia pokontrolne i inne pisma dotyczyły.

- 1 wezwanie do udzielenia pisemnej informacji dotyczącej metrażu powierzchni sal dydaktycznych dla dzieci w przedszkolu w toku prowadzonego postępowania administracyjnego.
- 2 wystąpienia do placówek oświatowych, w sprawie doprecyzowania wniosków przez placówki dotyczących kolejnego terminu wykonania nakazów wynikających z decyzji.
- 1 wystąpienie/odpowiedź na zapytanie dyrektora placówki oraz organu prowadzącego w sprawie prowadzonego postępowania administracyjnego,
- 2 wystąpienia w formie wezwań do udzielenia informacji dotyczących udzielenia pełnomocnictwa do reprezentowania firmy oraz przedłożenia dokumentów rejestracyjnych w celu prawidłowego określenia stanu organizacyjno-prawnego kontrolowanych gabinetów prowadzących profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą uczęszczającymi do placówek podległych nadzorowi PSSE Lublin,
- 1 wystąpienie w formie wezwania do udzielenia informacji wskazującej na dane podmiotu prowadzącego niepubliczną placówkę, niezbędnych do prowadzenia nadzoru nad placówką,
- 2 wystąpienia w formie wezwań do ustanowienia pełnomocnictwa do reprezentowania firmy oraz przedłożenia dokumentów rejestracyjnych w celu prawidłowego określenia stanu organizacyjno-prawnego kontrolowanych gabinetów prowadzących profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą uczęszczającymi do placówek podległych nadzorowi PSSE Lublin,
- 1 wystąpienie do Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta, Urzędów Gmin i Miejskiego Zespołu Żłobków w sprawie bezpieczeństwa piaskownic,

- 1 wystąpienie do Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta i Urzędów Gmin w sprawie aktualizacji wykazu publicznych i niepublicznych placówek oświatowych znajdujących się w rejestrach prowadzonych przez w/w urzędy,
- 1 wystąpienie do Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta i Urzędów Gmin w sprawie zachowania niezbędnych środków ostrożności podczas trwających/nie zakończonych podczas przerwy wakacyjnej prac remontowych prowadzonych na terenie placówek oświatowych.
- 1 wystąpienie do Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta i Urzędów Gmin w sprawie konieczności zapewnienia dzieciom na terenie placówek oświatowych właściwych warunków do utrzymania higieny, w tym właściwej temperatury ciepłej wody oraz optymalnych warunków pobytu dzieci w świetlicach,
- 1 pismo do Kuratora Oświaty z prośbą o zamieszczanie w bazie wypoczynku szczegółowszych danych dotyczących podmiotów będących organizatorami wypoczynku.
- 1 wniosek do Kuratora Oświaty w Lublinie o podjęcie decyzji o zakończeniu wypoczynku zimowego – Jan Staniewicz Logion Management ul. Pana Balcera 6/4, 20-631 Lublin,
- 1 wystąpienie do podmiotu starającego się o uzyskanie pozytywnej opinii sanitarnej dotyczące sprecyzowania wniosku oraz przedłożenia niezbędnej dokumentacji.
- 2 odpowiedzi na pytania osób, które zwróciły się o wykaz przepisów określających warunki w placówkach oświatowych oraz konieczności posiadania przez personel stosownej dokumentacji medycznej.

Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży ściśle współpracuje z Wydziałem Oświaty i Wychowania oraz Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Lublin, władzami uczelni wyższych i fundacjami w zakresie wymiany informacji dotyczących nadzorowanych placówek na podległym terenie. Do ww. instytucji oraz do placówek oświatowych, opiekuńczych, kierowane są pisma z prośbą o podjęcie działań w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów, poruszające zagadnienia podlegające ocenie podczas prowadzenia bieżącego nadzoru w placówkach oświatowo-wychowawczych, jak również dotyczące nowych zadań związanych ze środowiskiem dzieci i młodzieży (działania prewencyjne dotyczące grypy, zapewnienia bezpieczeństwa stanu wyposażenia i urządzeń na placach zabaw, czystości piaskownic, przygotowania szkół do nowego roku szkolnego, prowadzonych remontów w placówkach oświatowych, ewidencji placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego itp.).

X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Zadania Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia są realizowane poprzez koordynowanie wdrażania i realizację programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży, środowisk szkolnych oraz lokalnych.

W 2015r. realizowano 9 programów profilaktycznych. W ramach wdrażania programów zorganizowano 4 szkolenia dla 90 koordynatorów z placówek biorących udział w programach „Trzymaj Formę!”, „Moje dziecko idzie do szkoły” oraz „Ars, czyli jak dbać o miłość” (2 szkolenia). Na szkoleniach zaprezentowano założenia programowe, cele i sposób realizacji programów. Programy antytytoniowe „Znajdź właściwe rozwiązanie” oraz „Nie pal przy mnie, proszę” zostały wycofane od 1 września 2015 r.

Programy realizowane przez Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w 2015r.:

- **„Moje dziecko idzie do szkoły”** – program objął 3260 uczniów klas I szkół podstawowych, dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz ich rodziców. Zasadniczym celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku wczesnoszkolnym na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci oraz przekonanie o skuteczności podejmowania działań profilaktycznych zarówno w domu, jak i w środowisku szkolnym.
- 1) **„Trzymaj Formę”** - program zapobiegania otyłości i nadwadze, kształtujący nawyki prozdrowotne wśród młodzieży szkolnej i jej rodzin poprzez promocję aktywnego stylu życia i odpowiednio zbilansowanej diety. Bieżąca edycja programu objęła 1460 uczniów ze szkół podstawowych i gimnazjalnych w Lublinie.
- 2) **„ARS, czyli jak dbać o miłość”** - program realizowany w ramach projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Jego celem jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych i ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu oraz narkotyków).
W programie uczestniczyło 834 uczniów. W ramach programu prowadzono profilaktykę zdrowotną nt. substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
- 3) **„Czyste powietrze wokół nas”** - program przedszkolnej edukacji antytytoniowej dla dzieci w wieku 5-6 lat. Objęto nim ok. 1500 dzieci z placówek publicznych i niepublicznych.
- 4) **„Nie pal przy mnie, proszę”** - programem edukacji antytytoniowej dla dzieci z klas I-III objęto ok. 2197 uczniów szkół podstawowych. Program wycofano od 1 września 2015r.
- 5) **„Znajdź właściwe rozwiązanie”** - program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów objął edukacją 1750 uczniów i rodziców. Program wycofano od 1 września 2015r.
- 6) **„Wybierz Życie Pierwszy Krok”** - program profilaktyki raka szyjki macicy był realizowany w 7 szkołach ponadgimnazjalnych i objęto jego zasięgiem 1031 uczniów.

- 7) „**Krajowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce**” obejmuje szerokie działania antytytoniowe skierowane do ogółu społeczeństwa. W ramach programu organizowane są obchody Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia (łączna liczba odbiorców działań w ramach programu to ok. 3000 osób).
- 8) **Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS** - Działania skierowane były do ogółu społeczeństwa – 2000 odbiorców podczas akcji profilaktycznych. Z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie udzielił wywiadu dla Radia Er na temat kampanii społecznej pod hasłem „Coś was łączy? Zrób test na HIV”. Włączono się również w realizację kampanii „HIVokryzja” i promowano nowy adres Punktu Konsultacyjno – Diagnostycznego w Lublinie.

Działalność edukacyjna Oddziału OZiPZ obejmowała również zorganizowanie cyklu 9 szkoleń na temat: „**Profilaktyka zakażeń oraz wymagania sanitarne dla zakładów żywnościowo - żywieniowych ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dezynfekcji i sterylizacji**”. Łącznie przeszkolono 212 osób zawodowo związanych z gastronomią, sprzedają produktów spożywczych, produkcją garmazeryjną oraz pracowników kuchni ze szkół, przedszkoli, żłobków oraz domów pomocy społecznej.

Jednym z głównych obszarów podejmowanych działań jest edukacja w zakresie szkodliwości palenia tytoniu oraz upowszechnienie wiedzy o obowiązujących regulacjach w zakresie miejsc wolnych od dymu tytoniowego wynikających z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.). W związku z obchodami **Światowego Dnia bez Tytoniu** zorganizowano 3 Punkty Konsultacyjno - Diagnostyczne podczas festynu w Ośrodku „Słoneczny Wrotków” nad Zalewem Zemborzyckim w Lublinie (we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin, Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej oraz Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii w Lublinie), w Bursie Szkół Artystycznych w Lublinie oraz w Zespole Szkół Specjalnych przy Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Lublinie. Zorganizowano Quiz wiedzy nt. „Bezpieczne wakacje” dla 40 uczestników. Działaniami objęto 430 odbiorców.

W ramach obchodów **Światowego Dnia Rzucania Palenia** zorganizowano 3 Punkty Konsultacyjno – Diagnostyczne w VI Liceum Ogólnokształcącym w Lublinie, podczas konferencji naukowej w Urzędzie Miasta Lublin we współpracy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych oraz podczas akcji prozdrowotnej w Galerii OLIMP w Lublinie przy al. Spółdzielczości Pracy 32 we współpracy z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Studentów Medycyny IFMSA – Poland Oddział Lublin. W czasie w/w akcji pracownicy OZ PSSE

w Lublinie wykonywali badania profilaktyczne (pomiar pojemności wyrzutowej płuc oraz pomiar stężenia CO w organizmie) oraz prowadzili dystrybucję materiałów edukacyjnych nt. szkodliwości palenia tytoniu. Przeprowadzono też 2 prelekcje na temat szkodliwości palenia tytoniu dla uczniów lubelskich szkół oraz udzielono wywiadu radiowego dla Radia Centrum na temat obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia (wywiadu udzielił kierownik Oddziału OZ). Łącznie działaniami objęto 2560 osób.

Ponadto prowadzony jest comiesięczny monitoring oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy, zakładach gastronomicznych, w oparciu o art. 5 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.). Jego zasadniczym celem jest zobrazowanie problemu łamania zakazu palenia tytoniu w miejscach, w których jest ono ustawowo zakazane, a tym samym ocena znajomości przepisów w/w ustawy.

Podjęmowane były działania interwencyjne w zakresie **profilaktyki grypy, wszawicy oraz barszczu Sosnowskiego**. Pracownicy uczestniczyli w spotkaniach informacyjnych dla rodziców organizowanych przez lubelskie placówki oświatowo-wychowawcze, zamieszczano informacje i film edukacyjny nt. profilaktyki grypy na stronie internetowej PSSE w Lublinie oraz wykonywano ekspozycje wizualne dla klientów Stacji. W ramach **profilaktyki choroby meningokokowej** przeprowadzono prelekcję dla 50 rodziców dzieci w wieku przedszkolnym we współpracy z Oddziałem p/ Epidemicznym PSSE w Lublinie.

W ramach **profilaktyki zatruc pokarmowych i bezpieczeństwa żywności** udzielono wywiadu dla Radia Er dla 5000 odbiorców (wywiadu udzielili pracownicy PSSE w Lublinie).

W ramach profilaktyki i zapobiegania **kleszczowemu zapaleniu mózgu i boreliozie** udzielono wywiadu dla Radia Lublin. Zasięgiem objęto ok. 10 000 odbiorców.

Prowadzono profilaktykę i promocję **szczepień ochronnych** poprzez udzielanie wywiadów radiowych, prasowych i telewizyjnych przez Panią dyrektor PSSE w Lublinie oraz kierownika Oddziału OZ. Działaniami objęto 27 000 odbiorców.

10 października 2015 r. odbyła się wystawa grzybów na Placu Litewskim w Lublinie pod hasłem: „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”. Wystawa była połączona z akcją profilaktyczną „Marsz Różowej Wstążki”. Liczba uczestników: 900 osób. Udzielono 2 wywiadów telewizyjnych na temat **profilaktyki zatruc grzybami** dla Panoramy Lubelskiej przez Panią dyrektor PSSE w Lublinie, kierownika Oddziału OZ oraz kierownika Oddziału HŻŻiPU. Odbiorców wywiadów szacuje się na 30 000 osób.

Realizacja interwencji nieprogramowych dotyczących **profilaktyki dopalaczy** objęła 49 000 odbiorców. W ramach działań prowadzono prelekcje, wywiady radiowe i telewizyjne oraz szeroką dystrybucję materiałów edukacyjnych dla uczniów lubelskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz ogółu społeczeństwa podczas niemalże wszystkich akcji profilaktycznych. W ramach tej interwencji nieprogramowej promowany był program „Ars, czyli jak dbać o miłość”.

Przeprowadzono prelekcję nt. „Patologii społecznych ze szczególnym uwzględnieniem uzależnienia od alkoholu” dla 40 uczniów lubelskich szkół gimnazjalnych.

W ramach obchodów **Europejskiego Dnia wiedzy o Antybiotykach** udzielono wywiadu radiowego dla Radia Lublin. Zasięgiem objęto ok. 10 000 odbiorców. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w zakładach ochrony zdrowia.

Zagadnienia **promocji zdrowego odżywiania** realizowano poprzez współpracę z Urzędem Miasta Lublin w ramach wdrażania programu „Jedz z głową”. Wspólnie z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Lublin zorganizowano konkurs dla uczniów szkół podstawowych w kategoriach prac plastycznych oraz prezentacji audiowizualnych i audio. W konkursie brało udział 790 uczestników. Wyłoniono 3 laureatów i 7 wyróżnień.

Przeprowadzono 3 prelekcje na temat zasad zdrowego odżywiania dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz seniorów – członków Fundacji Wzajemnego Wsparcia KLUCZ w Lublinie.

W minionym roku byliśmy inicjatorami, współorganizatorami i uczestnikami spotkań, imprez i festynów organizowanych na rzecz zdrowia. W ramach projektu „**Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych**” prowadzono edukację w zakresie profilaktyki uzależnień podczas pikników i festynów rodzinnych (Ekopiknik na terenie Ośrodka Słoneczny Wrotków, akcja profilaktyczna w Galerii Olimp) W punktach organizowanych podczas eventów oferowano bezpłatne materiały informacyjne dotyczące chorób zakaźnych i cywilizacyjnych oraz badania profilaktyczne.

Oddział OZ został zaangażowany w rozbudowę **Lubelskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie**, prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Lublinie. Reprezentant PSSE w Lublinie brał udział w spotkaniach roboczych, służących opracowaniu bazy programów profilaktyczno – edukacyjnych w Lublinie.

Akcją „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni i zimowy” obejmujemy organizatorów i uczestników wypoczynku poprzez działania informacyjne uwzględniające problematykę chorób zakaźnych, zatruc pokarmowych, dopalaczy, profilaktykę uzależnień, zagadnienia związane z bezpieczeństwem, higieną osobistą i szereg innych w zależności od bieżących potrzeb. Odbiorcami naszych działań było 1226 osób z 25 placówek prowadzących wypoczynek letni i zimowy na terenie Lublina.

We współpracy z Oddziałem Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku zorganizowano konferencję nt. „Nowe wymagania w zakresie zdrowej żywności w placówkach oświatowych w świetle nowego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 26 sierpnia 2015 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach”. Liczba uczestników konferencji: 530. W ramach konferencji udzielano wywiadów radiowych i telewizyjnych, których odbiorcami było ponad 15 000 osób.

W roku 2015 w ramach monitoringu interwencji programowych przeprowadzono 41 wizytacji działalności oświatowo - zdrowotnej i promocji zdrowia w placówkach szkolno-wychowawczych na terenie Lublina.

PODSUMOWANIE

Analiza stanu sanitarnego podmiotów leczniczych wykazała, że w 2015r. stan sanitarny jednostek prowadzących działalność leczniczą w stosunku do roku ubiegłego uległ pozytywnym zmianom, szczególnie w placówkach leczenia szpitalnego, w których stale prowadzone są prace budowlane i remontowe dotyczące często wielu jednostek organizacyjnych (oddziałów, bloków operacyjnych, laboratoriów, poradni, pracowni i innych), co wynika z realizacji programów dostosowania oraz wykonywania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. W 2015r. został dopuszczony do użytkowania nowy budynek Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, do którego zostały przeniesione jednostki organizacyjne z dotychczasowej lokalizacji szpitala oraz rozpoczęły działalność nowo utworzone jednostki organizacyjne, których funkcjonowanie zapewnia lepsze warunki przyjęć pacjentów, również w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Jednostki te zostały pozytywnie zaopiniowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. Obecnie na terenie Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej trwają prace budowlane dotyczące realizacji kolejnych etapów budowy.

W roku sprawozdawczym stwierdzono również poprawę stanu sanitarno-technicznego wielu obiektów ambulatoryjnych. Uzyskano ją poprzez prowadzenie remontów, przebudowy i modernizacji obiektów, polegających m.in. na zapewnieniu brakujących pomieszczeń, brakujących odcinków ciągów technologicznych sterylizatorni gabinetowych, a także zakup nowego wyposażenia podmiotów leczniczych. W wielu placówkach ww. prace były związane z koniecznością wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. W części placówek warunki funkcjonowania uległy poprawie w związku z przeniesieniem działalności leczniczej do nowych pomieszczeń, w pełni dostosowanych do wymagań określonych w przepisach prawa, natomiast wiele placówek, których pomieszczenia i urządzenia nie spełniały obowiązujących wymogów, zakończyło działalność.

Na uwagę zasługuje również problem czystości na terenie placówek – za nieprawidłowości w tym zakresie w 2015 r. nałożono 7 grzywien w drodze mandatu karnego (4 grzywny w szpitalach, 2 – w podmiotach leczniczych oraz 1 w praktyce zawodowej), a także niewłaściwa gospodarka odpadami medycznymi, za którą nałożono 5 grzywien w drodze mandatu karnego (2 grzywny w praktykach zawodowych, 2 – w podmiotach leczniczych oraz 1 w placówce szpitalnej). Nieprawidłowości tego rodzaju były niezwłocznie usuwane przez podmioty wykonujące działalność leczniczą.

Należy również stwierdzić, iż stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów żywnościowo-żywnościowych ulega zdecydowanej poprawie. Świadczy o tym m.in. mniejsza ilość wydanych decyzji administracyjnych w tym decyzji unieruchomienia całości lub części zakładu. O poprawie stanu bezpieczeństwa żywności i żywienia świadczy również utrzymująca się na poziomie roku 2014 ilość złożonych interwencji dotyczących jakości żywności wprowadzanej do obrotu i oferowanej do konsumpcji. Zdecydowanie większa ilość obiektów znajdujących się pod nadzorem Oddziału HŻŻiPU posiada opracowane i wdrożone procedury i instrukcje z zakresu GHP/GMP oraz zasady oparte na systemie HACCP. W porównaniu z rokiem 2014 przeprowadzono większą ilość kontroli związanych z oceną zakładów według arkusza oceny stanu sanitarnego, co daje bardziej rzeczywisty obraz

ogólnego stanu sanitarno – higienicznego i technicznego obiektów żywnościowo – żywnościowych znajdujących się na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

W wyniku działań prowadzonych w 2015 roku przez Oddział Higieny Pracy Powiatowej Stacji-Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie poprawiono warunki pracy 202 pracownikom pracującym w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych (czynników fizycznych, chemicznych, pyłów). W 2015 roku stwierdzono 25 chorób zawodowych, gdzie najczęściej stwierdzanymi jednostkami chorobowymi były: przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy – 6 przypadków oraz pylice płuc – 4 przypadki i choroby zawodowe narządu głosu – 4 przypadki. Wśród stwierdzonych chorób zawodowych zakaźnych dominowała borelioza – 3 przypadki.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin ulegają systematycznej poprawie. W 2015r. w związku z wykonanymi decyzjami administracyjnymi poprawie uległ stan techniczny i warunki pobytu i nauki dzieci i młodzieży. Jednak w dalszym ciągu istnieją obiekty nie spełniające warunków do prawidłowego funkcjonowania zakładów nauczania i wychowania, są to szkoły, które nie posiadają:

- właściwego, zgodnego z Polską Normą natężenia oświetlenia elektrycznego, stopień niedoświetlenia występujący w placówkach na stanowiskach pracy ucznia jest bardzo wysoki i istnieje znaczne ryzyko, że uciążliwości z tym związane prowadzić mogą do osłabienia ostrości widzenia, a co za tym idzie do późniejszych konsekwencji zdrowotnych, zaplanowane remonty z uwagi na duży zakres prac i koszty przedłużają się w czasie.

Polepszyły się warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów – poprzez remonty sanitariatów dla uczniów i zapewnienie przy wszystkich punktach wodnych ciepłej i zimnej bieżącej wody. Poprawie ulega również wyposażenie placów zabaw i placów rekreacyjnych przeznaczonych dla dzieci przedszkolnych i dzieci klas młodszych, wyposażane są one w nowe urządzenia posiadające certyfikaty bezpieczeństwa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Lublinie
Irmina Nikiel